

**REVISTA ROMÂNĂ
DE BIBLIOTECONOMIE
ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII**

**ROMANIAN REVIEW
OF LIBRARY
AND INFORMATION SCIENCE**

Anul 8, nr. 4 / Vol. 8, Iss. 4
2012

Colegiul de redacție / Editorial Board

Comitet științific / Scientific Committee

Director

Prof.univ.dr. Mircea REGNEALĂ - președinte, Asociația Bibliotecarilor din România

Membri

Prof.univ.dr. Gunnstein AKSELBERG - Universitatea din Bergen

Dr. Corina APOSTOLEANU - Biblioteca Județeană „I.N. Roman”, Constanța

Prof.univ.dr. Lorenzo BALDACCHINI - Universitatea din Bologna

Prof.univ.dr. Albert BOEKHORST - Universitatea din Amsterdam

Prof.univ.dr. Iuliana BOTEZAN - Universitatea Complutense, Madrid

Dr. Liviu-Iulian DEDIU - vicepreședinte, Asociația Națională a Bibliotecarilor și

Bibliotecilor Publice din România

Acad. Florin FILIP - director general, Biblioteca Academiei Române

Dr. Silvia GHINCULOV - director, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice
din Chișinău

Carmen Leocadia PESANTEZ - director general, Biblioteca Pedagogică Națională „I.C.
Petrescu”

Conf. dr. Elena TÎRZIMAN - director general, Biblioteca Națională a României

Colegiu consultativ / Board of Advisors

Lector dr. Silviu BORȘ - director, Biblioteca Județeană „Astra” din Sibiu

Dr. Letiția CONSTANTIN - Biblioteca Națională a României

Prof. univ. dr. Ionel ENACHE - Universitatea din București

Dr. Victoria FRÂNCU - Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București

Dr. Doina OSTAFE

Dr. Aurelian Cătălin POPESCU - Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București

Conf. dr. Cristina POPESCU - Universitatea din București

Dr. Doru STAN - Biblioteca Universității din Pitești

Comitet redacțional / Editorial Committee

Redactor-șef

Dr. Robert CORAVU

Redactor-șef adjunct

Prof.univ.dr.ing. Angela REPANOVICI - Universitatea „Transilvania” din Brașov

Secretar de redacție

Gina ENESCU - Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București

Abonamente, distribuție

Mihai CONSTANTINESCU - secretar executiv, Asociația Bibliotecarilor din România

Redacția

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA (ABR)

Bd. Unirii nr.22, Sector 3 (cam. F3M06 - mezanin), cod 030833

București, România

e-mail: infoabr@gmail.com

site: <http://www.abr.org.ro>

Răspunderea asupra conținutului materialelor revine în întregime autorilor.

Tiparul a fost executat la tipografia Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci

REVISTA ROMÂNĂ DE BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII

REVISTĂ TRIMESTRIALĂ EDITATĂ DE
ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA

DEZVOLTAREA SERVICIILOR ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE ROMÂNEȘTI

Număr coordonat de dr. Liviu-Iulian Dediu
Traducere: dr. Corina Apostoleanu

ISSN 1841-1940

© *Asociația Bibliotecarilor din România (ABR)*

Revistă indexată în baza de date EBSCO *Library and Information Science Source*

**ROMANIAN REVIEW OF LIBRARY
AND INFORMATION SCIENCE**

**QUARTERLY REVIEW EDITED BY
ROMANIAN LIBRARY ASSOCIATION**

*DEVELOPMENT OF PUBLIC LIBRARY SERVICES
IN ROMANIA*

Issue coordinated by Liviu-Iulian Dediu, PhD
Translation: Corina Apostoleanu, PhD

ISSN 1841-1940

© *Romanian Library Association (ABR)*

Journal indexed in EBSCO *Library and Information Science Source* database

S U M A R

▪ <i>Argument</i> Liviu-Iulian Dediu	7
DEZVOLTAREA SERVICIILOR ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE ROMÂNEȘTI	
▪ <i>Calitatea serviciilor și responsabilitatea socială în bibliotecă publică</i> Corina Apostoleanu	11
▪ <i>Biblioteca publică și integrarea în comunitate</i> Mircea Regneală	19
▪ <i>Sistemele de tip „Next Generation OPAC”</i> Liviu-Iulian Dediu	29
▪ <i>De la închisoarea trupului la închisoarea spiritului. Servicii speciale ale bibliotecilor publice pentru deținuți și persoane cu afecțiuni psihice (sindromul Down, autism)</i> Ruxandra Nazare	41
MISCELLANEA	
▪ <i>Despre jocul potențial al paradigmatelor în câmpul biblioteconomiei basarabene</i> Alexe Rău	53
RECENZIE	
▪ Liviu-Iulian Dediu, <i>Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane</i> Robert Coravu	67
▪ <i>Mulțumiri</i> Robert Coravu	71

CONTENTS

▪ <i>Argument</i> Liviu-Iulian Dediu	9
DEVELOPMENT OF PUBLIC LIBRARY SERVICES IN ROMANIA	
<hr/>	
▪ <i>The quality of services and the social responsibility in the public library</i> Corina Apostoleanu	15
▪ <i>The public library and its integration in the community</i> Mircea Regneală	24
▪ <i>„Next Generation OPAC” systems</i> Liviu-Iulian Dediu	35
▪ <i>From the body prison to the spirit prison. Special services in public libraries destined to detainees and persons with intellectual disabilities (Down syndrome, autism)</i> Ruxandra Nazare	47
MISCELLANEA	
<hr/>	
▪ <i>About the potential play of paradigms in the field of Besserabian library science</i> Alexe Rău	60
REVIEW	
<hr/>	
▪ Liviu-Iulian Dediu, <i>Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane</i> Robert Coravu	69
<i>Thanks</i> Robert Coravu	72

Argument

Acest număr al *Revistei Române de Biblioteconomie și Știința Informării* readuce în atenție o sumă de subiecte care sunt de interes, în mod special, pentru cei preocupați de viața și activitatea bibliotecilor publice, în contextul socio-economic în care ne aflăm.

În ultimii ani, bibliotecarii din bibliotecile publice au fost determinați, într-o oarecare măsură, să țină cont de membrii comunităților pe care le servesc în cadrul bibliotecilor publice.

Contextul economic a fost și este determinant în asigurarea resurselor. Contextul social, influențat și de cel economic, impune luarea unor măsuri prin care comunitatea servită să aprecieze funcțional rolul organizațiilor susținute din banii publici, așa cum sunt, în foarte mare proporție și bibliotecile publice din România.

Criza economică și mutațiile suferite de organizațiile tutelare ale bibliotecilor - în calitatea lor de ordonatori principali de credite - prin acțiunea politicului, a condus la modificarea stării de echilibru în întregul ansamblu organizațional al bibliotecilor publice. În acest context complex, unii se înalță, depășindu-și propriile bariere, precum și pe cele puse în cale de alții. De cele mai multe ori, însă, biblioteca publică se luptă pentru existență cu forțe contrare prezente atât în interiorul sistemului său, cât și în exteriorul acestuia. Din păcate, cei care ar trebui să se ocupe de efectuarea analizelor sistemice ignoră, cel mai adesea, în mod intenționat, orice formă de punere în ordine logică a lucrurilor. De ce fac acest lucru? Pentru simplul motiv că într-un mediu dezorganizat e greu să tragi pe cineva la răspundere.

Privind holistic, marea majoritate a bibliotecarilor și personalului din bibliotecile publice nu este mulțumită cu situația de ansamblu în care își desfășoară activitatea.

Conținutul prezentului număr al *Revistei Române de Biblioteconomie și Știința Informării* vine să dezvăluie anumite realități și să ofere posibilitatea alegerii anumitor căi pentru existența pe mai departe a bibliotecilor publice. Timpul devine un factor determinant. Din acest motiv, cea mai mare parte a articolelor pornesc de la practica existentă în unele biblioteci publice, acolo unde autorii au căpătat experiența pe care o dau mai departe către dumneavoastră, cititorii *Revistei*.

Corina Apostoleanu abordează anumite aspecte privind relația dintre comunitate și biblioteca sa publică, analizând serviciile bibliotecii în contextul mai general al pieței de informație. Un element important al articolului îl reprezintă calitatea serviciilor furnizate de către biblioteca publică, exprimată și ca un factor pozitiv ce diferențiază oferta ei de cea a altor furnizori de informație. Nu în ultimul rând, satisfacția utilizatorului, analizată prin prisma calității serviciului furnizat de către biblioteca publică, readuce în discuție importanța unui indicator pe care, cel mai adesea, bibliotecarii evită să-l calculeze pe baze obiective: gradul de satisfacție.

Învățarea pe tot parcursul vieții și rolul de „poartă locală spre cunoaștere” pe care biblioteca publică trebuie să le susțină pentru „bunătatea informațională” a membrilor colectivității pe care o servește sunt abordate de către Mircea Regneală în articolul său, intitulat *Biblioteca publică și integrarea în comunitate*. În același articol, autorul enunță și comentează succint opt dintre *obiectivele majore ale bibliotecii publice*.

Un capitol aparte în tipologia serviciilor de bibliotecă publică îl reprezintă serviciile speciale. Cel mai adesea, diferitele subtipuri de servicii speciale sunt furnizate nesistematic, puține dintre bibliotecile publice din România punându-le la dispoziție neîntreput, pe perioade mari de timp. Între acestea, o parte au apărut ca urmare a condițiilor catalizatoare generate de prezența unor proiecte de finanțare care solicitau în mod limitat (doar pentru perioada de derulare a proiectului) crearea unor subtipuri de servicii

Argument

speciale. Ruxandra Nazare surprinde în articolul din acest număr două subtipuri de servicii speciale: unul dintre ele face parte din subtipul serviciilor externe și vizează oferta de servicii pe care bibliotecile publice le pot face pentru deținuți, iar cel de-al doilea îl reprezintă serviciile pentru persoane cu afecțiuni psihice (sindromul Down, autism). O componentă importantă în organizarea acestor categorii de servicii vizează sprijinul pentru reintegrarea acestor persoane, combinat cu combaterea prejudecăților.

Aceste subtipuri de servicii sunt parte din conceptul care definește biblioteca drept un factor de sprijin pentru incluziunea socială a categoriilor defavorizate și care poartă numele de „Biblioteca - centru social”. Valoarea articolului rezidă în cercetarea pe care autoarea a făcut-o privind furnizarea acestor servicii de către bibliotecile publice de nivel județean și analiza rezultatelor cercetării, urmată, cum este firesc, de formularea unor concluzii.

Acțiunile bibliotecilor contemporane de a păstra echilibrul serviciilor pe care trebuie să le optimizeze și să le furnizeze către utilizatori, care le solicită, redefinirea coordonatelor sistemice de funcționare a bibliotecilor în ansamblul socio-cultural din care fac parte au determinat și determină bibliotecile să restructureze din temelie organizația. Nu de puține ori se vorbește chiar de „reinventarea” bibliotecii. Adaptarea la nevoile utilizatorilor pune o presiune mare asupra organizațiilor care trebuie să regândească și să ofere servicii noi sau adaptate. Nu de puține ori, instrumentele esențiale sunt ignorate în noile procese de reorganizare a serviciilor de bibliotecă. În această situație se află și cataloagele automatizate.

În cadrul cataloagelor automatizate, cea mai importantă zonă este cea de contact dintre bibliotecar și utilizator. Atunci când discutăm despre automatizarea bibliotecii, zona de contact este chiar programul de interfață care permite accesul utilizatorilor la informații, la produsele oferite de către bibliotecari și la serviciile specifice care sunt furnizate de către bibliotecă prin intermediul tehnologiilor informaționale bazate pe procesare artificială și comunicații. Într-un cuvânt, sistemul OPAC reprezintă o zonă de o importanță aparte, de care bibliotecarii trebuie să țină seama în procesul de organizare și funcționare a propriei biblioteci. Articolul scris de subsemnatul aduce în atenție funcționalitățile pe care trebuie să le îndeplinească un sistem OPAC de nouă generație și se constituie într-un reper pentru cei care sunt interesați de actualizarea propriilor sisteme sau de evoluția acestor componente.

Alexe Rău abordează schimbarea paradigmelor în spațiul teoretic managerial al rețelelor de biblioteci din Republica Moldova și, inevitabil, am putea spune, abordează și subiecte importante, cum ar fi „lipsa unei comunități științifice adecvate” a specialiștilor din domeniul, care are consecințe directe în derularea procesului de elaborare a unei paradigme științifice, complet funcțională, în domeniul nostru de interes.

În calitatea mea de editor invitat al acestui număr din *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, m-am simțit extraordinar să citesc despre toate aceste servicii ale bibliotecilor publice - pe care le-am urmărit și cercetat în decursul timpului - și despre modul cum ele sunt puse în practică. Le mulțumesc tuturor autorilor care au contribuit cu articole și sunt încrezător că și dumneavoastră, cititorii acestei reviste, veți găsi aici informații actuale, utile privind organizarea și funcționarea bibliotecilor publice.

Dr. Liviu-Iulian Dediu

Argument

The present issue of the journal *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* brings back to attention a series of subjects of interest, especially for the specialists preoccupied with the life and activity in public libraries, in the present social and economic environment.

In the last years, the librarians in public libraries have been determined, to a certain measure, to take into consideration the members of the communities they are attending in public libraries.

The economic context used to be and still is decisive in providing the financial resources. The social context, influenced by the economic circumstances, imposes to take measures by which the community appreciate functionally the role of the organizations supported by public finance, as the public libraries in Romania are on a large scale.

The economic crisis and its consequences upon the tutelary organizations of the libraries - as the main financial providers - by the action of the political influence - led to a change of the equilibrium in the whole organization ensemble of public libraries. Under these complex circumstances, some of the libraries developed, passing over their own barriers, as well over the barriers put by other bodies. But, in most of the situations, public libraries fight for their existence with opposite forces present both within the system, and outside, as well. Unfortunately, the people in charge with the analyse of the system ignore, on purpose, most of the time, any form of methodical organization of the library. Why do they do this? For the simple reason that is difficult to make someone responsible in a confused environment.

A general view shows that the majority of librarians and the staff in the public libraries are not content with the general situation of their working place.

The content of the present issue of the *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* comes to unveil some realities and provide the possibility to choose some ways for the further existence of the public libraries. Time becomes a decisive factor. That is why most of the articles start from the existent practice in some libraries, where the authors have gained their experience which they transmit further on to you, the readers of this journal.

Corina Apostoleanu approaches some aspects about the relationship between the community and its public library, analysing the library services in the general context of the information market. An important element in the article is represented by the quality of the services provided by the public library, expressed as a positive factor which makes the difference between the library offer and the offer of other information providers. Last, but not least, the satisfaction of users -analysed through the quality of the services- brings again into the discussion the importance of an indicator that, most of the time, librarians avoid to calculate based on an objective element : the level of satisfaction.

Long life learning and the role of „local gate to knowledge” which public library should maintain for the „informational satisfaction” of the community members are brought into light by Mircea Regneală in his article named *Biblioteca publică și integrarea în comunitate (The public library and its integration into the community)*. In the same article, the author states and comment shortly eight of the major objectives of the public library.

A special chapter about the typology of the public library services is represented by the special services. Most of the time, the different subtypes of the special services are provided in a non-methodical manner and few of the public libraries in Romania put them at the users' disposal uninterruptedly, in long periods of time. Among them, a part of these services emerged as a consequence of the catalysing conditions generated by the presence of some financial projects which

Argument

requested for a limited period of time (only for the project development) the emergence of some subtypes of special services. Ruxandra Nazare writes in her article about two subtypes of special services: one of them is included in the subtype of the external services and is dedicated to the services organized by public libraries for the people in the penitentiaries, and the second one is represented by the services for people with psychological diseases (Down syndrome, autism). An important element in organizing these categories of services aims the support for reintegrating these people, together with the discouragement of the prejudices.

These subtypes of services are included in the concept that defines library as a support body for the social inclusion of the disfavoured categories and which bears the name „The library-social centre”. The merit of the article stands in the research made by the author about the condition of these services’ provision in the public county libraries and the analysis of the results, followed, naturally, by some conclusions.

The actions of the contemporary libraries to maintain the equilibrium of the services they are going to improve and provide to users who request for them, the re-built of the framework conditions to function in the social and cultural ensemble they are integrated in, determine libraries to re-construct from the basis their organization. There are not few situations when we speak to „re-invent” the library. The adaptation to the users’ needs put a great pressure upon the organizations which should restore their services or to think new or adapted ones. There are not few situations when the new processes of re-organization the library services are ignored. This is the situation of the automated catalogues.

The most important area of the automated catalogues is that of the contact between librarian and user. Discussing the library automation, the contact area is the interface programme which allows users to have access to information, to the products provided by librarians and the specific services which are provided by the library using the information technologies based on artificial processing and communications. Shortly, the OPAC system represents an area of special importance which librarians should take into consideration in the process of organization and function of their own library. The article written by myself brings into light the qualities a new generation OPAC system should have; the article represents a benchmark for those specialists interested in bringing up-to-date their own systems or are interested in the evolution of these components.

Alexe Rău approaches the change of the paradigms in the management theoretical area of the libraries’ networks in the Republic of Moldova and, inevitably, we can say he approaches also important subjects, as the following : „the lack of a real scientific community” including the specialists in the field, with direct consequences upon the process to elaborate of a completely functional scientific paradigm in our field of study.

As invited editor for the present issue of the *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, I felt great to read about all these public libraries services - which I have watched and studied in time - and also about the way they are put into practice. I express my gratitude to all the authors who contributed with articles and I am confident that you, the readers of the present issue, are going to find here current information about the organization and function of the public libraries, useful for study.

Liviu-Iulian Dediu, PhD

Calitatea serviciilor și responsabilitatea socială în biblioteca publică

Corina Apostoleanu

Autoarea

Dr. Corina Apostoleanu, șef serviciu Dezvoltare - Prelucrarea Colecțiilor, Informare Bibliografică și Comunitară, Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” din Constanța, președintele Diviziunii Bibliotecii publice a Asociației Bibliotecarilor din România
E-mail: capostoleanu@yahoo.co.uk

Abstract

Biblioteca publică modernă are nevoie, mai mult ca oricând, să facă față unor solicitări generate de utilizatori, în relație cu noțiunea de „calitate”, în condițiile în care și acest tip de instituție se manifestă pe piața de informație, asigurându-și vizibilitatea alături de media, ONG-uri etc.

Percepția membrilor unei comunități despre bibliotecă nu este rezultatul unei simple relaționări, la un moment dat, cu instituția. Formarea - în timp - a unui anumit mod de a considera rolul unei astfel de structuri de informare este rezultatul prezenței continue în viața localității, prin servicii, activități culturale, imagine pozitivă etc.

Puterea de dezvoltare a unor noi servicii dedicate comunității creează un nou statut al bibliotecii publice în comunitate.

Cuvinte-cheie: *biblioteca publică; servicii; calitate; comunitate; piața de informație*

Serviciul de Informare privind Cercetarea și Dezvoltarea al Uniunii Europene (*Community Research and Development Information Service - CORDIS*) arăta într-un document din anul 1998 că bibliotecile publice traversează o perioadă de profunde transformări determinate de apariția tehnologiilor informaționale, dar și solicitările tot mai mari din partea utilizatorilor. În acest context, *Report on the Green Paper on the role of libraries in the modern world* (1) subliniază că bibliotecile trebuie să răspundă următoarelor cerințe pornind de la relația individului (sau grupului) cu societatea, cu grupul sau cu sine însuși:

- funcția de orientare socială (relația individ-societate) - *necesitatea de informare a individului;*
- funcția de identificare socială (a individului, a grupului) - *apartenență la anumite grupuri;*
- funcția contactului cu alt individ - *compararea opiniilor;*
- funcția de autoafirmare (individ-sine) - *recunoaștere socială și autorecunoaștere;*
- funcția de descărcare emoțională (relaxare) - *lectură.*

Structurile infodocumentare intră astfel într-o reală „competiție” cu mass-media, dar este evident că aceasta din urmă nu poate substitui nici una din funcțiile bibliotecii, după cum nu se poate întâmpla aceasta nici cu informarea exclusiv de pe Internet.

Biblioteca publică modernă are nevoie mai mult ca oricând, să facă față acestor solicitări, în relație cu noțiunea de „calitate”, în condițiile în care și acest tip de instituție se manifestă pe piața de informație, asigurându-și vizibilitatea alături de media, ONG-uri etc.

Percepția membrilor unei comunități despre bibliotecă nu este rezultatul unei simple relaționări, la un moment dat, cu instituția. Formarea - în timp - a unui anumit mod de a considera rolul unei astfel de structuri de informare este rezultatul prezenței continue în viața localității, prin servicii, activități culturale, imagine pozitivă etc.

Literatura biblioteconomică românească are în prezent o atitudine de ofensivă în apărarea imaginii structurilor infodocumentare, considerând că acestea își pierd din autoritate în fața mass-media și altor surse de informare, între care este citat cu predilecție Internet-ul.

O aspră lege economică spune „Crești sau mori” și poate nicidecum nu a fost mai adevărată ca

în secolul 21.

Odată cu provocările aduse de Internet, de lumea electronică și virtuală, biblioteca a înțeles perfect această spusă. Și modalitățile recente de dezvoltare a serviciilor arată că așa stau lucrurile.

Structurile infodocumentare au un rol greu de susținut în privința imaginii care este fie prea simplistă, din punctul de vedere al unor non-utilizatori, ori chiar al unor utilizatori insuficient informați, fie supradimensionată când orizontul de așteptare al utilizatorilor merge mult peste posibilitățile financiare ale bibliotecii. Utilizatorul dorește, de exemplu, full-text-ul unui articol sau al conținutului unei cărți, fără a înțelege rigorile legii copyright-ului sau volumul de muncă necesar unor astfel de operațiuni.

„Calitatea simultană pentru client și organizație” (2) înseamnă pentru structura infodocumentară: satisfacția utilizatorului în relație cu orizontul său de așteptare vizavi de bibliotecă, congruența dintre serviciile și informațiile oferite și necesitățile de informare, lectură, petrecerea timpului liber al utilizatorilor. Nu putem nega însă, că utilizatorii acceptă de multe ori un nivel de calitate al serviciilor mai slab, fiind conștienți că dotările tehnologice, achizițiile etc. sunt cele pe care biblioteca și le poate permite la un moment dat.

Goffman propune patru perspective de abordare a unei instituții (3):

- *tehnic* - în termenii eficienței și ineficienței - „ca un sistem de activitate organizat premeditat pentru a atinge obiective prederminate”. Structurile infodocumentare pot proba prin indicatorii de eficiență cunoscuți activitatea lor;

- *politic* - „prin raportare la acțiunile pe care fiecare participant (sau clasă de participanți) le poate pretinde de la alți participanți, la tipurile de privațiuni și recompense care pot fi distribuite pentru a întări aceste solicitări, precum și la sistemele de control social care coordonează această exercitare a autorității și sistemul de sancțiuni”. Raportându-se la administrația locală din punct de vedere al finanțării, bibliotecile publice sunt - cel puțin teoretic - sub controlul social al comunității locale. În realitate, în România, acest control social nu există, întrucât comunitatea locală nu își cunoaște aceste atribuții decât în foarte mică măsură, ori nu este interesată de aceste aspecte;

- *structural* - „prin raportare la diviziunile

de statut orizontale și verticale și la tipurile de relații sociale care leagă între ele respectivele grupuri”. În cazul de față, bibliotecile din rețelele publice se află în structuri asociative sau de colaborare, pun în comun proiecte și programe comune, în ideea unei dezvoltări profesionale al cărei rezultat este tot dezvoltarea serviciilor;

- *cultural* - „prin raportare la valorile morale care influențează activitatea din interiorul instituției”. Înțelesul dat de Goffman poate fi raportat la cultura instituțiilor, în general, în timp ce, în calitate de instituție de cultură, biblioteca acoperă toate înțelesurile acestei noțiuni.

Același autor propune și o a cincea abordare, „dramaturgică”, prin perspectiva „rolului” pe care o instituție îl joacă în fața comunității.

Bibliotecile publice sunt implicate direct în viața culturală a comunităților și, prin dimensiunea instructiv-educativă și în viața socială. Chiar dacă o parte a comunității locale nu conștientizează în mod direct importanța acestui rol, simte efectele sale prin faptul că populația școlară, studenții, cetățenii implicați în formarea profesională continuă sunt cei mai activi dintre utilizatori și recunosc imposibilitatea continuării activității lor în absența structurilor infodocumentare din rețelele publice.

Noțiunea de responsabilitate socială, ca element strategic al dezvoltării comunităților, se aplică din ce în ce mai mult tuturor actanților vieții sociale și economice, instituțiilor și întreprinderilor, marilor corporații industriale, furnizorilor de servicii, băncilor etc.

Responsabilitatea socială se găsește în relație directă cu:

- echilibrul dintre viața socială și viața profesională a cetățenilor

- drepturile fundamentale la:

1. muncă
2. educație
3. asistență sanitară
4. informație

- protecția mediului înconjurător.

Există în literatura de specialitate chiar termenul de „trusă de instrumente” de implementare a responsabilității sociale.

Prin „Comunicarea pentru relansarea Strategiei Lisabona”, Comisia Europeană înțelege noțiunea de responsabilitate socială ca fiind parte integrantă a competitivității. „Inițiativele voluntare ale întreprinderilor, luând forma unor

Calitatea serviciilor și responsabilitatea socială în biblioteca publică

practici legate de responsabilitatea socială (RSE) pot constitui un aport esențial la dezvoltarea durabilă, întărind în același timp potențialul de inovație și competitivitate al Europei.”

În plan local, bibliotecile publice își continuă rolurile binecunoscute de centre informaționale, educaționale și culturale ale comunității, la acestea adăugându-se o importantă componentă de protecție socială, precum și ca centru local pentru IT & C.

În acest sens, Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța dezvoltă, începând cu anul 2011, o serie de servicii în folosul comunității, destinate unor categorii diferite de vârstă.

Existența acestor servicii nu urmărește „alinarea” la inițiativele altor biblioteci publice din România, ci răspunde la cerințele pe care membri ai comunității locale le-au formulat către biblioteca noastră.

Secția de calculatoare cu Internet pentru public a luat ființă ca parte a unui program de dotare tehnologică inițiat, după cum este bine cunoscut, de către Fundația „Bill și Melinda Gates”. Aceste reprezentă unul dintre serviciile cele mai solicitate de utilizatori de toate vârstele, care au diferite interese de informare, de căutare a unui loc de muncă, păstrare a legăturii cu familia sau prietenii aflați în străinătate, lectură, loisir etc. „Reconversia” unei foste săli de lectură și transformarea ei în Secția de calculatoare cu Internet pentru public s-a dovedit a fi un mare succes, și aceasta cu siguranță nu numai la Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța, dar și în toate celelalte biblioteci din țară care beneficiază de acest program.

În perioada octombrie-decembrie 2011, au fost organizate, în cadrul acestei secții, cursuri de limba engleză pentru șomeri, ca parte a unui program de învățare pe tot parcursul vieții.

Ideea organizării de cursuri de limba engleză pentru această categorie defavorizată a apărut datorită unui număr important de tineri care frecventau aceste servicii oferite de bibliotecă. Persoanele aflate în șomaj intenționau să participe la diferite sesiuni de recrutare pentru munca în străinătate, la care una dintre condiții era posibilitatea de exprimare într-o limbă străină, de preferință engleza. Participanții la aceste cursuri, tineri, absolvenți de studii medii și superioare erau cursanți și ai altor forme de învățare continuă și reconversie profesională finanțate din fonduri

europene, astfel că puteau utiliza cunoștințe asociate de specialitate și limba engleză pentru a -și găsi un loc de muncă.

În cadrul secției pentru copii a existat solicitarea din partea unor cadre didactice din școlile cu care Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța are parteneriate de colaborare de a permite studiul individual organizat al unor grupuri de elevi în sistem after-school, sub îndrumarea învățătorului de la clasă. Aceste activități se desfășoară zilnic și în prezent, utilizându-se materiale din bibliotecă.

Cursurile de inițiere în IT pentru seniori organizate în cadrul Centrului de formare-structură nou înființată, ca parte componentă a serviciilor de bibliotecă, au constituit încă din februarie 2011, când a pornit prima grupă de învățare, un mare punct de interes pentru persoanele de vârstă a treia. Dacă la început, seniorii participanți au aflat din presă ori din afișajul din bibliotecă de aceste cursuri, ulterior canalele de comunicare s-au diversificat și, astfel, colegele noastre au fost nevoite să facă planificări de pe un an pe altul pentru a face față solicitărilor. Din februarie 2011 și până în prezent, au beneficiat de aceste cursuri 24 de grupe de seniori. Cursul este organizat pe un modul de două săptămâni, urmat de o săptămână de mentorat, respectiv de consolidare a cunoștințelor, la cerere.

După instruirea în IT, seniorii au fost invitați să participe la modulul de povestiri digitale, ce constă în realizarea unor scurte filme documentare dedicate unor evenimente mai importante din viața personală, ori dedicate unor aspecte de viață socială. Filmele au fost realizate sub îndrumarea trainerilor și au fost prezentate unui public mai larg.

Centrul de formare s-a implicat în instruirea utilizatorilor în folosirea noilor tehnologii - categoria de vârstă seniori, dar și în cadrul cursurilor dedicate bibliotecarilor comunali, cărora le-au fost prezentate noțiuni de cultura informației, necesare în noul mediu de lucru cu computerul. Astfel, au fost livrate cursuri de Bazele serviciilor noi de bibliotecă, bazele TLIB și, respectiv povestiri digitale unor bibliotecari din județul Constanța, în anul 2011, urmate în același an de Cursul de Formare de formatori pentru Povestiri Digitale pentru bibliotecarii traineri din alte biblioteci județene din țară. În anul 2012, cursurile livrate au fost dedicate bibliotecarilor din

Calitatea serviciilor și responsabilitatea socială în biblioteca publică

bibliotecile locale.

Au fost organizate, de asemenea, activități de follow-up - prin aplicarea unui chestionar -pentru bibliotecarii participanți, aceasta însemnând evaluarea post-curs, în sensul menținerii unui nivel al cunoștințelor și, respectiv aplicarea acestora în bibliotecile proprii.

Seniorii au acceptat să participe și la alte activități ale bibliotecii, s-au înscris ca utilizatori, au participat la Ziua Bibliotecarului, la activitățile de la Nocturna Bibliotecilor, având deja un atașament emoțional legat de bibliotecă, dar și intenția de a -și completa cunoștințele.

Toate aceste cursuri au arătat că puterea de dezvoltare a unor noi servicii dedicate comunității creează un nou statut al bibliotecii publice în comunitate.

Se cuvine, în aceeași măsură, menționat faptul că extinderea numărului de documente puse la dispoziția utilizatorilor s-a realizat printr-o importantă relație de colaborare cu OSIM. Astfel, brevetele de invenții, standardele și revistele de specialitate prelucrate din punct de vedere biblioteconomic, respectiv după catalogare au fost bibliografiate, astfel încât pot fi puse la dispoziția cercetătorilor, inventatorilor, întregului public interesat informații altă dată greu accesibile.

NOTE

1. Vezi http://cordis.europa.eu/home_en.html.
2. **SANCHEZ MOTOS, Enrique Miguel.** *Calitate totală.* Constanța: Editura Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime SA, 2004, p. 67-74.
3. **GOFFMAN, Erving.** *Viața cotidiană ca spectacol.* București: comunicare.ro, 2003, p. 263.

BIBLIOGRAFIE

1. **DEMPSEY, Beth.** Build an identity that works in the age of superstore. În: *Library Journal*, 18.08.2004. [Accesat: 01.09.2012]. Disponibil la: <http://www.libraryjournal.com/article/CA443911.html>.
2. **GOFFMAN, Erving.** *Viața cotidiană ca spectacol.* București: comunicare.ro, 2003. 288 p.
3. **HOHAN, Ion; WIENER, Ulrich** (coord.). *Enciclopedia calității.* București: Oficiul de Informare Documentară pentru Industrie, Cercetare, Management, 2005. 476 p.
4. **NEGROPONTE, Nicholas.** *Era digitală.* București: All, 1999. 232 p.

5. **SANCHEZ MOTOS, Enrique Miguel.** *Calitate totală: organizații de calitate, organizații de succes.* Constanța: Editura Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime SA, 2004. 204 p.

6. Site CORDIS. [Accesat: noiembrie 2012]. Disponibil la: http://cordis.europa.eu/home_en.html.

7. *Steps to Create a Successful Campaign.* [Accesat: 8.09.2012]. Disponibil la: <http://www.ifla.org/en/at-your-library/steps-to-create>.

8. *Strategia de la Lisabona.* [Accesat: 20.11.2012]. Disponibil la:

http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/policies/lisbon/article_7207_ro.htm.

9. **USHERWOOD, Bob; LINLEY, Rebecca.** New Library - New Measures: A Social Audit of Public Libraries. În: *IFLA Journal*, vol. 25, nr. 2, 1999, p. 90-96.

The quality of services and the social responsibility in the public library

Corina Apostoleanu

Author

Corina Apostoleanu, PhD, Head of Collection Development - Processing - Bibliographic and Community Information Department, „Ioan N. Roman” Constanța County Library, president of Public Libraries Division, Romanian Library Association (ABR)

E-mail: *capostoleanu@yahoo.co.uk*

Abstract

The modern public library needs, more than ever, to meet the requests generated by users, in connection with the term of “quality,” and when this type of institution is on the information market, ensuring its visibility, beside media, NGO etc.

The perception of the members of a community about the library is not only the result of the connection with the institution, at a certain moment. The development, in time, of a certain manner to consider the role of such an information structure, is the result of the continuous presence in the life of the community, by services, cultural activities, positive image, etc.

The capacity to develop new services dedicated to the community creates a new status of the public library in the community.

Keywords: *public library; services; quality; community; information market*

The European Community Research and Development Information Service-CORDIS shows in a document in 1998 that public libraries pass through a period of profound changes determined both by the emergence of the information technologies, and the more and more consistent requests from users. Under these circumstances, the “*Report on the Green Paper on the role of Libraries in the Modern World*” (1) underlines that the libraries should answer to the following needs, starting from the relationship of the individuals (or groups) with society, with the group or with himself/herself:

- function of social orientation (connection between the individual and society) - *individual’s need for information;*

- function of social identification (individual or group) - *affiliation to certain groups;*

- function of contact with another individual - *compare the opinions;*

- function of self appreciation (individual-own person) - *social appreciation and self appreciation;*

- function of emotional relief (relaxation) - *reading.*

Thus, libraries enter in a real “competition” with media, but it is obvious that the latter cannot substitute any of the library’s functions, and the same happens with the exclusive information from the Internet.

The modern public library needs, more than ever, to meet the requests generated by in connection with the term of “quality”, and when his type of institution is on the information market, ensuring its visibility, beside media, NGO etc.

The perception of the members of a community about the library is not only the result of the connection with the institution, at a certain moment. The development, in time, of a certain manner to consider the role of such an information structure, is the result of the continuous presence in the life of the community, by services, cultural activities, positive image, etc.

Nowadays, the Romanian library science studies have an offensive attitude in defending the libraries’ image, considering that they are loosing their authority, in front of media and other information sources, among which we cite mostly the Internet.

A strict economic law says „Develop or die”

The quality of services and the social responsibility in the public library

and maybe this saying has never been more true, than in the 21st century.

Together with the challenges brought by the Internet, by the electronic and virtual world, the library understood perfectly this saying. The recent manners to develop services show that this is the reality.

Libraries have a difficult role to maintain as regarding their image which is either too simple, from the point of view of non-users, or even from the point of view of the users who are not well informed, or over-sized, when the users' expectations go much further the financial capacity of the library. The user wants, for example, the full text of an article or of the content of a book, without understanding the rigors of the copyright legislation, or the work necessary for these operations.

„The simultaneous quality for the client and organization” (2) means for the library: the user satisfaction in relation with his/her expectations regarding the library, the harmony between the services and information provided by the library and the users' information needs, reading, leisure. But, we cannot deny that users accept in many situations a poor level of services, being aware that the technological endowments, acquisitions etc. are those the library can afford at a certain moment.

Goffman suggests four perspectives to approach an institution (3):

- *technically* - in the terms of efficiency and inefficiency - „as a system of activity organized on purpose to reach predetermined goals”. Libraries can show by the well-known efficiency indicators their activity;

- *politically*” - ”by reporting to the actions requested by each participant (or category of participants) from other participants, the types of privations or rewards which can be distributed in order to strengthen these requests, as well as to the social surveillance systems which coordinate these authority exert and the sanctions system”. Public libraries are-at least theoretically- under the social surveillance of the local community, as the local administration provides their financial support. However, in reality, in Romania, this social control does not exist, as the local community does not know its attributions but in a small measure or the local community is not interested in these aspects.

- *„structural”* - ”by relating them to the horizontal and vertical structures and to the types of social relationships which connect among them those groups”. In the present situation, the public institutions are situated in associative or cooperation networks, they develop projects and programs in common, with the idea of a professional development whose consequence is the development of services, as well.

- *cultural* - ”by relation with the moral values which influence the activity within the institution”. The meaning given by Goffman can be related to the culture of institutions, generally, and as a cultural institution, the library covers all the meanings of this notion.

The same author suggests the fifth approach, the “dramatic” one, by the perspective of the “role” played by an institution in front of the community.

Public libraries are involved directly in the cultural life of the communities and, by the training-educative component of their role in social life. Even if a part of the local community is not aware directly the importance of this role, people see its consequences by the fact that the children in schools, students, the citizens involved in the long life learning are the most active users and admit that is not possible to continue their activity in the absence of the public libraries.

The notion of social responsibility, as strategic element of the communities' development is applied more and more to all the participants to the social and economic life, to the institutions and enterprises, to the important industrial corporations, services providers, banks etc.

The social responsibility is in a direct connection with:

- equilibrium between the social and professional life of the citizens
- fundamental rights to:
 - work
 - education
 - medical assistance
 - information
- protection for the environment.

There is also in the specialized literature even the term of “tool set” to implement the social responsibility.

The European Commission understands by the „Communication for re-launching the Lisbon

The quality of services and the social responsibility in the public library

Strategy” the notion of social responsibility as an integrating part of competitiveness. “The volunteer initiatives of the enterprises, under the aspect of the practices connected with the social responsibility (RSE) can represent an essential contribution to the durable development and strengthens, in the same time, the potential of innovation and competitiveness of Europe.”

In the country, public libraries continued their well-known roles of being information, education and cultural centers of the community; this role is completed with an important duty of social protection and local centre for IT &C.

This way, the County Library „Ioan N. Roman” Constanța has been developing, beginning with 2011, a series of services for the community, destined to different age categories of users. The existence of these services does not follow to be “in line” with the initiatives in other public libraries in Romania, but answer to the requests made by the members of the local community to our library.

The department with computers with Internet for public was set up as part of a technological endowment program initiated, as it is well-known, by the Foundation „Bill and Melinda Gates”. This department represents one of the most required services in the library by users of all ages who have different interests in information, searching for a job, keep in touch with the family or friends abroad, reading, loisir etc. „The reconversion” of a former lecture room and its transformation in the Department for Computers with Internet for public has proved to be a great success and this, for sure, not only in the County Library „Ioan N. Roman” Constanța, but as well in all the libraries which benefit from this program.

During October-December 2011, English language classes for unemployed people were organized in the library, as apart of a long life program.

The idea of organizing English classes for this underprivileged category appeared due to an important number of youngsters who attended the services provided by the library. The unemployed persons intended to participate to different recruitment sessions for working abroad, and one of the conditions was that persons should speak in a foreign language; English was preferable. The participants to these courses were young people, graduated from high schools or faculties and they

used to go also to other long life professional courses financed by European funds, thus they could be able to use associated English and professional knowledge in order to find a job.

Some teachers from the schools with which the County Library „Ioan N. Roman” Constanța has cooperation partnership agreements applied for children’s individual study, in organized groups under the care of the schools master, in the children’s library department. These activities take place every day, even in present, with the support of materials from the library.

The IT initiation training for seniors organized within the Training Centre - recently established structure and included in the library services, represented since February 2011, when the first group started, an important interest centre for the third age persons group. If at the beginning, the participant seniors found out from newspapers or the advertising in the library about this training, later on the communication channels varied and, thus, our colleagues needed to lay out a plan from one year to another in order to cover all the requests. 24 groups of seniors benefited these training sessions, since February 2011 and up to present. The training was organized in a two weeks module, followed by two weeks of mentorship meaning to consolidate the knowledge, at request. After the IT training, the seniors were invited to participate to the digital story module, consisting in making some short documentary films dedicated to some important events in the personal life or dedicated to some aspects of social life. The films were made under the trainers’ care and were presented to a larger public.

The Training Centre has been involved in training users to use the new technologies-the category of age-seniors, but the Centre has been also involved in the courses for the librarians working in the rural area, to which there were presented notions of information culture necessary in the new working environment with based on the computer. Thus, there have been delivered courses about the basis of library science, TLIB basis and digital stories to some librarians from Constanța County, in 2011, followed in the same year by the Training Course for trainers regarding the Digital Stories for the trainer librarians in another county libraries in the country. In 2012, the courses were dedicated to the librarians in the

The quality of services and the social responsibility in the public library

local libraries. There have been also organized follow-up activities-by applying a questionnaire for the participant librarians, this meaning the post-course evaluation, in the direction of maintaining a level of knowledge and apply them in their own libraries.

The seniors accepted to participate to other activities, as well: they registered as the library users', participated to the activities dedicated to Librarian's, Day, to the activities at the Libraries' Night and they already have an emotional attachment for the library, as well as the intention to complete their knowledge.

All these courses have shown that the power of developing new services dedicated to the community create a new status for the public library in the community.

It is also ought to be mentioned the fact that the increase of the number of documents put at the users' disposal increased through an important cooperation relationship with OSIM. Thus, the patents, standards and the specialized journals processed, and they can be put at the disposal of the researchers, inventors, the whole public interested in information difficult to be accessed in the past.

totală: organizații de calitate, organizații de succes. Constanța: Editura Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime SA, 2004. 204 p.

6. **CORDIS** website. [Accessed: November, 2012]. Available at: http://cordis.europa.eu/home_en.html.

7. *Steps to Create a Successful Campaign*. [Accessed: 8.09.2012]. Available at: <http://www.ifla.org/en/at-your-library/steps-to-create>.

8. *Strategia de la Lisabona*. [Accessed: 20.11.2012]. Available at: http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/policies/lisbon/article_7207_ro.htm.

9. **USHERWOOD, Bob; LINLEY, Rebecca**. New Library - New Measures: A Social Audit of Public Libraries. In: *IFLA Journal*, vol. 25, nr. 2, 1999, p. 90-96.

NOTES

1. See http://cordis.europa.eu/home_en.html.

2. **SANCHEZ MOTOS, Enrique Miguel**. *Calitate totală*. Constanța: Editura Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime SA, 2004, p. 67-74.

3. **GOFFMAN, Erving**. *Viața cotidiană ca spectacol*. București: comunicare.ro, 2003, p. 263.

BIBLIOGRAPHY

1. **DEMPSEY, Beth**. Build an identity that works in the age of superstore. In: *Library Journal*, 18.08.2004. [Accessed: 01.09.2012]. Available at: <http://www.libraryjournal.com/article/CA443911.html>.

2. **GOFFMAN, Erving**. *Viața cotidiană ca spectacol*. București: comunicare.ro, 2003. 288 p.

3. **HOHAN, Ion; WIENER, Ulrich** (coord.). *Enciclopedia calității*. București: Oficiul de Informare Documentară pentru Industrie, Cercetare, Management, 2005. 476 p.

4. **NEGROPONTE, Nicholas**. *Era digitală*. București: All, 1999. 232 p.

5. **SANCHEZ MOTOS, Enrique Miguel**. *Calitate*

Biblioteca publică și integrarea în comunitate

Mircea Regneală

Autorul

Prof. univ. dr. Mircea Regneală, președintele
Asociației Bibliotecarilor din România (ABR)
E-mail: *m_regneala@yahoo.com*

Abstract

Biblioteca publică are rolul de a contribui la dezvoltarea și prosperitatea indivizilor aparținând unei comunități. Progresul social se bazează pe un nivel satisfăcător de cultură și educație.

Strategia europeană pentru 2020 privind ocuparea forței de muncă și creșterea economică păstrează obiectivul de reducere a abandonului școlar. Biblioteca publică oferă indivizilor și grupurilor sociale condițiile de bază pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Bibliotecile publice au următoarele obiective majore: să dezvolte și să păstreze deprinderile de lectură ale copiilor, să sprijine procesele de educație, atât la nivel individual cât și la nivel instituțional, să susțină creativitatea personală, să contribuie la evidența și prezervarea patrimoniului cultural local, să asigure accesul la valorile culturale și marile creații naționale și internaționale, să promoveze dialogul intercultural și să sprijine diversitatea artistică, să asigure accesul cetățenilor la toate tipurile de informație comunitară și să furnizeze la cerere informații pentru agenții economici, instituțiile și grupurile de interese din comunitate.

Cuvinte-cheie: *biblioteca publică; comunități locale; servicii de bibliotecă; învățare pe tot parcursul vieții*

În lumea contemporană există numeroase căi de participare a comunităților locale la activități culturale. Acestea sunt în funcție de tradiția locală, de gradul de cultură a indivizilor care compun acea comunitate, de interese individuale și de grup etc. Una dintre aceste căi este legată de biblioteca publică, creată spre a servi interesele culturale legate, în principal, de carte și de lectură ale comunității.

Poarta locală spre cunoaștere

Biblioteca publică are într-o comunitate rolul de a contribui la dezvoltarea și prosperitatea indivizilor care compun acea comunitate. La această valoare umană se poate ajunge numai dacă există cetățeni bine informați, care pot juca un rol activ în societate știind că progresul social se bazează pe existența unui nivel satisfăcător al educației și culturii.

Într-o serie de documente ale Uniunii Europene, dar și ale unor organisme internaționale care se ocupă de biblioteci, cum ar fi IFLA (Federația Internațională a Asociațiilor de Biblioteci și Bibliotecari) și UNESCO, se subliniază că rolul bibliotecii publice este fundamental în societatea bazată pe cunoaștere. Această societate, cunoscută și sub numele de societatea informațională sau societatea digitală creează condițiile pentru accesul liber și nelimitat al oamenilor la cunoștințe, idei, cultură și informații.

Învățarea pe tot parcursul vieții

Noul raport al Comisiei Europene privind învățământul și formarea, dat publicității la Bruxelles pe data de 19 aprilie 2011 precizează că progresele înregistrate în privința reducerii abandonului școlar, creșterea numărului de elevi absolvenți ai învățământului secundar, îmbunătățirea competențelor de citire, precum și în creșterea potențialului adulților care participă la învățământul de formare sunt nesatisfăcătoare.

Strategia europeană pentru 2020 privind ocuparea forței de muncă și creșterea economică păstrează obiectivul de reducere a abandonului școlar sub 10%, precum și cel al creșterii procentajului de absolvenți la cel puțin 40%. Se

arată că abandonul școlar timpuriu continuă să reprezinte o problemă care afectează un tânăr din șapte în Uniunea Europeană, și unul din cinci elevi are competențe reduse la vârsta de 15 ani. Învățământul și formarea reprezintă obiectivele strategiei *Europa 2020*. Din cei cinci indicatori de referință în materie de învățământ pentru 2020, doi interesează în mod deosebit bibliotecile publice: reducerea procentajului tinerilor în vârstă de 15 ani cu competențe insuficiente în materie de citit de la 20% în prezent la 15%; creșterea procentului de adulți, în grupa de vârstă 25-64 de ani, care să participe în programe de învățare pe tot cuprinsul vieții de la 9,3% la 15%.

La aceste capitole, România se află pe una din pozițiile cele mai de jos din Uniunea Europeană. Astfel, la persoane cu nivelul cel mai scăzut al competențelor la citit, țara noastră se afla pe locul întâi în Europa în anul 2000 (41,3%) și pe locul doi, după Bulgaria, în anul 2009 (40,4%), din cele 18 state investigate. De asemenea, la instruirea pe tot cuprinsul vieții la adulții în grupa de vârstă 25-64 de ani, țara noastră se află tot pe penultimul loc, după Bulgaria, cu un procent de 1,4% față de Danemarca, de exemplu, aflată în fruntea clasamentului cu 31,6%.

E de la sine înțeles că rolul bibliotecii publice în sprijinirea programelor de formare rămâne esențial.

Biblioteca publică oferă indivizilor și grupurilor sociale condițiile de bază pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

În democrația actuală, oamenii și-au câștigat independența în luarea deciziilor, iar dezvoltarea culturală a individului și a grupurilor sociale se poate realiza fără costuri importante din partea acestora.

Biblioteca publică este centrul local de informare, asigurând accesul utilizatorilor săi la orice fel de cunoștințe și informații în forme gata prelucrate pentru uzul acestora. Serviciile bibliotecii publice sunt oferite în mod egal pentru toți, indiferent de vârstă, rasă, sex, religie, naționalitate, limbă sau statut social. Pentru utilizatorii care nu pot, din diferite motive, să le folosească pe cele curente, este necesară furnizarea de servicii și materiale specifice. Sunt avute în vedere îndeosebi minoritățile fie lingvistice, fie cele cu dizabilități. Este important ca toate persoanele din aria de activitate a bibliotecii publice să găsească materialele

adecvate intereselor lor.

Colecțiile și serviciile trebuie să includă toți purtătorii de informații (e vorba aici de purtătorii care au devenit clasici, cum este cartea, dar și cei moderni bazați pe publicații noncarte din familia documentelor audiovizuale și electronice) și să utilizeze tehnologiile moderne, îndeosebi cele informaționale care permit un acces mai rapid și mai eficient la informații.

Colecțiile și serviciile trebuie să prezinte un grad înalt de relevanță pentru a putea să răspundă într-o cât mai mare măsură necesităților localității respective. În acest sens, pornind de la principiul că *biblioteca nu este un scop în sine, scopul său sunt cititorii și nevoile lor informaționale*, colecțiile bibliotecii, fie că dețin publicații pe suport hârtie, fie pe suport informatic, trebuie să vină în întâmpinarea celor mai diverse cerințe ale utilizatorilor, exprimate sau nu. Bibliotecile moderne de astăzi anticipează cerințele în materie de informații ale cititorilor. Ele vor reflecta interesele și evoluția comunității în afara oricăror ingerințe politice sau de altă natură.

Obiectivele majore ale bibliotecii publice

Biblioteca publică, comunală sau urbană, pentru a determina comunitatea pe care o deservește de a participa la activități culturale, intermediare de bibliotecă, va trebui să îndeplinească următoarele obiective:

1. Să dezvolte și să păstreze deprinderile de lectură la copii de la vârsta cea mai fragedă, cunoscându-se relația dintre lectură și cultură prin intercondiționare.

Asemenea programe sunt realizate în Germania, experimental, încă înainte de vârsta de trei ani și chiar de la nașterea copiilor, printr-o relație cu spitalul, când mamicilor li se înmânează primele materiale promoționale care să le determine să păstreze legătura cu biblioteca și să orienteze copilul spre activitățile desfășurate de bibliotecă. Pentru realizarea acestui obiectiv, biblioteca trebuie să dezvolte programe adecvate, în care activitățile educative și culturale să se îndeplinească cu cele recreative, iar jocurile să-și găsească locul lor bine gândit, și care să fie dezvoltate gradat în funcție de vârstă și

capacitatea de înțelegere.

2. Să sprijine procesele de educație, atât la nivel individual cât și la nivel instituțional.

De mai multă vreme, s-a acceptat ideea că biblioteca este parte integrantă a procesului de învățământ. Încă de la începuturile învățământului, s-au creat biblioteci pe lângă școli care au sprijinit transmiterea informațiilor didactice, au completat informația transmisă în clasă, au sprijinit studiul individual. Reușita acestor activități nu poate avea loc fără o strânsă colaborare între profesor și bibliotecar. Profesorul est cel care transmite informații în clasă, bibliotecarul este cel care orientează și stimulează lectura și studiul individual atât în bibliotecă, prin bogăția colecțiilor aflate în acces liber cât și prin împrumutul la domiciliu. De aici necesitatea de a se realiza o bună cooperare între cadrele didactice și bibliotecari, fie că ei bibliotecari comunal sau bibliotecari școlari. Activități culturale se fac în România îndeosebi în bibliotecile școlare. În puține locuri acestea se fac împreună cu biblioteca publică comunală. Se impune realizarea de acorduri între aceste două tipuri de biblioteci pentru realizarea de proiecte culturale care să depășească nivelul intereselor școlii prin antrenarea tinerilor care au absolvit deja școala, precum și a altor categorii de vârstă. Noii suportți de informații, noua tehnologie de comunicare electronică sunt oportunități de atragere a populației spre bibliotecă și cultură, dacă acestea sunt exploatate inteligent și cu multă răbdare.

3. Să susțină creativitatea personală, îndeosebi prin stimularea imaginației copiilor și tinerilor.

Urișa resursă documentară care se află în colecțiile unei biblioteci, augmentată prin accesul la Internet, unde resursele practic sunt infinite, sunt premisele sprijinirii creativității membrilor comunității, îndeosebi a copiilor și tinerilor. Se știe că lectura la o vârstă tânără poate fi nocivă, dacă cititorul tânăr este influențat de fapte și acțiuni antisociale găsite în cărți sau benefică, dacă lectura este orientată spre idei și fapte nobile sau spre activități practice. În programele de activitate ale bibliotecilor comunitare trebuie avute în vedere toate aceste lucruri care converg spre educația oamenilor în spiritul idealurilor

societății democratice pe care o edificăm. Un om de cultură este un om câștigat pentru societate. Cultura și informația sunt elemente inseparabile ale unuia și aceluiași proces de educație a cetățeanului în spiritul valorilor democratice ale societății noastre. Dacă acest proces începe de timpuriu, șansele de a reuși sunt tot mai mari. Creativitatea personală nu se poate dezvolta dacă tinerii nu sunt stimulați prin lectură și acces liber la informație. Se impune crearea de programe în acest sens, prin cooperarea între toți furnizorii locali și zonali de informații și documente.

4. Să contribuie la evidența și prezervarea patrimoniului cultural local, care trebuie valorificat prin programe comunitare.

România se numără printre puținele state care dețin încă un bogat patrimoniu cultural local funcțional. Tradițiile și obiceiurile străvechi se practică încă în multe zone ale țării, în ciuda urbanizării localităților rurale și a mutării masive a populației de la sat la oraș. Aceste tradiții riscă să se piardă definitiv dacă nu există programe de valorificare a lor, îndeosebi prin încurajarea tradițiilor orale.

Asemenea programe pot fi coordonate de biblioteca comunală, ca principal element de cultură perenă a localității. Cu sprijinul căminelor culturale și al altor structuri locale se pot valorifica, prin program specifice, diferite elemente ale patrimoniului local. Formele și mijloacele de realizare a evidenței patrimoniului cultural local sunt extrem de diverse, plecând de la cunoașterea istoriei și arheologiei locale și mergând până la obiceiurile de la sărbătorile creștine. O asemenea evidență ar trebui să existe în toate localitățile din țară. Prin intermediul tehnologiilor informării și comunicării, în cadrul proiectului *Educația Bazată pe Cunoaștere* dezvoltat de Ministerul Comunicațiilor și al Societății Informaționale, în comunitățile dezavantajate s-a făcut un prim pas în acest sens. Se pot realiza arhive sonore și vizuale la prețuri de cost reduse, se pot face diferite înregistrări ale deținătorilor încă în viață de asemenea comori patrimoniale, legate de obiceiuri ale pământului, de activități gospodărești locale, de tradiții străvechi, precum și de alte zone de interes.

5. Să asigure accesul la valorile culturale și marile creații naționale și internaționale.

Accesul la valorile culturale nu se poate concepe astăzi fără înțelegerea culturii ca un fenomen global în care se regăsesc deopotrivă creațiile tale naționale, dar și cele internaționale. În multe localități rurale, oamenii se mândresc cu mari personalități culturale sau științifice care s-au născut sau au trăit în acele localități. Numele unor asemenea personalități se regăsesc astăzi în denumirea unor biblioteci, școli sau alte instituții locale. Personalități remarcabile sunt întâlnite și în memoria regiunii sau a provinciei. Toate acestea e bine să fie cunoscute prin programe de cunoaștere și valorificare a creației lor, a devotamentului și sacrificiilor făcute pentru a se realiza, pentru mândria de a fi român și a apăra cauza națională. Expoziții documentare, conferințe publice organizate în și de către biblioteca publică, alte forme de popularizare contribuie la cunoașterea valorilor culturale locale. La acestea se adaugă programe de cunoaștere și valorificare a marilor creații naționale cu nume de răsunet care pot fi evocate la diferite aniversări. Cultura universală, prin marii creatori și creații, trebuie regăsită în programe speciale, dar și în programe în care sunt evocați creatorii naționali care nu s-au dezvoltat pe loc gol, ci în contextul culturii și creației mondiale, dar prin valorificarea potențialului artistic național, legat de o creație populară atât de expresivă, poate cea mai interesantă din Europa. Trebuie accentuată ideea că, dacă avem reușite în cultura mondială, aceasta se datorează valorificării superioare a specificului nostru național (ex. Enescu, Brâncuși, Țuculescu).

6. Să promoveze dialogul intercultural și să sprijine diversitatea artistică.

Epoca contemporană nu ne mai permite să trăim în izolare, care a fost și este păguboasă. Mijloacele de comunicare de astăzi, îndeosebi tehnologia informării și comunicării, pune oamenii în relație unii cu alții mai mult ca oricând în istorie. Tehnologia audiovizuală, de exemplu, facilitează un schimb activ de date și informații permițând interculturalitatea. Fenomenul de interculturalitate se poate dezvolta atât pe plan local, unde există mai multe etnii și unde se pot organiza programe comune între acestea, contribuind la înțelegerea și apropierea între oameni prin comunicarea reciprocă a valorilor

culturale, dar și pe plan regional prin comunicarea valorilor spirituale existente în diferite comunități. Pot fi realizate proiecte comune între diferite localități mai apropiate sau mai puțin apropiate, de cunoaștere a obiceiurilor și datinilor locale - ceremoniale legate de evenimente și sărbători agricole sau religioase - dar și a practicilor în legătură cu culturile agricole, cum ar fi tehnici locale privitoare la anumite culturi în funcție de calitățile solului, tipul de climat, îngrijirea anumitor soiuri de plante sau rase de animale etc.

7. Să asigure accesul cetățenilor la toate tipurile de informație comunitară.

În Marea Britanie și unele țări nordice, după modelul Statelor Unite, *biblioteca comunitară este și centru de informare locală*. Cetățenii află de pe site-ul bibliotecii comunitare, zilnic, tot ceea ce se întâmplă și interesează comunitatea. Există persoane din cadrul bibliotecii, cu acordul și sprijinul primăriei și a altor structuri locale, pe baza unei convenții prestabilite, care înregistrează toate evenimentele importante ce au loc în comunitatea respectivă, precum și obligațiile legale ale cetățenilor vizavi de comunitate și de stat. Așadar, alături de festivaluri și alte manifestări artistice care pun în lumină bogăția și varietatea folclorului și obiceiurilor locale, cetățenii află tot feluri de informații legate de viața de zi cu zi în comunitate, de sarcini și obligații legale, cum ar fi termenele pentru achitarea unor taxe sau impozite. Din cele cunoscute direct, comunitatea este foarte satisfăcută de această activitate, întrucât primele preocupări ale membrilor comunității sunt legate, cum este și firesc, de ceea ce se întâmplă în interiorul ei. Acest program dă bune rezultate numai în urma unei cooperări strânse între toți furnizorii locali de informații, sub coordonarea oficială a primăriei.

8. Să furnizeze la cerere informații pentru agenții economici, instituțiile și grupurile de interese din comunitate.

Acest aspect este deosebit de important pentru comunitățile românești din toate zonele țării. Biblioteca comunală este cea chemată, prin specificul și funcțiile sale de furnizare de informații, să ofere informații, la cerere, tuturor acelor care au nevoie de ele fie pentru a-și deschide o afacere, a se informa de piața de

desfacere și afaceri, fie, cum este cazul expres al României, de a învăța cum să acceseze fonduri europene. Stimularea creativității nu se poate face fără informații pertinente, fără cunoașterea mediului și a cerințelor sectorului spre care te îndrepti. Marele potențial pe care îl reprezintă internetul nu trebuie neglijat. Aici, dacă deții deprinderea de a ști să cauți informații tematiche, obții rezultate de-a dreptul spectaculoase. Culegi informații, le prelucrezi, le sistematizezi și le oferi „gata ambalate” utilizatorului. Acesta este rostul bibliotecarului modern, adecvat cerințelor epocii, care trebuie să stăpânească tehnologiile informării și comunicării integrate strategiilor de dezvoltare locală. Această tehnologie, dacă este bine stăpânită, este de un real interes în munca de informare și documentare. De aici, necesitatea stringentă a instruirii și reinstruirii celor care se ocupă cu căutarea și furnizarea de informații.

BIBLIOGRAFIE

1. *Digital Library Federation*. <http://www.clir.org/dlf>.
2. *Documente audiovizuale și multimedia în bibliotecă: ghid IFLA*. Traducere și adnotare de Mircea Regneală. București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2008.
3. **EUROPEAN COMMISSION - INFORMATION SOCIETY - TELECOMMUNICATIONS**. *EU education report: good progress, but more effort needed to achieve targets*. <http://ec.europa.eu/education/news/news2900>.
4. **EUROPEAN COMMISSION**. *15th Progress Report on the Single European Electronic Communications Market - 2009*. http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/library/communications_reports/annualreports/15th/index_en.htm.
5. **INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS (IFLA)**. *Digital Libraries: resources and projects*. <http://www.ifla.org/II/diglib.htm>.
6. **INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS (IFLA); UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION (UNESCO)**. *IFLA/UNESCO School Library Manifesto*. <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/manifest.htm>.
7. *Library policy for Europe*. Vienna, 7-9 May 2009. <http://ec.europa.eu/digital-agenda>.
8. **NATIONAL AUTHORITIES ON PUBLIC LIBRARIES IN EUROPE (NAPLE)**. *NAPLE blog*. <http://napleblog.wordpress.com/about>.
9. **ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)**. *PISA 2009 Assessment Framework. Key Competencies in reading, Mathematics and Science*. Paris: OECD Publishing, 2009. 292 p. <http://www.oecd.org/edu/preschoolandschool/programmeforminternationalstudentassessmentpisa/pisa2009assessmentframework-keycompetenciesinreadingmathematicsandscience.htm>.
10. **ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)**. *PISA 2009 at a Glance*, Paris: OECD Publishing, 2010. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264095298-en>.
11. **ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)**. *Take the Test. Sample Questions from OECD's PISA Assessments*. Paris: OECD Publishing, 2009. 318 p.
12. *Open Archives Initiative*. <http://www.openarchives.org>.
13. **THE EUROPEAN BUREAU OF LIBRARY, INFORMATION AND DOCUMENTATION ASSOCIATIONS (EBLIDA)**. *Digital Agenda for Europe: Digital Libraries Initiative*. http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/index_en.htm.
14. **UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION (UNESCO)**. *Education for All Global Monitoring Report/Education*. <http://www.unesco.org/new/en/education/themes/leading-the-international-agenda/efareport>.

The public library and its integration in the community

Mircea Regneală

Author

Prof. Mircea Regneală, PhD, President of Romanian Library Association (ABR)
E-mail: *m_regneala@yahoo.com*

Abstract

The public library has the role to contribute to the development and prosperity of the individuals belonging to a community. The social progress is based on a satisfactory level of culture and education.

The European strategy for 2020 about employment and economic growth maintains the objective to reduce the school renunciation. Public libraries provide the fundamental conditions for lifelong learning to the individuals and social groups.

Public libraries have the following major objectives: develop and maintain the reading habits to children, support the educational processes, both at individual and institutional level, support the personal creativity, contribute to the record and preservation of the local community patrimony, ensure the access to the cultural values and to the great national and international creations, promote the intercultural dialogue and support the artistic diversity, ensure the citizens' access to all the types of community information and provide information at request for the economical units and the groups of interests in the community.

Keywords: *public library; local communities; library services; lifelong learning*

There are in the contemporary world numerous modalities for the local communities to take part to the cultural activities. These follow the local tradition, the education of the individuals in the community, individual or group interests, etc. One of these possibilities is connected with the public library, created in order to attend the community cultural interests, mainly those linked with books and reading.

The local gate to knowledge

In a community, the public library has the role to contribute to the development and prosperity of the individuals belonging to that community. Only with well-informed citizens playing an active role in society, one can reach this of human value, as we know that the social progress is based on a satisfactory level of culture and education.

A series of documents issued by the European Union and also by other international bodies dealing with libraries, like IFLA (International Federation of the Library Associations) and UNESCO, underline that the role of the public library is fundamental in the society based on knowledge. This society, also known under the name of the information or digital society creates the conditions for the free and unlimited access of people to knowledge, ideas, culture and information.

Lifelong learning

The new report of the European Commission about education and training, released to the public in Brussels, on April 19th, 2011, mentions that the progress in reducing the school renunciation, the increasing number of the secondary school graduates, the improvement of the learning competencies, as well as the increasing number of the adults who participate in the training education are unsatisfactory.

The European strategy for 2020 about employment and economic growth maintains the objective to reduce the school renunciation under 10%, as well as the objective of the increase of the percentage of graduates at least at 40%. The document shows that the early school renunciation

The public library and its integration in the community

continue to represent a problem which hits one young person in seven in the European Union, and one of five students who have reduced competencies at the age of 15. The education and training represent the objectives of the strategy *Europe 2020*. Among the five reference indicators for education for 2020, two indicators interest mainly the public libraries: reduce the percentage of the 15 years old youngsters with insufficient competencies in reading from 20% in present, to 15%; increase the number of adults, age 25-64, who participate to lifelong learning programs from 9.3% to 15%.

In these matters, Romania is situated on one of the lowest positions in the European Union. Thus, for the people with the lowest level of reading competencies, our country was on the first place in Europe in 2000 (41.3%) and on the second position, after Bulgaria, in 2009 (40.4%), of all the 18 states investigated. In the same time, our country is also situated on the penultimate position, after Bulgaria with a percentage of 1.4 compared to Denmark, for example, which is on the first position with 31.6%, for lifelong learning.

It is understandable that the public library role to support the learning programs is still essential.

Public libraries provide the fundamental conditions for lifelong learning to individuals and social groups.

In the actual democracy, people gained independence in taking decisions, and the cultural development of the individuals and social groups can be achieved without important costs from their contribution.

The public library is the local information centre and ensures access to any kind of knowledge and information in already processed size to its users. The public library services are provided equally for all, no matter race, religion, sex, nationality, language or social status. For users who cannot use the common services, for different reasons, it is necessary to provide specific services and materials. We speak about the linguistic minorities or disabled people. It is important that all the people in the library activity area to find materials proper for their interests.

Collections and services should include **all the information bearers** (we speak here about the classical bearers, as the book is, as well as about the modern ones based on non-book

publications, as the audio-video and electronic documents) and to use modern technologies, mostly the information technologies which allow a more rapid and efficient access to information.

Collections and services **should have a high degree of relevance** in order to meet as much as possible the needs of the community. This way, beginning with the principle according to which *library is not a purpose itself, its purpose is represented by users and their information needs*, the library collections, either include publications on paper or on digital support, should meet as many as possible of the users needs, expressed or not. The present modern libraries anticipate the information requests. They reflect the interests and evolution of the community, free of any political or other different interference.

The major objectives of the public library

The public library, either in towns or villages, in order to determine the community to participate to cultural activities mediated by the library, should meet the following objectives:

1. Develop and maintain the reading habits to children, beginning with from the youngest children, as we know the relationship between reading and culture by attachment.

Such programs are organized in Germany, experimentally, even before three years old and even from the children's birth, by cooperation with the hospital, when mothers receive advertising materials in order to determine them to keep in touch with the library and orient children to the activities in the library. In order to achieve this objective, library should develop adequate programs where the educational and cultural activities to mix with the entertaining ones, and the games to find their very well thought out place. The games are to be developed gradually according to the children's age and capacity of understanding.

2. Support the educational processes, both at individual and institutional level.

The idea, according to which library is a constitutive part of education process has been accepted for a long time. Even from the beginning of the educational process, libraries were opened

The public library and its integration in the community

under the care of schools; libraries used to support teaching, completed information transmitted in the class and backed up the individual study. These activities can be successful only based on the cooperation between teachers and librarians. The teacher is that who transmits information in the class and the librarian orient and stimulate reading and individual study both in the library, by the richness of the collections with free access and by lending. Hence, the necessity to have a good cooperation between teachers and librarians, either communal or school librarians. Cultural activities are organized in Romania especially in school libraries. In few places, activities are organized together with the public communal library. It is necessary to have agreements between these two types of libraries in order to achieve cultural projects to pass over the school interest, by drawing the youngsters who already graduated school, as well as other categories of age. The new information media, the new communication technology are opportunities to draw population to the library and culture, if they are exploited in an intelligent manner and with much patience.

3. Support the personal creativity, mostly by stimulating the youngsters and children's imagination.

The huge documentary resources from the collections of a library, extended by the Internet access, where the resources are practically infinite represent the premises to support creativity of the members of the community, mostly the children and youngsters. It is already known that reading at an early age can be harmful if the young reader is influenced by antisocial facts and actions, read in the books or, on the contrary, reading can be favorable, if lecture is oriented to noble ideas and facts or to practical activities. The programs of the community libraries should take into consideration all these aspects which lead to the education of people in the spirit of the ideals of the democratic society we are building up. A man of culture is a person gained for society. Culture and information are inseparable elements of the same process of the individual education for the democratic values of our society. If this process begins very early, the chances to succeed are much higher. The personal creativity cannot develop if the youngsters are not stimulated by

reading and free access to information. Thus, it is necessary to create programs by an agreement among all the local and regional information and documents providers.

4. Contribute to the record and preservation of the local community patrimony, which should be valued through community programs.

Romania counts among the few states which still have a rich cultural patrimony in function. The old traditions and customs are still practiced in many regions of the country, in spite of the urbanization process in the villages and the massive movement of the population from villages to towns. These traditions are in danger to be lost forever if there are not programs to value them, mostly by encouraging the oral traditions.

Such programs can be coordinated by the communal library, as the main cultural institution. Different elements of the local patrimony can be valued with the support of the cultural houses and other local structures, by specific programs. The modalities and means to record the local cultural patrimony are very different, beginning with the knowledge of the local history and archaeology and up to the Christian festivals and traditions. Such a record should exist in all the villages in the country. The first step has been done in the disadvantaged communities, through the information and communication technologies, in the framework of the project *Knowledge-based Education* developed by the Ministry of Communications and Information Society. Sound and visual archives can be done at low costs as well as records with the people still preserving these patrimony values, connected with these customs of the country, domestic activities, old traditions, as well as other interest areas.

5. Ensure the access to the cultural values and to the great national and international creations.

The access to the cultural values cannot be understood today, but seeing culture as a global phenomenon, where are to be found both the national and international creations. In many villages, people are proud with important cultural or scientific personalities born there or who lived in these villages. Libraries, schools or other local

The public library and its integration in the community

institutions bear these names. Remarkable personalities are present in the memory of the region or the province. All these aspects should be known through programs in order to know and value their creation, to be aware of their sacrifice for having success, for the proud to be Romanian and defend the national cause. Documentary exhibitions, public conferences organized by the public library and other modalities to popularize them contribute to the knowledge of the local cultural values. There are to be added to these programs of knowledge and value the great national creations with famous names that can be evoked at different anniversaries. World culture, through its important authors and creations should be valued in special programs, as well as in programs where the national creators are evoked, as they did not appear in an empty place, but in the framework of the world culture and creation; these programs should also value the national artistic potential, connected with a very expressive folk creation, maybe the most interesting in the whole Europe. We should underline the idea that, if we have success in the world culture, this is linked with the superior value of the Romanian national specific (ex. Enescu, Brâncuși, Țuculescu).

6. Promote the intercultural dialogue and support the artistic diversity.

The contemporary epoch does not allow us anymore to live in isolation, which used to be and still is harmful. The present means of communication and mostly the information and communication technology allow people to get in touch more than ever in the history. For example, the audio-visual technology facilitate an active change of data and information and support interculturality. The phenomenon of interculturality can develop both in the local area, where are different ethnical groups and where different programs can be organized and thus to contribute to the understanding and approach of people by mutual communication of the cultural values, but as well in a regional area by the communication of the spiritual values of different communities. Common projects can be achieved by different villages more or less close in order to know the local customs and traditions- ceremonies connected with the agricultural or religious festivals and events, as well as agricultural

practices, as different local techniques about some plants growing, according to the soil qualities, climate, or animal races breed etc.

7. Ensure the citizens' access too all the types of community information.

In United Kingdom, as well as in some northern countries, following the USA model, *the community library is also a centre for local information*. Citizens can find from the community library site all that happens and interests community. There are librarians, who, with the support of the municipality and other local bodies, based on an agreement, record all the important events in the community, as well as the citizens' legal duties regarding the community and the state. Therefore, beside festivals and other artistic activities which bring to light the richness and a variety of the local folklore and traditions, the citizens find out about every day life in the community, legal obligations, as the deadlines for paying taxes and duties. As far as we know, communities are very satisfied with this activity, as the first concerns of the community are linked, as naturally, with what happens inside the group. This program has good results only based on a durable cooperation among all the local information providers, under the official coordination of the municipality.

8. Provide information at request for the economical units and the groups of interests in the community.

This aspect is very important for the Romanian communities in all the regions of the country. The communal library is endowed, due to its specific nature and functions to provide information at request to all those who need them to open a business, to inform themselves about the market and business market, and in the special situation of Romania how to access the European funds. The stimulation of creativity cannot be achieved without appropriate information and the knowledge of the environment and requests of the sector you are going to. The great potential of the Internet cannot be neglected. Here, if you acquired the habit to search for information on subject, you get simply spectacular results. You gather collect information, process them, systematize them and provide them "already packed" to the user. This is the role of the modern librarian, appropriate to the

The public library and its integration in the community

present requests; the librarian should have a thorough knowledge of the information and communication technologies, integrated to the local development strategies. This technology, if it is well known, represents a real interest in the documentation and information work. Hence, the pressing necessity for training all the time for those in charge with information search and retrieval.

BIBLIOGRAPHY

1. *Digital Library Federation*. <http://www.clir.org/dlf>.
2. *Documente audiovizuale și multimedia în biblioteci: ghid IFLA*. Traducere și adnotare de Mircea Regneală. București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2008.
3. **EUROPEAN COMMISSION - INFORMATION SOCIETY - TELECOMMUNICATIONS**. *EU education report: good progress, but more effort needed to achieve targets*. <http://ec.europa.eu/education/news/news2900>.
4. **EUROPEAN COMMISSION**. *15th Progress Report on the Single European Electronic Communications Market - 2009*. http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/library/communications_reports/annualreports/15th/index_en.htm.
5. **INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS (IFLA)**. *Digital Libraries: resources and projects*. <http://www.ifla.org/II/diglib.htm>.
6. **INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS (IFLA); UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION (UNESCO)**. *IFLA/UNESCO School Library Manifesto*. <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/manifest.htm>.
7. *Library policy for Europe*. Vienna, 7-9 May 2009. <http://ec.europa.eu/digital-agenda>.
8. **NATIONAL AUTHORITIES ON PUBLIC LIBRARIES IN EUROPE (NAPLE)**. *NAPLE blog*. <http://napleblog.wordpress.com/about>.
9. **ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)**. *PISA 2009 Assessment Framework. Key Competencies in reading, Mathematics and Science*. Paris: OECD Publishing, 2009. 292 p. <http://www.oecd.org/edu/preschoolandschool/programmeforinternationalstudentassessmentpisa/pisa2009assessmentframework-keycompetenciesinreadingmathematicsandscience.htm>.
10. **ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)**. *PISA 2009 at a Glance*, Paris: OECD Publishing, 2010. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264095298-en>.
11. **ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)**. *Take the Test. Sample Questions from OECD's PISA Assessments*. Paris: OECD Publishing, 2009. 318 p.
12. *Open Archives Initiative*. <http://www.openarchives.org>.
13. **THE EUROPEAN BUREAU OF LIBRARY, INFORMATION AND DOCUMENTATION ASSOCIATIONS (EBLIDA)**. *Digital Agenda for Europe: Digital Libraries Initiative*. http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/index_en.htm.
14. **UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION (UNESCO)**. *Education for All Global Monitoring Report/Education*. <http://www.unesco.org/new/en/education/themes/leading-the-international-agenda/efareport>.

Sistemele de tip „Next Generation OPAC”

Liviu-Iulian Dediu

Autorul

Dr. Liviu-Iulian Dediu, director adjunct, IME
România
E-mail: *liviu@ime.ro*

Abstract

Serviciile furnizate de către biblioteci trebuie să fie puse la dispoziție în întreg spectrul de interes manifestat de către publicul acestora. Tehnologia și componenta de procesare electronică au depășit nivelul critic și determină bibliotecile să creeze sisteme de acces la informații și documente care să fie performante. Între acestea, sistemul OPAC dispune de o poziționare centrală față de toate axele convergente de interes. Funcționalitățile sistemului OPAC trebuie să fie astăzi la nivelul unui standard de facto și să-l depășească prin funcții novatoare care sunt cerute, pe de o parte, de publicul care folosește dispozitive mobile și evolute tehnologic, iar pe de altă parte de bibliotecari, în procesul de rezolvare obiectivă a sarcinilor de informare și dezvoltare a propriilor servicii.

Funcționalitățile standard și cele extinse ale unui sistem OPAC de nouă generație, prezentate în articol, se constituie și într-un reper necesar pentru bibliotecarii interesați de dezvoltarea propriului sistem automatizat de bibliotecă, precum și de orientarea și dezvoltarea serviciilor ținând cont de publicul lor și de modul cum acesta influențează și este influențat de către tehnologie și comunicații, în general.

Cuvinte-cheie: *Biblioteca 2.0; automatizare; ILS; sistem de bibliotecă; OPAC; WEB 2.0; OPAC de nouă generație*

Ne aflăm astăzi într-o perioadă în care intensitatea proceselor de automatizare a bibliotecilor și-a schimbat polaritatea și trece de la o dezvoltare extensivă, bazată preponderent pe crearea infrastructurii și achiziționarea de programe, spre o dezvoltare intensivă, în care accentul se deplasează spre procesarea de calitate și dezvoltarea posibilităților de acces la resursele informaționale.

În funcție de tipul bibliotecii, procesele de automatizare a activității au caracteristici determinate, în mod principal, de către profilul utilizatorilor pe care fiecare dintre aceste tipuri de biblioteci îi servesc. În acest context, automatizarea unei biblioteci trebuie să urmărească dezvoltarea serviciilor pe care respectiva bibliotecă își propune să le realizeze ca urmare a necesității de a răspunde nevoilor de informare ale utilizatorilor serviți.

Automatizarea bibliotecilor presupune abordarea mai multor aspecte funcționale. Între acestea, programele, pachetele de programe sau sistemele integrate de bibliotecă vizează nucleul principal al funcționalității bibliotecii. Nu programele în sine sunt importante, cât gradul de utilizare al acestor programe, care trebuie să influențeze pozitiv serviciile furnizate utilizatorilor de către respectivele biblioteci. Aici apar situații interesante, observate în procesele de dezvoltare și automatizare a bibliotecilor. Disponibilitatea diferită a bibliotecarilor în a accepta să învețe și să folosească tehnologia a condus la diferențieri semnificative între organizații de același tip. Uneori, gradul de diferențiere a fost suficient de mare, astfel încât acțiunile de cooperare s-au soldat cu eforturi foarte mari pentru a reuși, iar în anumite situații au eșuat. Între cauzele principale pot fi enumerate cel puțin două.

Dezvoltarea tehnologiilor informaționale bazate pe procesare computerizată și comunicații s-a făcut într-un ritm alert și susținut. În cea mai mare parte a cazurilor, îmbrățișarea tehnologiilor de către bibliotecari și organizațiile în care lucrau s-a făcut mai mult în spirit individual, pornind de la afinitățile persoanelor respective spre utilizarea soluțiilor bazate pe aceste instrumente, decât în manieră organizată, în funcție de principii manageriale profesionale. Treptat, atât publicul larg, cât și o seamă de organizații care au început să furnizeze servicii concurente cu cele realizate

de către biblioteci au ajuns să înțeleagă și să utilizeze aceste noi tehnologii mai mult decât bibliotecarii. Au avut și au loc în continuare etape ample de dezvoltare care creează contexte informaționale noi, cum ar fi relațiile sociale bazate pe noile tehnologii și pe comunicare. Bibliotecile au început să simtă diferența și să conștientizeze faptul că, pentru prima dată în istorie, pierd avantajul pe care l-au avut privitor la deținerea și furnizarea de informații și conținut.

Dintr-o perspectivă internă de data aceasta, realizarea, în sistemul tradițional al bibliotecilor, a unor fluxuri ale documentelor și informațiilor despre aceste documente care nu respectau logica elementară a organizării unui sistem, logică bazată pe succesiunea: intrare → procesare → ieșire, a condus, prin încercarea bibliotecarilor de a determina aplicarea acestor fluxuri eronate și în procesul de automatizare al bibliotecilor, la înregistrarea unor disfuncționalități majore și chiar la abandonarea (pentru anumite perioade) procesului de automatizare al respectivelor biblioteci. Cel mai des întâlnit exemplu este legat de plasarea activității de catalogare înaintea celor de achiziție, de evidență și chiar a substituirii în parte, prin preluarea unor alte activități care nu au legătură cu catalogarea, precum cotearea documentelor.

Datorită polarizării de care vorbeam la începutul articolului, precum și a concurenței realizate de alte organizații, pe de o parte și de public, pe de altă parte, soluția pentru continuarea organizării bibliotecilor impune plasarea utilizatorului în centrul schemei de proiectare și optimizare a serviciilor specifice.

Având în vedere acest ultim aspect, în construcția noilor servicii, precum și în optimizarea celor existente trebuie să existe obligatoriu o analiză a nevoilor utilizatorilor și a instrumentelor și tehnologiilor pe care aceștia le consideră a fi importante pentru ei.

Dacă vom privi prin această perspectivă dezvoltarea serviciilor de bibliotecă, ne vom da seama de faptul că zona cea mai fierbinte este reprezentată de contactul dintre public și bibliotecari, respectiv bibliotecă. Oricine va privi cu atenție și va analiza această zonă va vedea care sunt lucrurile care merg bine în organizarea bibliotecii, precum și pe cele care nu merg bine. Această strategie trebuie aplicată în mod egal tuturor formelor de furnizare a serviciilor de

bibliotecă. În acest context se încadrează și componenta tehnologică care este folosită ca structură de suport pentru furnizarea serviciilor în condițiile specifice (regăsirea informațiilor/purtătorilor de informație prin puncte de acces multiple și relaționate între ele, folosirea comunicațiilor și implicit a dispozitivelor mobile etc.). Legat de cele menționate, automatizarea bibliotecilor implică existența catalogului automatizat.

Nu vom intra în cele ce urmează în discuții privitoare la necesitatea existenței unui catalog automatizat sau privind strategiile de realizare și optimizare continuă a activității bibliotecii prin folosirea acestui instrument. Ceea ce vom prezenta este legat de clarificarea unui aspect important, și anume cum ar trebui să arate interfața pentru utilizatorii unei biblioteci, fie ea de tip public sau de oricare alt tip.

Online Public Access Catalog (adesea abreviat OPAC) reprezintă interfața comună de acces la catalogul automatizat al unei biblioteci. Datorită evoluției tehnologiilor, semnificația accesului s-a extins, astfel încât denumirea acoperă astăzi și semnificația de interfață comună de acces la catalogul automatizat la care participă în comun mai multe biblioteci (și chiar alte organizații de tip infodocumentar) care s-au constituit și lucrează în cadru consorțial. Dacă discutăm prin prisma protocolului de transfer al informației, merită menționat că aceste interfețe au atașat în ultima vreme și prefixe la acronim, cum este cazul WebOPAC, care indică faptul că interfața respectivă este conformă cu specificațiile http, este de tip web și poate fi exploatată prin intermediul funcțiilor de tip browser web pe care diferitele tipuri de dispozitive de prelucrare a datelor le au instalate.

Cum este și firesc, evoluția de peste 40 de ani a acestor interfețe destinate accesului la bazele de date specifice bibliotecilor a fost influențată puternic de ceea ce reprezintă conceptul *Web 2.0*, precum și conceptul *Biblioteca 2.0* care l-a succedat îndeaproape.

Ca urmare a apariției conceptelor 2.0 menționate, schimbările pe care utilizatorii și producătorii de sisteme, pe de o parte și bibliotecarii, pe de altă parte le-au așteptat să fie cerute/făcute în această zonă au fost relativ puternic influențate de tehnologia anterioară și de modalitățile asociate de lucru specifice acelei

Sistemele de tip „Next Generation OPAC”

tehnologii. Treptat însă, aspectele conceptuale noi au căpătat formă și înțelegerea lor de către tot mai mulți actori implicați în transformarea evolutivă a sistemelor a condus la stabilirea unor elemente ce au căpătat caracter imperativ.

Dacă ar fi să punem într-o singură propoziție, conceptele 2.0 menționate au în centru aceeași afirmație: utilizatorul este și furnizor de conținut.

Conceptul „Next Generation OPAC”

OPAC 2.0 a beneficiat de o logică inversată. La început a fost implementat practic fără a exista un aparat critic bine pus la punct. Influența conceptului Web 2.0 a fost foarte mare și dorința de modernizare și actualizare a programelor, inclusiv a celor folosite în biblioteci, a depășit barierele uzuale. Biblioteci de funcții software, folosite în tot felul de aplicații web (fără o legătură directă cu aplicațiile pentru biblioteci), au fost implementate și în cadrul acestor interfețe. Unele au fost adoptate și au devenit funcționale în timp scurt, altele au fost „înțelese” și au început să fie utilizate într-un tempo mai lent.

Astăzi, conceptul OPAC 2.0 pare să fie bine definit și chiar consacrat am putea spune. Menționat în diverse contexte de lucrările de specialitate, conceptul a fost definit din ce în ce mai clar, a fost structurat și operaționalizat. Între aceste lucrări, merită menționată contribuția adusă de Marshall Breeding (1) care a urmărit acest subiect pe parcursul mai multor ani (2).

Funcționalitate standard. Cum totul pornește de la situația existentă la un moment dat, putem spune că și în cazul OPAC funcționalitatea unanim recunoscută stă la baza cerințelor elementare. Ceea ce s-a dorit a fi soluții la probleme, în decursul timpului, a grefat pe gradul de absorbție al respectivelor modalități de rezolvare atât de către utilizatori cât și de bibliotecari și a influențat operarea cu interfețele tradiționale. Între acestea, putem menționa ca nemulțumiri legate de operarea tradițională a OPAC următoarele: machete de căutare complexe și insuficient de intuitive, comunicare minimală cu utilizatorul, lipsa relevanței ca procedeu de grupare a rezultatelor, zone de căutare limitate (la resursele bibliotecii), manevrare limitată a conținutului (multimedia, full-text), absența funcțiilor de socializare etc.

Am adăuga, ca o simplă observație cu caracter general, faptul că un sistem OPAC tradițional oferă cititorului informații disponibile în modulele de bibliotecă tradiționale (Catalogare, Circulație, Achiziții, Control Seriale). Odată cu apariția de noi module (ERM, Federate Search, Bibliotecă Digitală etc.) sistemele OPAC și-au extins, treptat, funcționalitatea și oferă utilizatorilor acces la informație prin intermediul unui punct unic de acces (portal) care cumulează în mod transparent toate aceste resurse.

În lucrarea sa, Marshall Breeding analizează sistemele disponibile pe piață și sintetizează caracteristicile funcționale esențiale care definesc noul tip de interfețe OPAC (3). Aceste caracteristici care suplimentează funcționalitatea tradițională sunt:

- interfață web modernă,
- suplimentare cu conținut (*enriched content*),
- navigare pe grupe de câmpuri (*faceted navigation*),
- relevanță la căutarea pe cuvinte cheie,
- sugestii de căutare (*did you mean?*),
- recomandări ale cititorilor,
- comentarii (*reviews*),
- evaluări (*ranking*),
- RSS,
- integrare cu rețelele de socializare.

Am preferat menționarea ca referință a termenilor originali în limba engleză deoarece unele concepte nu au un echivalent fără echivoc, unanim acceptat în terminologia românească a domeniului.

Funcționalitate extinsă. Lucrurile nu se opresc la limita funcționalității elementare sau esențiale. Suplimentar față de funcționalitatea de bază a unui sistem OPAC modern, dezvoltatorii de sisteme de bibliotecă oferă și alte tipuri de informații și funcționalități specifice. Mai devreme sau mai târziu, o parte a acestor funcționalități specifice vor fi adoptate în lista celor standard. Până atunci însă, aceste funcționalități pot fi regăsite sau nu în diferitele produse care se adresează bibliotecilor.

În cele ce urmează, cu titlul de exemplu, trecem în revistă o sumă de funcționalități extinse care sunt furnizate de către Sistemul integrat de bibliotecă TinREAD, semnificativ atât prin gradul de implementare a noi funcționalități, cât și prin gradul de utilizare în rândul bibliotecilor din România.

Căutările în stil Google (*Google like searches*) reprezintă un cumul de funcții care sunt integrate sub forma unui „pachet” unitar de căutare și prezentare a datelor. Comportamentul utilizatorilor de bibliotecă și al publicului larg a condus la concluzia că utilizarea motorului de căutare Google conduce la preferarea acțiunii de informare directă în detrimentul apelării la serviciile specializate ale unei biblioteci. Dezvoltările în spațiul programării web, precum și metodele de implementare au condus bibliotecarii către concluzii interesante. Între acestea, unele au ca impact reorganizarea din temelie a fundației pe care s-a bazat organizarea instrumentelor de lucru: cataloagele. Nici motorul de căutare Google și nici alte surse de informare pe internet nu consideră criteriul alfabetic de ordonare a informațiilor ca fiind criteriul principal. *Relevanța* informației este criteriul principal de ordonare. Criteriul relevanței nu poate fi apreciat în toată complexitatea sa decât în contextul de prelucrare existent în organizațiile infodocumentare ce folosesc structuri ample, standardizate și relaționate de metadate. Acesta și este motivul pentru care, dacă bibliotecarii vor ști să exprime către public valoarea obiectivă a informației furnizată prin propriile sisteme OPAC de nouă generație, vor atrage un număr mare al acestora către siturile și portalurile proprii bibliotecilor în care lucrează. În acest scop, utilizatorii care solicită și folosesc serviciile bibliotecii furnizate la distanță trebuie să fie luați în considerare de către bibliotecari ca având drepturi egale cu cei care vin în clădirea bibliotecii.

Pe lângă relevanță (*relevancy*), mai sunt de menționat următoarele funcții ce sunt subordonate „stilului” Google de căutare și de răspuns la o căutare dată:

- asistare la introducerea textului în câmpul de căutare (*predictive input*);
- sugestii de căutare (*Did you mean?*);
- căutări aproximative (*fuzzy matching*);
- regula 3 din 4 (*3/4 Rule*);
- poziție în lista de rezultate (*search ranking*).

Expunerea titlurilor reprezintă un alt „pachet” cu funcționalități care s-a dovedit că au un impact important asupra publicului. Izvorât din procedeele clasice de expunere a documentelor în calea utilizatorilor care trec pragul bibliotecilor, astăzi, în mediul online, sistemul OPAC de nouă generație permite afișarea imaginilor

documentelor, care pot fi organizate după criterii diferite. Cel mai adesea sunt afișate:

- titlurile populare (*popular choices*);
- titlurile noi (*new titles*);
- topul titlurilor - titlurile cele mai căutate, împrumutate, rezervate, cel mai bine evaluate etc.

Funcționalitatea nu se oprește doar la expunerea titlurilor extrase în mod automat în baza criteriilor predefinite, ci se extinde și în zona creării *listelor de titluri generate de către bibliotecari*. Fie că vorbim de liste de noutăți, fie că intrăm în sfera selecțiilor tematice de documente în baza regulilor pe care bibliotecarii le stabilesc, sistemul OPAC de nouă generație extinde funcționalitatea prin integrarea acesteia cu *diseminarea selectivă de informații (SDI)*. Utilizând această funcționalitate, bibliotecarii generează regulile care conduc la realizarea selecției documentelor de interes pentru o anumită temă și sistemul generează lista completă și actuală a documentelor pe care le are la dispoziție până în momentul respectiv, atunci când utilizatorul efectuează click pe link-ul de solicitare a acestei liste.

Gruparea relevantă a termenilor (*tag cloud*) reprezintă o funcție puternică, folosită de către publicul bibliotecilor în care bibliotecarii au introdus termeni necontrolați de subiect în descrieri și care folosesc tezaure și sisteme de clasificare în relație cu termenii respectivi pentru a crea o rețea complexă. Cel mai adesea, forma de exprimare a unui număr mai mare de documente care corespund unui anumit subiect este dată de dimensiunea grafică a textului cu care este scris subiectul afișat.

Semnele de carte (*bookmarks*) reprezintă o funcție complexă prin care utilizatorii sistemelor OPAC de nouă generație pot marca și reține anumite documente pentru utilizare/referire ulterioară. Complexitatea funcției vine din faptul că utilizatorii pot folosi marcarea la modul simplist, pentru documente disparate și fără o logică de grupare, sau pot să își creeze propriile liste tematice în care documentele pe care le doresc a fi semnalate sunt grupate după criterii la alegerea utilizatorului. Aceste liste pot fi private și accesate doar de către utilizatorul care le-a creat sau pot fi publice - oricine este interesat de respectivul subiect poate consulta o listă deja creată de un alt utilizator.

Biblioteca digitală este poate cel mai natural

Sistemele de tip „Next Generation OPAC”

integrată ca funcționalitate într-un sistem OPAC de nouă generație. În funcție de complexitatea utilizării, există două secțiuni funcționale privind exploatarea acestei funcționalități:

- tradițional;
- extins.

În cadrul funcției de *Biblioteca digitală tradițională* este oferită posibilitatea ca, pentru orice tip de intrare, bibliotecarii să poată manipula obiectele digitale corespunzătoare metadatelor pe care le valorifică în mod curent. Aceste obiecte digitale pot fi:

- imagini, colecții de imagini, hărți sau alte imagini de dimensiuni mari prelucrate în mod special (dispune de bară de unelte pentru zoom, imprimare, rotire, stil Google maps);
- audio, colecții de materiale audio;
- video, colecții de materiale video;
- abstract, full-text (cu funcții de căutare, subliniere a termenilor căutați, hyperlinks etc.);
- orice combinație a celor de mai sus.

Funcția de *Biblioteca digitală extinsă* vine cu funcționalități specifice, bazate pe conceptul 2.0. Se oferă astfel utilizatorului o mare capacitate de interacțiune cu sistemul OPAC de nouă generație. Astfel, utilizatorul nu doar citește, ci are și instrumentele care susțin componenta de a scrie și introduce informație în sistem. Într-o oarecare măsură, putem spune că această secțiune se adresează preponderent publicului și mai puțin bibliotecarilor. Esențial este ca bibliotecarii să înțeleagă faptul că prin intermediul acestei funcționalități oferă publicului servicii specifice, chiar dacă nivelul lor de implicare este redus. Important este faptul că eficiența unor asemenea servicii este mare din perspectiva utilizării lor de către public.

Sistemul de adnotări și interacțiune cu textul documentelor sau cu obiectele digitale de alt tip decât text le oferă utilizatorilor posibilitatea de a lucra individual sau de a se constitui în grupuri, după interesul pe care-l au. Toate funcțiile de mai jos pot fi interpretate din perspectiva lucrului individual, a lucrului în grup, precum și a implicării bibliotecarilor prin solicitare specială (funcție de tipul *Ask a librarian*):

- sublinieri;
- comentarii;
- notițe critice;
- discuții pe text (întrebări, răspunsuri, soluții);

- erata.

Subsumat sistemului de adnotări este și **sistemul de e-learning**, care oferă suportul pentru transmiterea îndrumărilor de predare. El oferă o bază de discuții între diferitele grupuri de utilizatori ai sistemului, cum ar fi lectorii sau profesorii care aleg să exploateze această facilitate și care se pot pune de acord asupra modului de interpretare a conținutului din anumite obiecte digitale pe care le folosesc drept subiect de studiu pentru cursanți.

Odată cu ofensiva dispozitivelor portabile a crescut și cererea pentru conținut în format digital. La modul firesc, apărarea proprietății intelectuale reprezintă un element indispensabil unui sistem OPAC de nouă generație.

Sistemul de management al drepturilor (*Digital Rights Management / DRM*) dispune de următoarele funcții:

- acces permis numai utilizatorilor cu drepturi speciale;
- acces permis din Intranet și/sau din Internet;
- număr de accese concurente permise pentru un anumit material digital;
- categoria de vârstă căreia i se adresează materialul;
- gratuit/cu plată;
- alte elemente în conformitate cu standardele DRM în vigoare.

O altă funcționalitate interesantă și mai ales foarte utilă este reprezentată de **accesul la resurse disponibile în surse externe**. Prin această funcționalitate, utilizatorii sistemului OPAC de nouă generație al unei organizații sau grup de organizații nu trebuie să părăsească sistemul când resursele nu se găsesc în cadrul bazelor de date proprii. Astfel, obiectele digitale pot fi accesate pornind de la metadatele înregistrate care conțin și adresa de referință la înregistrarea bibliografică sau webliografică originală. În acest fel, pot fi vizualizate coperte, materiale video, abstracte ale unor documente și chiar conținutul în parte sau întreg (în funcție de politica dreptului de autor configurat de cel care deține obiectul digital respectiv). În cadrul acestei funcționalități importante sunt cuprinse și funcțiile WebOPAC corespunzătoare modului ERM (*Electronic Resources Management*) prezent în sistemul integrat de bibliotecă.

Socializarea pe teme de lectură comune se poate realiza în cadrul sistemului OPAC de nouă

Sistemele de tip „Next Generation OPAC”

generație prin căutarea după subiectele adnotărilor realizate de către utilizatori. Atunci când un utilizator găsește o temă de discuție la care dorește să contribuie, el o poate face prin folosirea componentei de adăugare a unui topic sau de răspuns la un topic existent. Cu siguranță, oricare dintre comentariile respective poate beneficia de legături funcționale spre rețelele de socializare, iar informațiile vehiculate într-un sistem OPAC de nouă generație pot fi postate, referite etc. în mod facil.

Navigarea de tip FRBR prin înregistrările bibliografice care sunt catalogate în format MARC este, de asemenea, o funcție utilă care, pe măsură ce va fi folosită, va conduce pe de o parte la stimularea folosirii acestor specificații de către bibliotecari, iar pe de altă parte va ajuta mult navigarea utilizatorilor în imensul cuprins al cataloagelor automatizate.

Utilizarea pe scară din ce în ce mai mare a **dispozitivelor mobile de comunicare** impune ca funcționalitatea sistemului OPAC de nouă generație să fie adaptată la caracteristicile funcționale și, în mod special, la cele de afișare ale acestor dispozitive. Din această perspectivă, sistemul OPAC de nouă generație trebuie să funcționeze corect, prin adaptare automată la dispozitive mobile: telefoane mobile (Wap/Web), smartphone-uri (Web), tablete și eBook-uri.

Integrarea sistemului OPAC de nouă generație cu uneltele de căutare disponibile în browser-ul web, precum și existența de gadget-uri pentru căutare în sistemul bibliotecii, disponibile direct pe desktop-ul calculatoarelor sau dispozitivelor mobile (care dispun de sisteme de operare capabile să lucreze cu acestea, precum Windows Vista/7/8) reprezintă, de asemenea, elemente pe care bibliotecarii trebuie să le ceară de la sistemele pe care le au sau le vor avea.

BIBLIOGRAFIE

1. **GRANT, Carl.** The Future of Library Systems: Library Services Platforms. În: *Information Standards Quarterly*, vol. 24, nr. 4, 2012, p. 4-15.
2. **BREEDING, Marshall.** Letter from the guest content editor. În: *Information Standards Quarterly*, vol. 24, nr. 4, 2012, p. 2-3.
3. **BREEDING, Marshall.** Next-Generation Library Catalogs. În: *Library Technology Reports*, vol. 43, nr. 4, 2007, p. 1-42.

NOTE

1. **BREEDING, Marshall.** Next-Generation Library Catalogs. În: *Library Technology Reports*, vol. 43, nr. 4, 2007, p. 11.
2. **Idem,** Letter from the guest content editor. În: *Information Standards Quarterly*, vol. 24, nr. 4, 2012, p. 2-3.
3. **Idem,** Next-Generation Library Catalogs. Loc. cit., p. 13.

„Next Generation OPAC” systems

Liviu-Iulian Dediu

Author

Liviu-Iulian Dediu, PhD, Deputy Director, IME
Romania
E-mail: *liviu@ime.ro*

Abstract

The services provided by libraries should be put at the disposal of users for all their fields of interest. Technology and its electronic processing constituent have passed over the critical level and determine libraries to create systems for access to information and to be efficient. Among these, the OPAC system occupies a central position compared to all the other interest axes. Today, the OPAC system functionalities should be at a real standard level and overpass it by innovating its functions requested, on one hand, by the public who uses highly advanced technologically mobile devices, and, on the other hand, by librarians, when solving the information tasks in an objective manner and develop their own services.

The standard functionalities as well as the extended ones belonging to a new generation OPAC system presented in the article represent a necessary benchmark for the librarians interested in developing their own automated library system, as well as by the orientation and development of services, taking into consideration their public and how this public influences and it is influenced by technology and communications, in general.

Keywords: *Library 2.0; automation; ILS; library system; OPAC; WEB 2.0; new generation OPAC*

We live today a moment when the intensity of the library automation process has changed its polarity and passes from an extensive development, based mainly on the building the infrastructure and programs acquisition, to an intensive development, where the importance goes to the quality process and the development of the opportunities to have access to the information resources. According to the type of library, the automation process has specific features, mainly determined by the profile of users. Under these circumstances, the automation of a library should follow the development of the services that library intends to achieve as a consequence of the necessity to meet the users' information needs.

The automation of libraries implies the approach many function aspects. Among these, the programs, the package of programs or the library integrated systems are the core of the library functionality. The programs themselves are not important, but the degree of utilization of these programs, which should have an influence positively the services provided to users by these libraries. There are to be noticed interesting situations during the processes of development and automation of libraries. The different availability of librarians to accept learning and use technology led to important differences among organizations of the same type. Sometimes, the level of difference was important enough, so the efforts to cope with the situation used to be great in order to develop, and in other situations libraries failed. There are to be mentioned at least two among the main reasons.

The information technologies based on automated processing and communication developed quickly and constantly. In most of the cases, librarians and the institutions were they used to work embraced the technologies mostly individually, starting with the affinities of the people with the solutions based on these instruments and not in a methodical way, according to professional management principles. Gradually, both the general public and a series of organizations which began to provide competitive services with those provided by libraries began to understand and use these new technologies more than librarians. Libraries passed and still pass through ample developing stages which create new information conditions, as the social relationships based on the new communication

„Next Generation OPAC” systems

technologies. Libraries began to feel the difference and to become aware about the fact that, for the first time in history, they loose the advantage they used to have in the past regarding the property upon information and content and their spread.

This time, from an internal perspective, the traditional flow of documents and information about these documents in the traditional libraries did not follow the elementary logical organization of a system based on the succession-entry à processing à output as librarians tried also to determine wrong flows in the process of library automation; there are also to be mentioned important dysfunctions in this process and even renunciation at automation. The most frequent example is linked with the cataloguing activities placed before acquisition, record and the substitution partially, by taking over other activities which are not connected with cataloguing, as the document mark.

Due to the polarizing mentioned at the beginning of the present article, as well as due to the competition with other organizations, on one hand, and due to the public, on the other hand, the solution for continuing to organize libraries imposes to place user in the centre of the scheme of projecting and improving the specific services.

Taking into consideration this aspect, users' needs should be analyzed as well as the technologies they consider to be useful for them, when libraries plan to build new services or improve the existing ones.

Looking from this perspective the development of the library services, we realize that the most important area is represented by the contact between public and librarians (library). Everyone who looks attentively and analyses this area will see which are the positive aspects in organizing a library, as well as the negative ones. This strategy should be applied equally to all the services provided to users. The technological element used as support for providing services in specific conditions (information retrieving/information bearers by multiple and related access portals, communications and the mobile devices, as well etc.). The automation of libraries involves the presence of an automated catalogue.

In the following, we are not going to debate the necessity of an automated catalogue or regarding the strategies to improve constantly the

libraries' activity by using this instrument. We are going to make clear an important aspect linked with the aspect of the interface for the library users, either we speak about a public library or any other type of library.

Online Public Access Catalog (often abridged OPAC) represents the access common interface to the automated catalogue of a library. Due to the evolution of technologies, the meaning of the access was extended, so the term covers today also the meaning of common interface for the access to the automated catalogue with the participation of many libraries (and even other information and documentation bodies) which work in a consortium. We discuss taking on the consideration the information transfer protocol, we should mention that these interfaces have lately attached prefixes to the acronym, as it is the situation of WebOPAC, which indicates the fact that the interface is corresponding to the http specifications, it is a web type interface and it can be exploited by the browser type functions which different types of processing devices have installed on.

As naturally, the 40 years evolution of these interfaces destined to the access to the databases specific to libraries has been strongly influenced by the concept *Web 2.0*, as well as by the *Library 2.0* which followed it closely.

As a consequence of the emergence of the above- mentioned concepts 2.0, the changes which users and the producers of systems, on one side, and librarians, on the other side expected to be requested/made in this area have been rather strongly influenced by the previous technology and the working modalities associated specific to that technology. But, gradually, the new conceptual aspects gained a shape and their understanding by many more actors involved in the evolution of the systems led to the establishment of some compulsory elements.

If we are supposed to express in one sentence the above mentioned 2.0 concepts, they have in the centre the same statement: user provides content, as well.

„Next Generation OPAC” concept

OPAC 2.0 benefited from an inverted logic. At the beginning it was implemented practically

„Next Generation OPAC” systems

without having a very well implemented critical reference. The influence of the concept Web 2.0 was great and the intention for modernization and bringing up-to-date the programs, including those used in libraries, passed over the usual barriers. Libraries of software functions, used in all kinds of web applications (without a direct connection with the applications for libraries) have been implemented on these interfaces. Some were adopted and became functional in very short time, others were „understood” and began to be used slower.

Today, we can appreciate that the concept OPAC 2.0 seems to be well defined and even consecrated. It is mentioned in different contexts in the specialized literature and it was defined more and more clearly, it was structured and became operational. Marshall Breeding’s (1) contribution should be mentioned among these works as he followed the topic along the years.(2).

Standard functionality. As everything starts with the situation at a certain moment, we can appreciate that in the OPAC situation, the well-known functionality represents the basement for the elementary requests. What was supposed to be the solutions at problems, along the time influenced the degree of absorption of those modalities to solve both for users and librarians and influenced also the operation with the traditional interfaces. Among these, we can mention as not responding to the requests linked with the traditional operation in OPAC the following: not enough intuitive complex retrieval frames, minimum communication with the user, the lack of relevance as a proceeding to group the results, retrieval areas limited (to the library resources), limited actuation of the content (multimedia, full-text), the absence of the socialization functions etc.

We should add, as a simple observation, in general, the fact that a traditional OPAC system provides to the user information available in the traditional library modules (Cataloguing, Circulation, Acquisitions, Serials Control). Together with the emergency of new modules (ERM, Federate Search, Digital Library etc.) the OPAC systems extended gradually their functionality and provides to users access to information by a unique access portal which cumulates transparently all these resources.

In his work, Marshall Breeding analyses the

systems available on the market and make a synthesis of the essential functional features which define the new type of OPAC interfaces (3). These features added to the traditional functionality are the following:

- modern web interface,
- enriched content,
- faceted navigation,
- relevance in key words research,
- retrieval suggestions (did you mean?),
- recommendations to users,
- reviews,
- ranking,
- RSS,
- integration with the social networks.

Extended functionality. The elementary or essential functionality is not enough. In addition, compared to the basic functionality of a modern OPAC system, the library systems developers provide other types of information and specific functionalities. Earlier or later, a series of these specific functionalities are going to be accepted on the standard list. But until then, these functionalities can be retrieved or not in the different products destined to libraries.

In the following, as an example, we are going to mention a series of extended functionalities which are provided by the TinREAD integrated system, significant both by the degree of implementation of new functionalities, as well by the degree of utilization in the libraries in Romania.

Google like searches represent a plurality of functions which are integrated under a unitary data for search and retrieval. The behavior of library users and the general public led to the conclusion that the usage of Google browser leads to the option for a direct information in the detriment of the specialized services of a library. The developments in the web programs, as well as the implementation methods led the librarians to interesting conclusions. Among these, some have as impact the reorganization from the beginning of the foundation of the organization of the working instruments: the catalogues. Either the Google browser or other information sources on the Internet do not consider the alphabetical criterion to order information as the main criteria *The relevance* of information is the main criteria of order. The relevance criterion can’t be appreciated in all its complexity but only in the processing

„Next Generation OPAC” systems

context existing in libraries which use ample standard related structures, of metadata. This is the reason for which, if librarians know to express to the public the objective value of information provided by their own new generation OPAC systems, they will attract a great number of users to the sites and portals of the libraries where they work. For this purpose, the users who request and use the library services provided at distance should be considered as having equal rights with the users who come to the library building.

Beside *relevancy*, there are to be mentioned the following functions which are subordinated to the „Google” style of search and answer for a given retrieval:

- assistance to introduce the text in the retrieval fields (*predictive input*);
- retrieval suggestions (*Did you mean?*);
- fuzzy matching;
- ¾ Rule;
- search ranking.

The titles display represents another „package” with functionalities which proved having an impact upon public. Emerged from the classical methods to display documents in front of users who come to the library, today, in the online environment, the new generation OPAC system allows to display the image of documents which can be organized according to various criteria. The most often there are displayed:

- popular choices;
- new titles;
- titles top - the most requested, borrowed, reserved, the best reviewed titles etc.

The functionality does not stop only at the display of the titles extracted automatically in the base of the predicted criteria, but it is also extended in the area of the *lists generated by librarians*. Either we speak about list of novelties, or we enter in the area of selections of documents on subjects based on the rules established by librarians, the new generation OPAC system extends the functionality by integrating it with the *selective dissemination of information (SDI)*. By using this functionality, librarians generate the rules leading to the selection of documents proper for a certain subject and the system generates the complete and up-to-date list of documents existing in that moment, when the user makes a request click of this list.

The tag cloud represent a strong function,

used by the public of libraries where librarians introduced uncontrolled subject terms in records and which use thesauri and classification systems in order to create a complex network. Very often, the form of expression of a great number of documents corresponding to a certain subject is given by the graphical size of the text with which is written the subject on display.

The bookmarks represent a complex function through which users of the new generation OPAC systems can mark and book some documents for a future usage/reference. The complexity of this function stands in the fact that users can use marks very simple for different documents and without a logical grouping, or they can create their own topic lists where the documents they want to be reported about are grouped according to criteria at the user request. These lists can be private and accessed only by the user who created them or they can be published - any person interested by that topic can see a list already created by another user.

The digital library is maybe the most naturally integrated as functions in a new generation OPAC system. According to the complexity of usage, there are the functional sections as regarding the exploitation of this function:

- traditional;
- extended.

The function *Traditional digital library* provides the opportunity that, for any type of entry, librarians can manipulate the digital objects corresponding to the meta-data they are exploiting currently. These digital objects can be:

- images, collections of images, maps or other images of great sizes processed in a special manner (it has a bar with tools for zoom, print, rotation, Google maps type);
- audio, collections of audio materials;
- video, collections of video materials;
- abstract, full-text (with functions of retrieval, underlining the requested terms, hyperlinks etc.);
- any combination of the above mentioned elements.

The function of *Extended digital library* comes with specific functions, based on the concept 2.0. This way, users have an increased capacity of interaction with the new generation OPAC system. Thus, users do not only read, but

„Next Generation OPAC” systems

have also the instruments which support the element to write and introduce information in the system. We can appreciate to a certain measure, that this section addresses mostly to the public and less to librarians. It is essential for librarians to understand that through this function they provide specific services to the public, even if their level of involvement is reduced. It is also important that the efficiency of such services is increased from the perspective of their use by public.

The annotation system and interaction with the text of the documents or with the digital objects different from text provide the possibility to users to work individually or to form teams, according to the interest they have. All the following functions can be interpreted from the perspective of the individual work, in group, as well as the implication of librarians by special request *Ask a librarian* type function):

- underlining;
- comments;
- critical notes;
- debate on the text (questions, answers, solutions);
- erratum.

The **e-learning system** is included into the system of annotations, which provides the support for the transmitting the teaching guides is included to the annotation system. They provide a ground for discussions among different groups of users of the system, as the readers and professors who choose to exploit this facility and who can agree upon the way of interpreting of the content of certain digital objects they use as studying topics for their students.

The request for a content in a digital format increased together with the offensive of the mobile devices. Naturally, the defense of the intellectual property represents an essential element for a new generation system.

Digital Rights Management (DRM) has the following functions:

- access allowed only to users with special rights;
- access allowed from Intranet and/or from Internet;
- number of competitive accesses allowed for a certain digital material;
- the age category to which the material is addressed to;
- free/paid;

- other elements according to the DRM standards in force.

Another interesting function and mainly very useful is represented by **the access to the available resources in external sources**. Through this function, users of the new generation OPAC system belonging to an organization or in a group of organizations should not leave the system when the resources are not to be found in their own databases. Thus, the digital objects can be accessed starting from the recorded meta-data which include also the reference address to the original bibliographic or webliographic record. This way, covers, video materials, abstracts of some documentaries and even the whole or partial content (according to the copyright policy configured by the owner of the digital object) can be seen by users. This important functionality includes also the WebOPAC functions corresponding to the ERM (*Electronic Resources Management*) present in the integrated library system are also included in this important above-mentioned function.

The socialization on common reading subjects can be achieved within the new generation OPAC system by research by the topics annotated by users. When a user finds a subject under debate to which he/she wants to contribute, he/she can do this by using the element for adding a topic or for the answer to the already existing topic. Certainly, any of these comments can have functional links to the social networks, and the information spread in a new generation OPAC system can be posted, referred, etc. in a simple way.

The FRBR type navigation through the bibliographic records which are catalogues in MARC format is also a useful function, which, as it is used, led, on one hand to the stimulation to use these specifications by librarians, and, on the other hand helps a lot users' navigation in the huge content of the automated catalogues.

The more extensive utilization of the mobile communication devices imposes that the functionality of new generation OPAC system to be adapted to the function features, and, especially, to the display of these devices. From this perspective, the new generation OPAC should function correctly, by an automated adaptation to the mobile devices: mobile phones (Wap/Web), smartphones (Web), tablets and eBooks.

„Next Generation OPAC” systems

The integration of the new generation OPAC system with the available research tools into the web browser, as well as the existence of the retrieve gadgets in the library system, available directly on the computers desktop or on the mobile devices (which have operation systems able to work with them, as Windows Vista/7/8) represent also elements which librarians should request from the systems they already have or they are going to have.

NOTES

1. **BREEDING, Marshall.** Next-Generation Library Catalogs. In: *Library Technology Reports*, vol. 43, nr. 4, 2007, p. 11.
2. Idem, Letter from the guest content editor. In: *Information Standards Quarterly*, vol. 24, nr. 4, 2012, p. 2-3.
3. Idem, Next-Generation Library Catalogs. Loc. cit., p. 13.

BIBLIOGRAPHY

1. **GRANT, Carl.** The Future of Library Systems: Library Services Platforms. In: *Information Standards Quarterly*, vol. 24, nr. 4, 2012, p. 4-15.
2. **BREEDING, Marshall.** Letter from the guest content editor. In: *Information Standards Quarterly*, vol. 24, nr. 4, 2012, p. 2-3.
3. **BREEDING, Marshall.** Next-Generation Library Catalogs. In: *Library Technology Reports*, vol. 43, nr. 4, p. 1-42.

De la închisoarea trupului la închisoarea spiritului. Servicii speciale ale bibliotecilor publice pentru deținuți și persoane cu afecțiuni psihice (sindromul Down, autism)

Ruxandra Nazare

Autoarea

Dr. Ruxandra Nazare, șef Departament BIBLIONET,
Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov
E-mail: *ruxandramoasanazare@yahoo.com*

Abstract

Lucrarea de față prezintă pe scurt serviciile oferite de bibliotecile publice românești persoanelor private de libertate și persoanelor cu dizabilități intelectuale. Bibliotecile publice cooperează cu personalul închisorilor și persoanele private de libertate în diferite forme - donații de carte și biblioteci mobile pentru persoanele private de libertate, activități educaționale și culturale, inclusiv ateliere de poezie, cursuri de tehnologia informației, ajutor în vederea reintegrării lor sociale și lupta contra prejudecăților. În ceea ce privește serviciile destinate persoanelor cu autism și sindrom Down, bibliotecile publice le-au sprijinit oferindu-le spațiu pentru campaniile de informare celor activi în ONG-urile din domeniu, aplicând practici de biblioterapie și încercând să implementeze proiecte, în cooperare cu diferiți parteneri instituționali, într-o abordare exhaustivă. Implicarea bibliotecilor publice românești în favoarea acestor grupuri dezavantajate indică într-un mod clar un rol din ce în ce mai important, în ultimii ani, al bibliotecilor în incluziunea socială a acestora, oferind acces la informație, educație și susținere.

Cuvinte-cheie: *biblioteci publice; servicii de bibliotecă; grupuri de utilizatori dezavantajate; persoane cu nevoi speciale de educație; Biblioteca Vie; incluziune socială*

1. Introducere

„Fiecare instituție va avea o bibliotecă pentru uzul tuturor categoriilor de deținuți, adecvat alcătuită cu cărți de recreere și instruire, iar deținuții vor fi încurajați să frecventeze biblioteca. Acolo unde este posibil, biblioteca va fi organizată în cooperare cu serviciile de resort ale comunității” (1). Astfel sună articolul 82 din paragraful consacrat educației, inserat în cadrul Regulilor europene pentru penitenciare. Recomandarea, cu nr. R (87) 3, a fost adoptată de Comitetul miniștrilor Consiliului Europei la 12 februarie 1987.

Eforturi pentru îmbunătățirea regimului penitenciarelor din România, în acest sens, au fost făcute de Administrația Națională a Penitenciarelor. Serviciile de Educație și Asistență Psihosocială din fiecare instituție desfășoară diverse activități, cu scopul încurajării comportamentelor prosociale și sensibilizării opiniei publice față de persoanele private de libertate. În acest demers, bibliotecile publice trebuie să fie pro-active în favoarea acestui grup dezavantajat. Este ceea ce interesează aici, serviciile de bibliotecă create special și susținute de bibliotecile publice din România adresate acestor utilizatori*, în colaborare cu administrația.

2. Cărți și bibliotecă mobilă

Donația, transferul de cărți pentru bibliotecile închisorilor, împrumutul de carte grație bibliotecilor mobile sunt formele de cooperare ale bibliotecilor publice cele mai întâlnite. La solicitare, mii de volume au fost dăruite de bibliotecile publice din Argeș, Bacău, Botoșani, Brașov, Brăila, Constanța, Galați, Mureș, Satu Mare, Timișoara, Vrancea etc. pentru sistemul penitenciar din România.

3. Activități educative și evenimente culturale

Cărțile sunt însoțite de derularea unor activități periodice, de caracter felurit, de informare și educație, adesea organizate în baza protocolurilor de colaborare, încheiate cu bibliotecile publice din Argeș, Botoșani, Brăila etc. Se disting cele puse în practică de Biblioteca

De la închisoarea trupului la închisoarea spiritului. Servicii speciale ale bibliotecilor publice pentru deținuți și persoane cu afecțiuni psihice (sindromul Down, autism)

Județeană Brăila și de Biblioteca Județeană Argeș. La Brăila, doamna bibliotecar Adelina Ioana Pop, șef Secția de Împrumut pentru copii și tineret, coordonează proiectul „Șansa prin comunicare” destinat deținuților doritori să păstreze legătura cu realitatea culturală de dincolo de gratii. Lunar, biblioteca publică brăileană organizează în colaborare cu serviciile de resort ale penitenciarului și participă la lecții de istorie literară, cluburi de creație, evenimente culturale, concursuri. La Argeș, bibliotecarii derulează activități educative în domeniul literaturii, artei, istoriei, dreptului, deținuții fiind implicați și într-un cenaclu literar. Întâlnirile lunare, la care au participat poeți, romancieri, esești, publiciști, bibliotecari, au avut succes. La Botoșani și Galați s-au organizat lansări de carte, iar în cadrul Festivalului de poezie Primăvara poezilor, în 2009, Biblioteca Județeană Brașov a realizat un atelier poetic intitulat *Poezia – spațiu al libertății createoare* la Penitenciarul de maximă siguranță Codlea. În cooperare cu penitenciarul Colibași, bibliotecarii argeșeni au intermediat audiții muzicale, spectacole de dans, muzică și teatru deținuților. Penitenciarul de minori și tineri de la Tichilești, județul Brăila, a beneficiat de unul dintre noile servicii ale bibliotecii publice, trupa de teatru Ambițioșii din cadrul Clubului Seniorilor, coordonată de Claudiu Brăileanu, susținând un spectacol de teatru (2). Vizionările de filme pentru deținuți figurează în oferta de servicii ale bibliotecilor județene din Bacău și Vaslui.

Efectul acestor programe a fost atragerea persoanelor private de libertate spre desfășurarea unor activități culturale proprii, în interacțiune cu bibliotecile publice. Cenaclurile literare, în care se citește și se recită din creațiile proprii ale deținuților, montarea de spectacole în interpretarea trupei înființate din rândul deținuților sunt exemple de astfel de acțiuni. Publicația deținuților brăileni se remarcă în rândul inițiativelor culturale. Apărută în 2008, inițial sub titlul „Noi”, revista este redactată de un colectiv format din 13 persoane private de libertate, coordonate de Serviciul Educație și Asistență Psihosocială și susținute de Biblioteca Județeană Brăila. Prin intermediul revistei, relansată în martie 2011 sub titlul nou „Încotro”, redacția încearcă să sprijine libera exprimare a celor temporar lipsiți de libertate, preocupându-se de

viitorul lor după eliberare (3). Reviste redactate de deținuți cu poveștile proprii de viață au existat la Botoșani (în prezent continuă să apară) și la Galați.

4. Sprijin pentru reintegrare și combaterea prejudecăților

Bibliotecile publice au șansa de a acționa în vederea reintegrării persoanelor private de libertate printr-o gamă de servicii diverse. Desigur, activitățile culturale au menirea de a oferi conexiunea necesară cu informațiile la zi și de a asigura integrarea culturală. De exemplu, organizarea unor expoziții de artefacte create de deținuți, la sediul bibliotecilor (în Argeș, Bacău, Botoșani ș.a.) mediază cunoașterea universului sensibil din penitenciare și permite un contact cultural al lumii exterioare cu închisorile. Biblioteca publică se plasează în centrul acestei tentative de refacere a legăturii dintre deținuți și societate, fiind un spațiu privilegiat al comunicării.

Mai mult decât integrarea culturală, bibliotecile se pot angaja în procesul de reinserție familială și de incluziune socială prin anumite programe, contribuind la reînnoirea legăturii deținuților cu familia și cu societatea. Acest rost l-au avut dezbaterile interactive, pornind de la experiențele de viață ale deținuților, mediate de psihologi și cu participarea tinerilor din liceele din județul Argeș. Un exemplu de activitate specifică, derulată în bibliotecile americane, poate servi drept model de urmat și de către noi. Selectarea unor cărți din literatura pentru copii și împrumutul lor deținuților în scopul lecturii poveștilor cu voce tare și înregistrării unor CD-uri și DVD-uri pune la îndemână resurse pe care bibliotecile publice le trimit prin poștă copiilor deținuților. În felul acesta, se menține legătura cu familia, contactul dintre tați și copii fiind mijlocit de bibliotecile publice, iar prezența părinților prin audiția poveștilor citite cu voce tare și vizionarea înregistrării lecturii asigură un suport psihic și educațional copiilor. Asemenea servicii sunt furnizate de biblioteci regionale și de stat din Statele Unite ale Americii (4). Astăzi, cu echipamentele din programul Biblionet, pe baza angajamentului bibliotecarilor și a creativității, se pot imagina programe identice ale căror

De la închisoarea trupului la închisoarea spiritului. Servicii speciale ale bibliotecilor publice pentru deținuți și persoane cu afecțiuni psihice (sindromul Down, autism)

beneficiari să fie persoanele private de libertate. În sfârșit, bibliotecile publice pot ajuta la inserția profesională a deținuților după liberare, în special prin accesul la computere și TIC prin intermediul cursurilor susținute în vederea achiziționării de abilități de bază necesare pe piața muncii. Merită menționat că astfel de cursuri s-au încercat la Galați. Desigur, Administrația națională a penitenciarelor desfășoară, în parteneriat, instruirea pentru deținuți (circa 2000 persoane) și personalul propriu, susținute de Fondul Social European și Instrumente Structurale (5). Totuși, bibliotecile publice pot deveni parteneri permanenți ai sistemului penitenciar și în acest domeniu, alături de alți furnizori atestați de formare, completând posibilitățile de instruire pentru persoanele vulnerabile. Este o activitate care trebuie mai mult dezvoltată în viitor. În sfârșit, o activitate specifică bibliotecilor este instruirea deținuților în activitatea de legătorie (de exemplu la Biblioteca Județeană Vaslui), deprinzând abilități utile în viață, pe plan profesional. Talentul deținuților poate fi valorificat în arta legătoriei, cum arată cazul de la Botoșani, unde un deținut a născocit o tehnică inedită de realizare a ornamentelor de cărți, care a făcut obiectul de studiu al psihologului penitenciarului.

Teatrul forum este o metodă de educație non formală, interactivă și un instrument cultural de intervenție socială (6). Piesa de teatru are loc cu implicarea spectatorilor în joc, încât schimbul de idei și opinii este stimulat și vizează combaterea discriminării și modificarea comportamentelor. El ilustrează o situație de opresiune în rezolvarea căreia încearcă să atragă publicul: piesa poate fi întreruptă, scenariul schimbat, soluțiile propuse integrate, iar audiența invitată să devină activă, creând alternative. Improvizarea are drept scop să producă un răspuns și o schimbare în atitudine. În 2008, un proiect al Fundației Chance for Life din București s-a întemeiat pe această metodă de educație și a fost aplicat în instituțiile publice din Brașov, inclusiv în Biblioteca Județeană. Intitulată sugestiv *Închisoarea libertății*, piesa de teatru compusă și interpretată de voluntari a propus publicului tema reintegrării dificile a unui fost deținut, confruntat, după liberare, cu refuzul de către familie, angajatori, societate în general. Buna colaborare dintre Biblioteca Județeană Brașov și Fundația Chance for Life a continuat între 2009-2011,

montându-se diferite piese cu voluntari în spațiile bibliotecii, ale instituțiilor partenere și în alte locuri neconvenționale. Grupul țintă al spectacolelor a fost format din tineri, proiectele fundației urmărind educația tinerei generații, sub sloganul *Act for Change! – Joacă pentru schimbare!*

Biblioteca vie este o metodă inovatoare, de susținere a diversității, promovare a dialogului și reducere a stereotipurilor. Conceptul se bazează pe faptul că diferențele dintre oameni reprezintă resurse și nu numai surse de suspiciune și respingere. Esența bibliotecii vie constă în cuvintele *Întâlnește-ți prejudecata!* Cărțile vie sunt persoane reale aparținând unor variate categorii ori grupuri față de care există prejudecăți. În cadrul întâlnirilor, cititorii pot alege o carte vie pe baza unui catalog unde sunt prezentate toate stereotipurile asociate cu respectiva carte. Voluntarii bibliotecari ghidază cititorii astfel încât să aleagă acele cărți vie care le pot schimba preconcepțiile. Durata împrumutului este limitată (7).

În România, această metodă de educație nonformală a fost preluată și aplicată de organizații non guvernamentale, universități și biblioteci publice. În Brașov, Asociația de Servicii Sociale Scut a aplicat această metodă pentru prima dată în 2010, organizând 3 ediții. Două ediții au avut loc la Liceul de Artă și Penitenciarul Codlea, în timp ce a treia ediție din octombrie 2010, timp de 3 zile, s-a desfășurat în colaborare cu Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov și a fost deschisă tuturor brașovenilor. Trebuie spus că Biblioteca vie la Biblioteca Județeană Brașov a fost un proiect al Ioanei Chiru, bibliotecara participantă la Școala de vară a tinerilor bibliotecari, organizată de ANBPR și IREX, care a implicat, alături de SCUT, și Rețeaua de sprijin comunitar. Rezultatul a fost peste așteptări. Între 29-31 octombrie 2010, Biblioteca Județeană Brașov a fost deschisă celor 570 de cititori care au împrumutat cele 57 de cărți vie, dintre care bestseller-ul a fost persoana privată de libertate (8). În 2011, Biblioteca Județeană Botoșani a organizat o ediție Cărțile vie ale orașului, la care au participat și deținuți. Avantajul bibliotecii vie, în comparație cu o bibliotecă tradițională, constă în interacțiunea dintre cititor și carte. Concluziile workshopului au fost exprimate limpede de „lectorii” brașoveni: „Cât de simplu și ușor este să

De la închisoarea trupului la închisoarea spiritului. Servicii speciale ale bibliotecilor publice pentru deținuți și persoane cu afecțiuni psihice (sindromul Down, autism)

discuți cu un om, mai degrabă decât să citești o carte”, „Am putea fi și noi în locul lor și am putea fi marginalizați”, „Oamenii sunt diferiți, dar în același timp au foarte multe lucruri în comun”. La Botoșani, s-a observat schimbarea atitudinii publicului, care s-a obișnuit cu prezența deținuților la evenimentele culturale ale bibliotecii, tratându-i pe aceștia firesc.

Acestea sunt demersuri în care bibliotecile publice devin proactive vizavi de grupurile dezavantajate. Colaborarea este funcțională atunci când există interes din partea ambelor parteneri. Din păcate, raporturile au fost uneori afectate de fluctuația deținuților, schimbarea frecventă a personalului responsabil de activitatea educativă și a cadrelor de conducere din penitenciare. Asemenea situații au avut loc la bibliotecile publice de la Brașov, în legătură cu penitenciarul din Codlea, la cea de la Cluj, în relația cu penitenciarul Gherla, precum și la cea din Galați, unde cooperarea era întreținută de implicarea deținuților interesați, ce aveau și o trupă de teatru. Colaborarea dintre bibliotecile publice și penitenciare este influențată de această realitate, precum și de regulile cenzurii și restricțiile impuse de regimul de securitate, care conferă raporturilor dintre ele o dinamică oscilantă.

5. Servicii de bibliotecă pentru persoane cu autism și sindromul Down

În privința serviciilor speciale de bibliotecă pentru persoane suferind de autism și sindromul Down (copii și adulți) (9), în ultimii ani s-au înmulțit exemplele de implicare a bibliotecilor publice. Formele variază de la găzduirea unor sesiuni de informare și evenimente publice la activități de biblioterapie până la proiecte implementate cu diverși colaboratori instituționali. Absolut necesare, campaniile informative și mesele rotunde atrag atenția opiniei publice asupra problemei și contribuie la conștientizarea societății față de nevoile acestui grup. Biblioteca se dovedește un spațiu comunitar generos, unde asociațiile de profil (Asociația națională pentru copii și adulți cu autism din România - ANCAAR, Asociația copiilor și tinerilor cu sindrom Down „Ne trebuie speranță”) au oportunitatea de a-și lansa și face cunoscut mesajul (10). Evenimentele publice organizate în cooperare pun în contact

comunitatea cu acest grup afectat, informând, dar în același timp creând empatie prin spectacolele și expozițiile susținute de cei aflați în grija direcțiilor de asistență socială. Astfel, Filiala pentru copii și adolescenți de la Biblioteca Județeană Brașov a oferit spațiu pentru serbări și a expus produsele create de bolnavii de sindromul Down, în atelierele de terapie ocupațională, în anii 2008-2009 în timp ce Biblioteca Județeană Sibiu a organizat o expoziție personală cu desenele unui băiat autist în vârstă de 11 ani. Întâlnirea voluntarilor liceeni cu tineri cu dizabilități intelectuale la Biblioteca Județeană Neamț se înscrie în seria acțiunilor de suport (11).

Recent, activitățile de biblioterapie se înscriu în rândul serviciilor bibliotecilor publice pentru acest grup: la Cluj, Biblioteca Județeană împreună cu Asociația de autism Transilvania propune lecturi săptămânale de basme, coordonate de terapeuți, educatori și bibliotecari, urmate de o parte practică, modelaj, desen, muzică. Temele sunt adaptate nevoilor copiilor cu autism, limbajul și suportul vizual alese fiind adecvate. La întâlnirile de la secția de copii vor participa și elevi de la grădinițe și școli cu copii autiști integrați în învățământul de masă. Scopul este formarea unei conduite care să îmbunătățească viața și să-i integreze pe copiii autiști. La Sibiu, biblioteca publică susține un atelier de biblioterapie Sunet-Literă-Cuvânt-Poveste, pe baza cărților și a marionetelor, destinat copiilor cu nevoi speciale, autism și handicap neuropsihomotor, din centrele de zi ale Fundației UCOS, partener în proiect (12).

Proiectul „Copilul din spatele ochilor” propus de Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași la Concursul de participare comunitară îmbina activitățile de informare și conștientizare cu cele legate de carte, cursuri de utilizare a computerului și internetului, concurs de desene și expoziții cu produsele create de copiii cu sindrom Down, dar și consilierea juridică a părinților. Obiectivele erau schimbarea mentalității față de persoanele cu dizabilități intelectuale, informarea, socializarea și integrarea beneficiarilor. În viziunea autorilor proiectului, biblioteca inițiază evenimente și în același timp media contactul dintre societate și acest grup dezavantajat, oferind asistență și servicii inclusiv organizațiilor nonguvernamentale din domeniu (13).

De la închisoarea trupului la închisoarea spiritului. Servicii speciale ale bibliotecilor publice pentru deținuți și persoane cu afecțiuni psihice (sindromul Down, autism)

Cele descrise mai sus reflectă eforturile bibliotecilor publice de a veni în întâmpinarea nevoilor acestor utilizatori, iar serviciile de bibliotecă evocate sunt exemple care inspiră. Astfel, biblioteca publică se poate plasa în postura de centru social (14), ce pune la dispoziție resursele sale și oferă acces la informație, suport și promovare asociațiilor și instituțiilor locale, deținătoare de expertiză în lucrul cu categoriile dezavantajate. Biblioteca publică își îndeplinește rolul de mediator între societate și membrii dezavantajați ai ei, sprijinind incluziunea socială a categoriilor defavorizate.

NOTE

* Mulțumesc tuturor colegilor mei care mi-au răspuns la întrebări, pe baza răspunsurilor lor construindu-se o mare parte din lucrarea de față.

- 1. ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ A PENITENCIARELOR.** *Regulile europene pentru penitenciare* [online]. Disponibil la: http://www.anp-just.ro/recomandari/reg_euro.htm [accesat: 30 iulie 2012]. Pentru serviciile de bibliotecă din SUA, vezi **POOL, Jane.** Public Libraries Services to Correctional Facilities. În: *Library Trends*, Summer 1977, p. 139-152. Disponibil la: https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/6940/librarytrendsv26i1k_opt.pdf?sequence=1 [accesat: 31 iulie 2012] și **SHIRLEY, Glennor.** Library Services to Disadvantaged User Groups: Library services to adult prisoners in the United States. În: *Library Ideas*, nr. 3, 2006, p. 1-7. Disponibil la: http://www.ib.hu-berlin.de/~libreas/libreas_neu/ausgabe6/pdf/003shi.pdf [accesat: 31 iulie 2012]. O analiză recentă în **KLICK, Lindsay R.S.** Uncommon Services: Public Library Services to Incarcerated Populations. În: *InterActions: UCLA Journal for Education and Information Studies*, vol. 7, nr. 1, 2011, p. 1-19.
- 2. VORONEANU, Carmen.** Poezia ca limbaj al libertății create. Poeți încarcerați. În: *Buletinul informativ* [al filialei ANBPR Brașov], nr. 4, aprilie 2009, p. 14. Disponibil la: <http://librarianscorner.wordpress.com/publicatii>.
- GHEORGHE, Marian.** Deținuții au propria revistă. În: *Adevărul. Știri din Brăila* [online], 27 decembrie 2009. Disponibil la: http://www.adevarul.ro/locale/braila/Braila-_Detinutii_au_propria_revista_0_178782204.html [accesat: 30 iulie 2012]; **VLAD, Mihaela.** Parteneriat Biblioteca Județeană - Penitenciare Brăila [online]. 2011. Disponibil la: <http://www.biblionet.ro/show/index/k/620/a/2146> [accesat: 30 iulie 2012].
- 3. GHEORGHE, Marian.** *Op. cit.*; **VLAD, Mihaela.**

Op. cit.

- 4. Library Success: A Best Practices Wiki, Services for the Imprisoned** [online]. 2007. Disponibil la: http://www.libsuccess.org/index.php?title=Services_for_the_Imprisoned [accesat: 31 iulie 2012].
- 5.** Vezi site-ul www.ticpentruintegrare.ro [accesat: 30 iulie 2012].
- 6. ASOCIAȚIA A.R.T. FUSION.** *Teatru Forum* [online]. 2007. Disponibil la: <http://www.teatruforum.ro/resource.php?l=ro&m=8> [accesat: 15 mai 2012].
- 7. THE HUMAN LIBRARY ORGANISATION (HLO).** *About the Human Library* [online]. 2000. Disponibil la: <http://humanlibrary.org/about-the-human-library.html> [accesat: 15 iunie 2012]; **ASOCIAȚIA DE SERVICII SOCIALE SCUT.** *Proiecte. Biblioteca Vie* [online]. 2010. Disponibil la: <http://scutbv.ro/proiecte/biblioteca-vie> [accesat: 15 iunie 2012].
- 8. CHIRU, Ioana.** Statistică Biblioteca Vie [online], 3 noiembrie 2010. În: *Blogul Bibliotecii din Brașov*. Disponibil la: <http://blog.bjbv.ro/?s=Biblioteca+vie> [accesat: 3 noiembrie 2010].
- 9.** Pentru evoluțiile în plan internațional și mai ales pentru aplicarea TIC în cazul persoanelor cu nevoi speciale vezi manualul Institutului UNESCO pentru aplicarea tehnologiei informației în educație - **UNESCO.** *ICTs in Education for People with Special Needs*. Moscow: UNESCO IITE, 2006, p. 55-59. Disponibil la: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214644.pdf> [accesat: 1 august 2012].
- 10. BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "ION HELIADE RĂDULESCU" DĂMBOVIȚA.** *Ziua internațională de conștientizare a autismului* [online]. 2010. Disponibil la: <http://www.bjdb.ro/Autism.htm> [accesat: 1 august 2012]; **ASOCIAȚIA B-RIGHT MEDIA.** *Speranță pentru copiii cu sindrom Down*. [online]. 2011. Disponibil la: <http://b-rightmedia.blogspot.ro/2011/12/speranta-pentru-copiii-cu-sindrom-down.html> [accesat: 1 august 2012].
- 11. DAMIAN, Sabina.** Întâlnire de suflet între tinerii cu nevoi speciale de la Asociația „Luceafărul” și voluntari. În: *Realitatea Media* [online], 23 martie 2012. Disponibil la: <http://realitateapress.ro/social/8794-intalnire-de-suflet-intre-tinerii-cu-nevoi-speciale-de-la-asociaia-qluceafarulq-i-voluntari.html> [accesat: 1 august 2012].
- 12. NICOLAE, Elena.** Cluj: Basmе pentru copii cu autism la Biblioteca Județeană. În: *Adevărul. Știri din Cluj-Napoca* [online], 4 aprilie 2011. Disponibil la: http://www.adevarul.ro/locale/cluj-napoca/Cluj-_Basmе_pentru_copii_cu_autism_la_Bibiloteca_Judete_ana_0_456554676.html# [accesat: 1 august 2012]; **POPESCU, Dragoș.** Atelier de biblioterapie în slujba copiilor cu autism și cu handicap neuropsihomotor. În:

De la închisoarea trupului la închisoarea spiritului. Servicii speciale ale bibliotecilor publice pentru deținuți și persoane cu afecțiuni psihice (sindromul Down, autism)

Adevărul. Știri din Sibiu [online], 9 februarie 2012. Disponibil la: http://www.adevarul.ro/locale/sibiu/Atelier_de_biblioterapie_in_slujba_copiilor_cu_autism_si_handicap_neuropsihomotor_0_642536122.html [accesat: 1 august 2012].

13. BIBLIONET. Copilul din spatele ochilor [online]. 2010. Disponibil la: <http://www.biblionet.ro/upload/documents/librarie/406/pdf/2601/>

Copilul din spatele ochilor_iasi.pdf.

14. DEDIU, LIVIU-IULIAN. *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane.* București: ANBPR, 2012, p. 64-66.

BIBLIOGRAFIE

1. DAMIAN, Sabina. Întâlnire de suflet între tinerii cu nevoi speciale de la Asociația „Lucașul” și voluntari. În: *Realitatea Media* [online], 23 martie 2012. Disponibil la: <http://realitateapress.ro/social/8794-intalnire-de-suflet-intre-tinerii-cu-nevoi-speciale-de-la-asociaia-qluceafurq-i-voluntari.html> [accesat: 1 august 2012].

2. DEDIU, Liviu-Iulian. *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane.* București: ANBPR, 2012.

3. GHEORGHE, Marian. Deținuții au propria revistă. În: *Adevărul. Știri din Brăila* [online], 27 decembrie 2009. Disponibil la: http://www.adevarul.ro/locale/braila/Braila-_Detinutii_au_propria_revista_0_178782204.html [accesat: 30 iulie 2012].

4. KLICK, Lindsay R. S. Uncommon Services: Public Library Services to Incarcerated Populations. În: *InterActions: UCLA Journal for Education and Information Studies*, vol. 7, nr. 1, 2011, p. 1-19.

5. Library Success: A Best Practices Wiki, Services for the Imprisoned [online]. 2007. Disponibil la: http://www.libsuccess.org/index.php?title=Services_for_the_Imprisoned [accesat: 31 iulie 2012].

6. NICOLAE, Elena. Cluj: Basmе pentru copii cu autism la Biblioteca Județeană. În: *Adevărul. Știri din Cluj-Napoca* [online], 4 aprilie 2011. Disponibil la: http://www.adevarul.ro/locale/cluj-napoca/Cluj-_Basmе_pentru_copii_cu_autism_la_Bibiloteca_Judeteana_0_456554676.html# [accesat: 1 august 2012];

7. POOL, Jane. Public Libraries Services to Correctional Facilities. În: *Library Trends*, Summer 1977, p. 139-152. Disponibil la: https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/6940/librarytrendsv26i1k_opt.pdf?sequence=1.

8. POPESCU, Dragoș. Atelier de biblioterapie în slujba copiilor cu autism și cu handicap neuropsihomotor. În: *Adevărul. Știri din Sibiu* [online], 9 februarie 2012. Disponibil la: <http://www.adevarul.ro/locale/sibiu/>

www.adevarul.ro/locale/sibiu/

Atelier_de_biblioterapie_in_slujba_copiilor_cu_autism_si_handicap_neuropsihomotor_0_642536122.html [accesat: 1 august 2012].

9. SHIRLEY, Glennor. Library Services to Disadvantaged User Groups: Library services to adult prisoners in the United States. În: *Library Ideas*, nr. 3, 2006, p. 1-7.

10. UNESCO. *ICTs in Education for People with Special Needs.* Moscow: UNESCO IITE, 2006, p. 55-59. Disponibil la: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214644.pdf> [accesat: 1 august 2012].

11. VORONEANU, Carmen. VORONEANU, Carmen. Poezia ca limbaj al libertății creatoare. Poeți încarcerați. În: *Buletinul informativ* [al filialei ANBPR Brașov], nr. 4, aprilie 2009, p. 14. Disponibil la: <http://librarianscorner.wordpress.com/publicatii>.

From the body prison to the spirit prison. Special services in public libraries destined to detainees and persons with intellectual disabilities (Down syndrome, autism)

Ruxandra Nazare

Author

Ruxandra Nazare, PhD, Head of BIBLIONET Department, „George Barițiu” County Library of Braşov

E-mail: *ruxandranoasanazare@yahoo.com*

Abstract

This paper makes a summary on the library services granted by the Romanian public libraries to incarcerated populations and persons with intellectual disabilities. The public libraries cooperate with jail staff and prisoners in different forms - book donations and mobile libraries for the imprisoned, educational and cultural activities, including poetic workshops, even IT classes, support in order to re-integrate into society and fight against prejudice. Regarding the library services to people with autism and Down syndrome, the public libraries have supported them offering a space for information campaigns of those active NGOs in the field, applying bibliotherapy techniques and trying to implement projects, based on the co-operation with different institutional partners, in a whole exhaustive approach. The involvement of the Romanian public libraries toward these disadvantaged user groups clearly indicates a more and more important role in their social inclusion in the last years, offering access to information, education and support.

Keywords: *public libraries; library services; disadvantaged user groups; people with special education needs; human library; social inclusion*

1. Introduction

„Each institution will have a library to be utilized by all categories of detainees, including proper books for education and leisure time and the detainees will be encouraged to frequent the library. Where it is possible, the library will be organized in cooperation with the competent services of the community” (1). This is the article 82 in the paragraph dedicated to education, included into the European rules for penitentiaries. The recommendation with no. R (87) 3, was adopted by the Council of Ministers of the Council of Europe on the February 12th, 1987. Efforts to improve the status of the penitentiaries in Romania have been done by the National Administration of the Penitentiaries. The Educational and Psycho-Social Assistance Services in each institution develop different activities with the purpose to encourage the pro-social behavior and make the public aware about the detainees. In this approach, the public libraries should be pro-active towards this disadvantaged group. This is the subject of the present paper-the library services created especially and supported by the public libraries in Romania and destined to these categories of users*, services developed in collaboration with the administration.

2. Books and mobile library

The donation, transfer of books to the libraries in penitentiaries, lending by mobile libraries are the most utilized ways of cooperation by the public libraries. At request, thousands of volumes were given by the public libraries from Argeş, Bacău, Botoşani, Braşov, Brăila, Constanţa, Galaţi, Mureş, Satu Mare, Timişoara, Vrancea etc. for the penitentiaries in Romania.

3. Educative activities and cultural events

The books are accompanied by various educative and information activities developed periodically ; these activities are often organized based on cooperation protocols signed with the public libraries in Argeş, Botoşani, Brăila etc. There are to be mentioned those achieved by Brăila County Library, as well as Argeş County

**From the body prison to the spirit prison.
Special services in public libraries destined to detainees
and persons with intellectual disabilities (Down syndrome, autism)**

Library. In Brăila, the librarian Adelina Ioana Pop, head of the Lending Department for Children and Youngsters coordinates the project „Opportunity by Cooperation” destined to the detainees wanting to maintain their cultural connection behind the bars. Each month, the public library in Brăila organizes in cooperation with the services in the penitentiary and takes part to lessons of literary history, creation clubs, cultural events, contests. In Argeş, the librarians develop educative activities in literature, fine art, history, legislation and the detainees are involved in a literary circle. The meetings organized each month where poets, novelists, essayists, publicists and librarians used to take part were successful. In Botoşani and Galaţi, there were organized book presentations, and during the Poetry Festival The Poets Spring in 2009, Braşov County Library developed a poetry workshop named „Poetry- area of creating freedom”, together with the Penitentiary of maximum security Codlea. In cooperation with the Penitentiary Colibaşi, the librarians in Argeş organized musical auditions, dance, music and theatre performances for the detainees. The Penitentiary for minors and youngsters from Tichileşti, Brăila county, benefited from one of the most recent services of the public library - the theatre group *Ambiţioşii* organized in the Seniors Club and coordinated by Claudiu Brăileanu; the theatre group gave a performance for the detainees (2). Film projections for detainees are also included in the services offer in the county libraries in Bacău and Vaslui.

The results of these programs were to attract the detainees towards their own cultural activities, thus interacting with the public libraries. The literary circles, where there are recited the detainees literary writings, performances staged and interpreted by the group of detainees are examples of these kind of actions. The publication of the detainees from Brăila is also to be mentioned among the cultural initiatives. Published in 2008, initially under the title „Noi” („We”), the journal is written by a collective including 13 detainees, coordinated by the Service for Education and Psycho-Social Assistance and supported by Brăila County Library. Through this journal, presented newly in March 2011 under the new title „Where to”, the editorial staff tries to support the free expression

of those temporarily detainees, being preoccupied by their future after liberation (3). Journals written by detainees with their own life stories used to be published in Botoşani (it is still published) and as well in Galaţi.

4. Support for reintegration and discourage preconceived ideas

Public libraries have the opportunity to act in order to help the detainees to be reintegrated by a series of different services. Certainly, the cultural activities have the role to provide the necessary connection with the up-to-date information and ensure the cultural integration. For example, by organizing in libraries exhibitions with artifacts created by detainees (in Argeş, Bacău, Botoşani etc), the knowledge of the special universe in the penitentiaries is mediated by the library and allows a cultural contact of the exterior world with the penitentiaries. The public library is placed in the centre of this attempt to restore the connection between the detainees and society, as library is a privileged area for communication.

More than the cultural integration, libraries can make a commitment to take part in the process of social and family inclusion by some programs and thus to contribute in restoring the relationships of the detainees with their families and society, as well. The interactive debates used to have this role, starting with the life experiences of the detainees, mediated by psychologists and with the participation of the youngsters from the high-schools in Argeş county. An example of specific activity developed in the American libraries can be used as model for us. The selection of some books for children and their lending to the detainees in order to read stories in loud voice and their record on CDs and DVDs put at disposal resources that public libraries send by post to the detainees children. This way, the relationship with the family is maintained, the contact between fathers and children is mediated by the public libraries and the presence of the parents by the audition of the stories read with loud voice and the view of the reading ensure a psychological and educational support for children. Services like that are provided by regional libraries and state libraries in USA (4). Today, utilizing the equipments in the *Biblionet*

**From the body prison to the spirit prison.
Special services in public libraries destined to detainees
and persons with intellectual disabilities (Down syndrome, autism)**

program and based on the librarians' commitment and creativity, there can be imagined identical programs whose beneficiaries are the detainees. Eventually, the public libraries can help the professional integration of the detainees after they are released, especially the access to computers and IT by the training given in order to get the basic skills necessary on the working market. It is worth to be mentioned that trainings like the above mentioned ones were tried in Galați. Certainly, the National Administration of the Penitentiaries develops in partnership trainings for detainees (for about 2,000 persons) and their personnel and the funds for these trainings are coming from the European Social Fund and Structural Elements (5). Though, the public libraries can become permanent partners of the penitentiaries also in this field, beside other attested providers and completing the training opportunities partners for the vulnerable persons. It is an activity which should be developed more in the future. Eventually, a specific activity for libraries is to train detainees in binding (for example at Vaslui County Library) and to teach them some useful handcraft for life. The talent of the detainees can be valorized in binding, as in Botoșani, where an detainee invented a new technique for books ornaments and the psychologist of the penitentiary made it the object of his study.

The theatre forum is a non-formal educational interactive method and also a cultural instrument for social intervention (6). The play takes place with the implication of the public in the performance so that the change of ideas and opinions is stimulated and aims to discourage discrimination and tries to change behavior. It illustrates an estate of oppression and in order to change it, the public is attracted: the play can be interrupted, the scenario can be changed, the suggested solutions are integrated and the audience is invited to become active and to provide alternatives. The purpose of the improvisation is to produce an answer and a change of attitude. In 2008, a project initiated by the Foundation Chance for Life in Bucharest was based on this education method and was applied in the public institutions in Brașov, including the County Library. Named in a suggestive way The prison of Freedom, the play was written and interpreted by volunteers and proposed to the

public the subject of the difficult re-integration of a former detainee, confronted after liberation with the rejection by the family, employers, society, in general. The good cooperation between Brașov County Library and the Foundation Chance for Life continued between 2009 and 2011; different plays were staged with volunteers in the library area as well as in the partner institutions and other unconventional places. The target group for performances included young people as the projects initiated by the foundation pursued to educate the young generation, under the motto Act for Change! The living library is an innovative method to support diversity, promote dialogue and reduce stereotypes. The concept is based on the fact that differences between people represent resources not only sources for suspicion and rejection. The essence of the living library is : Meet your preconceived idea! The living books are real persons belonging to different categories or groups towards there are preconceived ideas. During the meetings, users can choose a living book from a catalogue where there are presented all the stereotypes associated with that book. Volunteer librarians guide users so that they can choose those books who are going to change their preconceived ideas. The lending time is limited (7).

In Romania, this non-formal education method was taken over and applied by non-governmental organizations, universities and public libraries. In Brașov, the Association for Social Services Scut collaborated for the first time in 2010 and organized three editions. Two editions took part at the Fine Art High-school and Codlea Penitentiary and the third edition in October 2010 was developed for three days in cooperation with „George Barițiu” County Library in Brașov and it was open to all people in town. We mention that the Living Libray in Brașov County Library was a project organized by Ioana Chiru, the librarian who participated to the Summer school for young librarians organized by ANBPR and IREX and who involved together with SCUT, the Community Support Network. The result was over expectations. Between October 29th and 31st, 2010, Brașov County Library used to be open for the 570 users who borrowed the 57 living books, among which the best-seller were the detainees (8). In 2011, Botoșani County Library organized an edition of

**From the body prison to the spirit prison.
Special services in public libraries destined to detainees
and persons with intellectual disabilities (Down syndrome, autism)**

the Town Living Books where detainees also took part. The advantage of the living library in comparison with a traditional library, stands in the interaction between reader and book. The workshop conclusions have been expressed clearly by the „readers” from Braşov: „How simple and easy is to discuss with a person than read a book”, „We could have been in their shoes and could have been marginalized”, „People are different, but in the same time they have many things in common.” There has seen a change in attitude in Botoşani, as people got accustomed with the presence of the detainees at the cultural events in the library and they were treated naturally.

These are approaches where the public libraries become active towards the disadvantaged groups. The collaboration is functional as long as there is interest in both partners. Unfortunately, the collaboration was seldom influenced by the turnover of the number of detainees, the frequent change of the personnel responsible with the educative activity and the management team in the penitentiaries. Similar events took place in the public libraries in Braşov, in cooperation with the penitentiary in Codlea, in Cluj, in cooperation with the penitentiary in Gherla, as well as in Galaţi, where the cooperation is maintained by the implication of the interested detainees who used to have a theatre troupe. The collaboration between public libraries and penitentiaries is influenced by this reality, as well as by the censorship rules and restrictions compelled by the security system which imply a variable dynamic of these relationships.

5. The library services for persons with autism and Down syndrome

As regarding the special library services for persons with autism and Down syndrome (children and adults) (9), there have been more and more public libraries providing this type of services in the last years. These services are different and they include information sessions and public events, bibliotherapy activities and projects implemented with various institutional partners. The information campaigns and meetings are absolute necessary as they bring into light of the public opinion this problem and help

society to become aware about the needs of this group. Library proves to be a generous community area, where the specialized associations (The national association for children and adults with autism in Romania - ANCAAR, the Association of children and youngsters with Down syndrome „We need hope”) have the opportunity to launch and present their message (10). The public events organized in cooperation get into contact the community with this group and they create a proper environment for information and communication through the performances and exhibitions given by those under care of the social assistance bodies. Thus, the Branch for children and teenagers in Braşov County Library provide room for festivals and exhibited the products created by the children with Down syndrome in the occupation therapy workshops, in 2008-2009 and Sibiu County Library organized a personal drawing exhibition of an 11th years old autistic boy. The meeting of the high school volunteers with intellectual disabled youngsters at Neamţ County Library is included in the series of support activities (11).

Recently, the bibliotherapy activities are included among the services provided by the public libraries for this group: in Cluj, the County Library together with the Autism Society Transylvania suggests fairytales to be read every week, under the coordination of therapists, teachers and librarians, followed by a practical activity as modeling, drawing, music. The homework is adapted to the autistic children, the language and the visual support are proper of them. Autistic children from kindergartens and schools who were integrated in the common education are going to take part at the meetings in the children department. The purpose is to form a behavior in order to improve the life and integrate the autistic children. In Sibiu, the public library develops a bibliotherapy workshop Sound-Letter-Word-Story, based on books and puppets, destined to the children with special needs, autism and neuropsychomotor disabilities, children coming from the day centers of UCOS Foundation, partner in the project (12).

The project „The child behind eyes” suggested by „Gh. Asachi” County Library in Iaşi at the contest of Community Participation combined the information and awareness with those connected with books, computer and

**From the body prison to the spirit prison.
Special services in public libraries destined to detainees
and persons with intellectual disabilities (Down syndrome, autism)**

Internet literacy training, contest of drawings and exhibitions with objects created by the children with Down syndrome, as well as the legal advice for parents. The objectives were to change mentality about the intellectual disabled persons, information, socialization and integration of the beneficiaries. According to the project authors, library used to initiate events and in the same time mediated the contact between society and this disadvantaged group, providing assistance and services including the non-governmental institutions in the field (13).

The aspects described above reflect the effort of the public libraries to meet these users needs, and the library services we have mentioned are inspiring examples. Thus, the public library can be considered a social centre (14), which puts its resources at disposal and provides access to information, support and promotes the associations and local institutions holder of expertise in working which disadvantaged categories. Public library fulfills its role to mediate between society and its disadvantaged members, by supporting the social inclusion of the disadvantaged categories.

NOTES

* I express my gratitude to all my colleagues who answered my questions, as a great part of the present paper has been achieved based on their answers.

1. ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ A PENITENCIARELOR. *Regulile europene pentru penitenciare* [online]. Available at: http://www.anp-just.ro/recomandari/reg_euro.htm [accessed: 30 July 2012]. For library services in USA, see **POOL, Jane.** Public Libraries Services to Correctional Facilities. In: *Library Trends*, Summer 1977, p. 139-152. Available at: https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/6940/librarytrendsv26i1k_opt.pdf?sequence=1 [accessed: 31 July 2012] and **SHIRLEY, Glennor.** Library Services to Disadvantaged User Groups: Library services to adult prisoners in the United States. In: *Library Ideas*, nr. 3, 2006, p. 1-7. Available at: http://www.ib.hu-berlin.de/~libreas/libreas_neu/ausgabe6/pdf/003shi.pdf [accessed: 31 iulie 2012]. A recent analysis in **KLICK, Lindsay R.S.** Uncommon Services: Public Library Services to Incarcerated Populations. In: *InterActions: UCLA Journal for Education and Information Studies*, vol. 7, nr. 1, 2011, p. 1-19.

2. VORONEANU, Carmen. Poezia ca limbaj al

libertății creatoare. Poeți încarcerați. In: *Buletinul informativ* [al filialei ANBPR Brașov], nr. 4, aprilie 2009, p. 14. Available at: <http://librarianscorner.wordpress.com/publicatii/>;

GHEORGHE, Marian. Deținuții au propria revistă. În: *Adevărul. Știri din Brăila* [online], 27 December 2009. Available at: [http://www.adevarul.ro/locale/braila/Braila-](http://www.adevarul.ro/locale/braila/Braila-_Detinutii_au_propria_revista_0_178782204.html)

[_Detinutii_au_propria_revista_0_178782204.html](http://www.adevarul.ro/locale/braila/Braila-_Detinutii_au_propria_revista_0_178782204.html)

[accessed: 30 July 2012]; **VLAD, Mihaela.** Parteneriat Biblioteca Județeană - Penitenciare Brăila [online]. 2011. Available at: <http://www.biblionet.ro/show/index/k/620/a/2146> [accessed: 30 July 2012].

3. GHEORGHE, Marian. *Op. cit.*; **VLAD, Mihaela.** *Op. cit.*

4. Library Success: A Best Practices Wiki, Services for the Imprisoned [online]. 2007. Available at: http://www.libsuccess.org/index.php?title=Services_for_the_Imprisoned [accessed: 31 July 2012].

5. See the website www.ticpentureintegrare.ro [accessed: 30 July 2012].

6. ASOCIAȚIA A.R.T. FUSION. *Teatru Forum* [online]. 2007. Available at: <http://www.teatruforum.ro/resource.php?l=ro&m=8> [accessed: 15 May 2012].

7. THE HUMAN LIBRARY ORGANISATION (HLO). *About the Human Library* [online]. 2000. Available at: <http://humanlibrary.org/about-the-human-library.html> [accessed: 15 June 2012]; **ASOCIAȚIA DE SERVICII SOCIALE SCUT.** *Proiecte. Biblioteca Vie* [online]. 2010. Available at: <http://scutbv.ro/proiecte/biblioteca-vie> [accessed: 15 June 2012].

8. CHIRU, Ioana. Statistică Biblioteca Vie [online], 3 noiembrie 2010. In: *Blogul Bibliotecii din Brașov*. Available at: <http://blog.bjbv.ro/?s=Biblioteca+vie> [accessed: 3 November 2010].

9. For the evolutions at international level and especially for the application of ICT to people with special needs, see the handbook of UNESCO Institute Information Technologies in Education - **UNESCO.** *ICTs in Education for People with Special Needs*. Moscow: UNESCO IITE, 2006, p. 55-59. Available at: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214644.pdf> [accessed: 1 august 2012].

10. BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "ION HELIADE RĂDULESCU" DÂMBOVIȚA. *Ziua internațională de conștientizare a autismului* [online]. 2010. Available at: <http://www.bjdb.ro/Autism.htm> [accessed: 1 august 2012]; **ASOCIAȚIA B-RIGHT MEDIA.** *Speranță pentru copiii cu sindrom Down*. [online]. 2011. Available at: <http://b-rightmedia.blogspot.ro/2011/12/speranta-pentru-copiii-cu-sindrom-down.html> [accessed: 1 august 2012].

11. DAMIAN, Sabina. Întâlnire de suflet între tinerii

**From the body prison to the spirit prison.
Special services in public libraries destined to detainees
and persons with intellectual disabilities (Down syndrome, autism)**

cu nevoi speciale de la Asociația „Lucașfăru” și voluntari. In: *Realitatea Media* [online], 23 March 2012. Available at: <http://realitateapress.ro/social/8794-intalnire-de-suflet-intre-tinerii-cu-nevoi-speciale-de-la-asociaia-qluceafarulq-i-voluntari.html> [accessed: 1 August 2012].

12. NICOLAE, Elena. Cluj: Basmе pentru copii cu autism la Biblioteca Județeană. In: *Adevărul. Știri din Cluj-Napoca* [online], 4 April 2011. Available at: http://www.adevarul.ro/locale/cluj-napoca/Cluj-_Basmе_pentru_copii_cu_autism_la_Bibiloteca_Judeteana_0_456554676.html# [accessed: 1 August 2012];

POPESCU, Dragoș. Atelier de biblioterapie în slujba copiilor cu autism și cu handicap neuropsihomotor. In: *Adevărul. Știri din Sibiu* [online], 9 February 2012. Available at: http://www.adevarul.ro/locale/sibiu/Atelier_de_biblioterapie_in_slujba_copiilor_cu_autism_si_handicap_neuropsihomotor_0_642536122.html [accessed: 1 August 2012].

13. BIBLIONET. Copilul din spatele ochilor [online]. 2010. Available at: <http://www.biblionet.ro/upload/documents/librarie/406/pdf/2601/>

Copilul din spatele ochilor_iasi.pdf.

14. DEDIU, LIVIU-IULIAN. *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane.* București: ANBPR, 2012, p. 64-66.

BIBLIOGRAPHY

1. DAMIAN, Sabina. Întâlnire de suflet între tinerii cu nevoi speciale de la Asociația „Lucașfăru” și voluntari. In: *Realitatea Media* [online], 23 March 2012. Available at: <http://realitateapress.ro/social/8794-intalnire-de-suflet-intre-tinerii-cu-nevoi-speciale-de-la-asociaia-qluceafarulq-i-voluntari.html> [accessed: 1 August 2012].

2. DEDIU, Liviu-Iulian. *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane.* București: ANBPR, 2012.

3. GHEORGHE, Marian. Deținuții au propria revistă. În: *Adevărul. Știri din Brăila* [online], 27 December 2009. Available at: http://www.adevarul.ro/locale/braila/Braila-_Detinutii_au_propria_revista_0_178782204.html [accessed: 30 July 2012].

4. KLICK, Lindsay R. S. Uncommon Services: Public Library Services to Incarcerated Populations. In: *InterActions: UCLA Journal for Education and Information Studies*, vol. 7, nr. 1, 2011, p. 1-19.

5. Library Success: A Best Practices Wiki, Services for the Imprisoned [online]. 2007. Available at: http://www.libsuccess.org/index.php?title=Services_for_the_Imprisoned [accessed: 31 July 2012].

6. NICOLAE, Elena. Cluj: Basmе pentru copii cu

autism la Biblioteca Județeană. In: *Adevărul. Știri din Cluj-Napoca* [online], 4 April 2011. Available at: http://www.adevarul.ro/locale/cluj-napoca/Cluj-_Basmе_pentru_copii_cu_autism_la_Bibiloteca_Judeteana_0_456554676.html# [accessed: 1 August 2012];

7. POOL, Jane. Public Libraries Services to Correctional Facilities. In: *Library Trends*, Summer 1977, p. 139-152. Available at: https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/6940/librarytrendsv26i1k_opt.pdf?sequence=1.

8. POPESCU, Dragoș. Atelier de biblioterapie în slujba copiilor cu autism și cu handicap neuropsihomotor. In: *Adevărul. Știri din Sibiu* [online], 9 February 2012. Available at: <http://www.adevarul.ro/locale/sibiu/>

Atelier_de_biblioterapie_in_slujba_copiilor_cu_autism_si_handicap_neuropsihomotor_0_642536122.html [accessed: 1 August 2012].

9. SHIRLEY, Glennor. Library Services to Disadvantaged User Groups: Library services to adult prisoners in the United States. In: *Library Ideas*, nr. 3, 2006, p. 1-7.

10. UNESCO. *ICTs in Education for People with Special Needs.* Moscow: UNESCO IITE, 2006, p. 55-59. Available at: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214644.pdf> [accessed: 1 August 2012].

11. VORONEANU, Carmen. VORONEANU, Carmen. Poezia ca limbaj al libertății creatoare. Poeți încarcerați. In: *Buletinul informativ* [al filialei ANBPR Brașov], nr. 4, April 2009, p. 14. Available at: <http://librarianscorner.wordpress.com/publicatii>.

Despre jocul potențial al paradigmelor în câmpul biblioteconomiei basarabene

Alexe Rău

Autorul

Dr. Alexe Rău, director general, Biblioteca Națională a Republicii Moldova
E-mail: *alexe_rau@bnrm.md*

Abstract

În câmpul biblioteconomiei din Moldova s-a produs o schimbare de paradigmă la începutul reformei bibliotecare, instaurându-se atunci paradigma bibliologică. Tot atunci este creată o paradigmă managerială originală, modelul cibernetic al managementului Bibliotecii Naționale. În ultimul deceniu al sec. XX, paradigma bibliologică este contestată. În locul ei, se începe constituirea unor paradigme noi în cadrul catedrei de specialitate de la Universitatea de Stat din Moldova (inspirată din programul Procesului de la Bologna) și în cadrul comunității bibliotecare (inspirată în special de modelul american). Paradigma bibliologică, deși sistemul ei de valori rămâne să corespundă concepției kuhniene, se destramă din cauza dispersării comunității de bibliologi. Drept care, actualmente nu există în acest domeniu nicio paradigmă științifică pe deplin funcțională. Situația poate fi depășită prin punerea în aplicare a unei strategii naționale întemeiată pe două obiective magistrale: definitivarea constituirii paradigmei biblioteconomice universitare și aplicarea în cadrul Sistemului Național de Bibliotecă a paradigmei programelor de cercetare creată de I. Lakatos. De asemenea, un rol important în depășirea situației i-ar reveni armonizării impactului factorilor endogeni și exogeni.

Cuvinte-cheie: *paradigmă; biblioteconomie; bibliologie; management; știință*

1. Introducere

Scoaterea pe tapet, în cadrul acestei conferințe aniversare, a conceptului de paradigmă, etalarea lui prin includerea în chiar genericul sesiunii, comportă o semnificație dublă. Într-un prim sens, aceasta ar putea semnifica traversarea unei etape clarificatoare în evoluția conținutului cunoașterii științifice și praxiologice în domeniul nostru, a conștiinței de sine a profesiei, sau o mutație în fenomenologia acesteia. În acest context, interogația relativă la întemeierea, fondul și structura demersului științific în biblioteconomie s-ar afla sub semnul (categoria) necesității. Pe de altă parte, tematizarea întemeiată pe acest concept ar putea conduce la crearea unui „tablou” wittgensteinian, la punerea în evidență a stării de lucruri în ceea ce privește statutul ontologic al științei despre bibliotecă (pozitiv sau ideal, posibil). Imaginea logică a spiritului științific în biblioteconomia Moldovei, obținută prin atribuirea de predicabili corespunzători realității, intensiunea și extensiunea ce li se dă acestora la noi (respectându-se (sau nu) cel puțin regula contextului), modul în care se fac enunțurile despre stările de lucruri în domeniul cercetării (alias existența sau non-existența unui limbaj-obiect întemeiat pe limba națională, limba, limbajul fiind, în modernitate și mai ales în postmodernitate, una din premisele întemeietoare fundamentale ale spiritului și actului științific), evaluarea gradului de corespondență a actului de cercetare din biblioteconomia Moldovei cu caracterele esențiale universale ale spiritului științific (pozitiv, obiectiv, critic), a modului și gradului în care se manifestă la biblioteconomiștii moldoveni emanciparea inteligenței față de funcțiile afective obișnuite ale vieții sufletești, cultivarea în locul lor a unor sentimente și a unei moralități superioare, s-ar putea preta pentru rolul de scizură (cum este cea a lui Rolando, de pildă), de oglindă mentală, în care ni s-ar arăta esența noastră în materie de discurs biblioteconomic științific.

Și încă două remarci introductive:

Primo: titlul comunicării mele este construit din câteva cuvinte-cheie care prefigurează și în același timp sublimează suita de imagini („imagini” - pentru că, așa cum a constatat Wittgenstein, „a înțelege înseamnă a-ți putea face imaginea a ceva; gândirea este mereu

reproducere” (1)) care au coagulat într-o concepție mai mult sau mai puțin pasibilă de a deveni discursivă reflectățiile mele pe tema acestei comunicări. Astfel, cuvântului „joc” din titlu i-am conferit menirea de a semnifica orientarea discursului spre ideea că în știința și filosofia modernă adevărul transpare din jocul de limbaj. Adjectivul „potențial” ar veni să prefigureze situația când predicabilii atribuiți demersului științific în biblioteconomia Moldovei ar scoate în evidență o falie între obiectul real și descrierea lui, între starea de fapt și imaginea publicitară, altfel spus – dacă în metalimbajul biblioteconomic, adică în afirmațiile despre starea biblioteconomiei ca știință, nu și-a făcut loc vreun fel de procedeu hiperrealist, cum ar fi, de exemplu, trompe-l’oeil-ul. Cuvântul „paradigmă” este utilizat, în linii mari, în sens kuhnian, dar și în alte accepțiuni ale lui, în funcție de aspectele tematizate. În fine, termenului „câmp” i-am conferit menirea să pună în evidență felul de a fi al unei științe moderne și de cum ar trebui să fie știința biblioteconomică în Moldova. Modelul strategic în acest sens ar fi acesta: „Știința nu este un corp de dogme sau de teorii definitive. Este un câmp unde se lucrează neconținut. Știința este un ansamblu de cunoștințe și de cercetări” (2);

Secundo: De fapt, dacă îl examinăm din punct de vedere al logicii, genericul conferinței pare că eludează cumva biblioteconomia. Și nu numai prin faptul absenței acestui termen în titlul sesiunii. Or, comunicarea și informarea științifică nu presupun cu necesitate prezența exclusivă, sau cel puțin privilegiată a acestui domeniu. Prin extensiunea lor, termenii de informare și comunicare pot cuprinde un areal în care biblioteconomiei îi revine doar un sector.

Cu toate acestea, alegerea câmpului biblioteconomiei nu constituie, aici, un gest recuperatoriu, ci este expresia necesității de a cerceta dacă paradigmele sunt în el o realitate sau o posibilitate.

2. Privire diacronică

Cuvântul „paradigmă”, fiind de o vechime antică, a cunoscut un adevărat reviriment datorită celebrului filosof și istoric al științelor Tomas Kuhn, în creația căruia termenul acesta ocupă un loc central. Ca urmare a acestui fapt, istoricii și

filosofii științelor, atunci când abordează istoricul utilizării acestui termen și concept, evidențiază trei perioade distincte: 1) înainte de Kuhn, 2) în timpul lui Kuhn și 3) după Kuhn.

Primul care a utilizat acest cuvânt a fost Platon, în dialogul *Timaio* și în alte lucrări. Paradigma la el însemna, după unii interpreți ai operei sale, „model”, „exemplu”. Victor Goldschmidt, epistemologul care a elaborat un întreg studiu relativ la semnificația termenului „paradigmă” la Platon, ajunge să tragă concluzia că în opera și în activitatea pedagogică a filosofului grec, în cadrul dialogurilor peripatetice din curtea lui *Academos*, în care era deschisă și funcționa Academia lui Platon sau în timpul celebrilor sale lecții de geometrie „Fie că paradigma este poetică sau școlară, aluzivă sau dezvoltată, probabilă sau verificată, mitică sau dialectică, fie că e un procedeu de căutare sau un procedeu de luptă, rolul său este întotdeauna de a obișnui elevul cu o metodă și de a-l face să descopere un adevăr, de a contribui la exersarea nicicând încheiată a metodei dialectice și la descoperirea adevărului care nu se dezvoltă niciodată în întregime ochilor noștri” (3). Leon Robin, traducătorul în franceză și în latină al lui Platon, cel care a descoperit sistemul de *simploca* pe care se întemeiază scrierile platoniene și astfel a deschis calea spre înțelegerea sensurilor adevărate pe care le-a dat filosoful conceptelor sale filosofice, scrie în notă remarca: „Termenul grecesc tradus aici prin „exemplu” este *paradigma*; or, operația descrisă constă în a arăta (*digma* înseamnă „ceea ce este arătat ca exemplu” (4).

În Evul Mediu, conceptul de paradigmă e folosit mai ales în gramatică, unde „paradigmă” se raportează, de pildă, la modul de a conjuga un verb atunci când acest mod este predat pe baza unui exemplu. Paradigma este atunci verbul care ține loc de model pentru toate verbele care urmează aceeași regulă gramaticală în timpul conjugării. În aceeași epocă, noțiunea de paradigmă este utilizată în sensul ansamblului de forme pe care le poate lua o unitate lingvistică, un cuvânt, în același context, într-un raport de opoziție sau de substituitate.

În epoca modernă, cuvântul „paradigmă” începe să fie utilizat în diferite domenii și în varii sensuri:

- ca reprezentare a lumii, a universului;

Despre jocul potențial al paradigmatelor în câmpul biblioteconomiei basarabene

- ca o manieră de a vedea lucrurile;
- ca model vizionar coerent asupra lumii așezat pe o bază definită (matrice disciplinară, model teoretic sau curent de gândire);

- în sens comun, colectiv: ca un sistem de reprezentări larg acceptate într-un domeniu particular ș.a.

Tomas Kuhn realizează o reînnoire în semnificație și în utilizare a termenului și conceptului de paradigmă. În tratatul „Structura revoluțiilor științifice”, apărut în 1962, cuvântul este introdus mai întâi cu scopul de a pune în evidență diferența între științele naturii și științele umane. „Încercând să înțeleg această diferență, scria el, a trebuit să recunosc rolul pe care îl joacă în cercetarea științifică ceea ce am numit de atunci înainte *paradigme*, adică descoperirile științifice universale recunoscute care, pentru o anumită vreme, oferă unei comunități de cercetători probleme-tip și soluții” (5). Tot acolo: „Paradigma este un cadru care definește problemele și metodele legitime și care permite o mai mare eficacitate a cercetării”. Semnificația ce o dă Kuhn acestei noțiuni este următoarea:

Într-un prim sens, ea desemnează ansamblul de valori și de tehnici pe care le deține în comun un grup științific. Altfel spus, paradigma este ceea ce stabilește modul corect de a pune o problemă și de a trece la soluționarea ei. Kuhn propunea ca în contextul acestei întrebări paradigma să fie numită „matrice disciplinară” (ansamblul teoriilor și cunoștințelor pe care le împărtășesc un grup de cercetători ce lucrează asupra aceluiași subiect, asupra aceleiași tematici). În această accepțiune paradigma este alcătuită din elemente diverse:

- un ansamblu de practici în știință;
- un ansamblu de observații;
- un ansamblu de interogații;
- un repertoriu terminologic (un limbaj) comun, elaborat în albia unei limbi oficiale;
- o întemeiere metodologică comună;
- generalizări simbolice de tipul celor care se găsesc în ecuațiile matematice ale fizicii ($F=ma$ etc.);
- metafore epistemologice care reflectă statutul anumitor elemente abordate în teorie;
- explicații verbale ce privesc un anumit fenomen;
- scheme, desene, modele etc.

Într-un al doilea sens, termenul de paradigmă semnifică la Kuhn nu atât elementele integrante

ale ei, cât modul în care cel care este educat într-o disciplină învață să le recunoască și să le distingă. E vorba aici de faza practică a formării omului de știință.

Dincolo de aceste aspecte, conceptul de paradigmă semnifică la Kuhn o nouă înțelegere a dezvoltării științifice. În viziunea lui, dezvoltarea științei nu este o acumulare continuă de cunoștințe, evoluția ei parcurge următoarele faze: pre-paradigmatică, normală (matură), de acceptanță, de apariție a anomaliilor, de revoluție științifică.

În faza pre-paradigmatică printre cercetători nu există un consens privitor la fundamentele disciplinei, drept care nu există nici o orientare strategică clară.

În faza normală una dintre școli reușește să câștige *acceptanța* celorlalte. Paradigma școlii învingătoare este luată ca exemplu, iar celelalte fuzionează cu ea. În această fază paradigma devine un sistem conceptual metodologic al unui colectiv de cercetători, care conferă cadrul unor metode acceptate și care ia decizii relative la recunoașterea și la soluționarea problemelor.

Când anumite probleme rezistă eforturilor repetate ale membrilor comunității științifice, se instaurează o situație de criză, altfel spus, apar *anomaliile*. Apar tentative de a propune ipoteze noi care contestă paradigma în vigoare. Aceste încercări ocultează posibilitatea unei schimbări de paradigmă.

Faza revoluției științifice semnifică tocmai instaurarea unei paradigme noi.

Dar Kuhn respinge ideea după care teoria depășitoare este un progres față de vechea teorie, promovând teza că paradigma veche și cea nouă sunt incomparabile: „*Incomensurabilitatea paradigmatelor* se datorează împrejurării că ele operează cu presupuziții diferite privind obiectul cercetării, cu problematizări diferite și orientează observația cercetătorilor spre aspectele diferite ale realității. Fiindcă paradigmele sunt incomensurabile, o decizie în privința progresului în trecerea de la o paradigmă la alta nu se poate lua pe o bază rațională. Se poate vorbi întemeiat de progres în cadrul aceleiași paradigme, dar nu la nivelul succesiunii paradigmatelor” (6).

Termenul „paradigmă” a cunoscut un mare succes nu doar în timpul vieții lui Kuhn, ci și după el. Gary Gutting, care a realizat un veritabil inventar al diverselor influențe ale operei lui Kuhn

asupra posterității, remarcă faptul că impactul ei cel mai fertilizator s-a produs în domeniul sociologiei cunoașterii: „Sociologii științelor au fost, în ansamblu, mult mai receptivi la noțiunea de paradigmă decât istoricii și filosofii. Ei au văzut în opera lui Kuhn elementele care urmau să le permită să-și revoluționeze disciplina” (7). Sprijinindu-se pe opera lui Kuhn, anumiți sociologi au constatat că aceasta deschidea posibilitatea unor studii sociologice asupra conținuturilor științifice înseși. „Permițând luarea în considerare a părții iraționale ce contribuie la dezvoltarea științifică, scrie Richard Whitley, Kuhn a deschis porțile unei analize sociologice a dezvoltării științifice” (8).

Paradigma în științele sociale corespunde grilei de lectură care permite interpretarea datelor prin mobilizarea utilităților teoretice specifice, lucru care se referă mai ales la:

- paradigma nașterii capitalismului (Max Weber);
- paradigma capitalului social (Pierre Bourdieu);
- paradigma conflictelor de clasă (marxismul);
- paradigma democrației (Alexis de Tocqueville) ș.a.

În domeniul epistemologiei se remarcă teoria epistemelor a lui Michel Foucault și Paradigmatologia lui Edgar Morin.

Termenul pătrunde și în alte domenii. La sfârșitul secolului al XX-lea și în primul deceniu al secolului al XXI-lea apar tratate și monografiile prin care își legitimează apariția paradigme hermeneutice, informatice, organizaționale, manageriale, o nouă paradigmă a cunoașterii și alte modele ce se afirmă în domeniile legate de trecerea de la societatea informațională la societatea cunoașterii. Paradigma centrală în acest din urmă sens este noul modus uman intitulat Homo Numericus, în cadrul căruia se înscriu transformările ce se produc în sferile și în sectoarele sociale și informaționale (inclusiv fenomenologia așa-ziselor web 2.0 și biblioteca 2.0).

3. Câmpul biblioteconomiei: vedere sincronică

De vreme ce conceptul de paradigmă din genericul conferinței e situat într-un context cu

acela de știință, înfăptuirea lui ar trebui să se producă cu necesitate de o manieră kuhniană. Și tot kuhniene ar urma să fie determinările, arhitectura și teleologia lui.

În această ordine de idei, e momentul să remarcăm faptul că anterior momentului actual, în câmpul domeniului nostru au funcționat paradigme care întruneau caracterele modelului kuhnian. Făcând acest enunț, mă refer la perioada care își ia începutul de la declararea independenței Republicii Moldova. În acel moment de înnoire radicală se produce o schimbare de paradigmă în biblioteconomia noastră: paradigmei biblioteconomice sovietice îi ia locul paradigma bibliologică națională. Iar procesul de schimbare a paradigmei vechi cu una nouă se numește, la Kuhn, cum am văzut, revoluție științifică. Noua paradigmă ce s-a instaurat atunci în câmpul biblioteconomiei noastre a avut o asigurare lingvistică performantă, o metodologie moștenită de la cei mai de seamă bibliologi români și un scop strategic, o idee națională călăuzitoare. Principiul incomensurabilității paradigmatelor nu mi permite să fac aici judecăți de valoare comparative. Altfel m-aș abate de la sfera științificului și m-aș situa în domeniul politicului și al discursului vulgar.

În același segment de timp ia naștere în biblioteconomia noastră o paradigmă managerială originală, produs al gândirii biblioteconomice basarabene, modelul cibernetic al managementului de bibliotecă. Aplicată în Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM), paradigma aceasta s-a dovedit a fi una producătoare de performanțe atât în plan științific (teoretic), cât și sub aspect praxiologic. Mai mult, ea s-a manifestat și în cel de al doilea sens kuhnian, în plan formator: conducătorii și specialiștii-cheie ai unui șir de biblioteci mari sunt produsul acestei paradigme.

În ultimul deceniu al secolului trecut paradigma bibliologică începe să fie contestată de pe două paliere constituite în rezultatul deschiderilor către biblioteconomia străină. Pe de o parte, are loc o schimbare a orientărilor și a conținutului programelor de instruire ale catedrei de specialitate de la Universitatea de Stat din Moldova (USM), urmare ralierei acestei instituții la Procesul de la Bologna, pe de alta - implementarea unor elemente ale paradigmei biblioteconomice americane. În paralel, nu puțini sunt specialiștii, în special din generațiile mai

vechi, care continuă să gândească și să acționeze conform paradigmei bibliologice. În ultimul timp, unele componente ale orientărilor europene (bologniane) și americane ar putea să se integreze grație pătrunderii în corpusul profesoral universitar a unor specialiști din bibliotecile ce urmează celei de a doua orientări.

Constituirea și instaurarea unei paradigme la USM ar avea o importanță incontestabilă, în special în cel de al doilea sens kuhnian. Eu am subliniat acest lucru într-o comunicare prilejuită de o aniversare anterioară a învățământului biblioteconomic, în care descriam rostul paradigmatic al facultății în viața și în cariera bibliotecarului (9). Unele entități paradigmatic kuhniane, necesare pentru întemeierea paradigmei, pentru constituirea ansamblului de valori și tehnici sunt deja create. Avansează și calitatea factorului uman, al cercetătorilor-formatori ce fac parte din structura paradigmatică în devenire. Aș scoate în evidență, în acest sens, prestața dnei N. Țurcan, remarcabilă prin ortodoxismul pilduitor al actului de cercetare și al textelor rezultate din acesta, dar și prin calitățile potențiale de lider de paradigmă; precum și aceea a dnei N. Cheradi, pilduitoare prin spiritul euristic, prin limbajul sobru și precis, dar și prin calitățile spirituale și morale remarcabile ce și le-a cultivat, urmând modelele superioare de om de știință.

Dacă raportăm însă performanțele atinse de membrii acestei echipe la grila kuhniană, vedem că unele din componentele programatice, definitorii ale acesteia din urmă, nu sunt acoperite, fiind lipsă niște componente decisive: limbajul, asigurarea lingvistică legitimată, bazată pe principiile limbii române, corpusul de întemeiere metodologică etc.

Lacunele de acest fel sunt și mai numeroase în cadrul orientării spre paradigma americană (caracteristică mai multor biblioteci). Abuzul de englezisme nu este, în multe cazuri, justificat și, de asemenea, nu este legiferat. Unii termeni și sintagme englezești, care țin uneori mai mult de limbajul cotidian, sunt dați ca făcând parte din limbajul de specialitate, dar nu este clar al cui este acest limbaj. În plus, echivalentele naționale ale lor sunt mult mai potrivite și mai comprehensibile. Lingviștii francezi care se preocupă de anomalii de acest gen, au constatat că englezismele acestea sunt utilizate ca element al procedului

comportamental pe care britanicii îl numesc *buzz-word*.

Cu excepțiile care confirmă regula, producătorii de lucrări din mediul celei de a doua orientări fac dovada unui deficit euristic. Produsele lor adesea nu comportă elemente de noutate, de originalitate, nu au semnificație științifică și se află, în multe cazuri, sub semnul mimetismului, altelei sfidează copyrightul.

În cadrul celei de a treia orientări, bibliologice, chiar dacă există elementele alcătuitoare ale unui ansamblu suficient de valori și tehnici (bibliologul Ion Madan la noi, Gheorghe Buluță și Constantin Mălinaș în România au contribuit de o manieră substanțială la revigorarea lui), lipsește o comunitate științifică adecvată, bibliologii rămași fiind oarecum dispersați.

Prin urmare, pentru moment nu există în câmpul biblioteconomiei moldave nicio paradigmă științifică pe deplin funcțională.

În situația ce s-a creat cred că este necesară o strategie națională care să contribuie la surmontarea acestei crize. O astfel de strategie ar putea să se piveze pe două obiective majore: 1) crearea premiselor și elementelor necesare pentru definitivarea constituirii și funcționarea paradigmei biblioteconomice universitare, cel puțin în cel de-al doilea sens kuhnian și 2) implementarea în cadrul Sistemului Național de Bibliotecă (SNB), cel puțin cu statut temporar, a metodologiei programelor de cercetare, paradigmă creată de filosoful epistemolog Imre Lakatos (10).

Concepută ca o serie de teorii schimbătoare, paradigma programelor de studii și cercetări are următoarea structură: 1) nucleul tare, 2) euristica negativă (sau „brâul de protecție”), 3) euristica pozitivă.

Nucleul tare cuprinde principiile fundamentale incontestabile, ipotezele infalsificabile, reprezentările generale despre realitatea domeniului care descriu teoriile (teoria) de bază, întemeietoare, principiile metodologice întemeietoare. La nivelul de practici științifice nucleul poate include temele principale de cercetare care prefigurează orientările strategice vectoriale ale domeniului.

Zona euristicii negative („brâul de protecție”) este compusă din ipoteze auxiliare care protejează nucleul tare împotriva falsificării. „Brâul” acesta e destinat să respingă atacurile asupra nucleului ale probelor de control.

Zona euristicii pozitive prezintă strategia alegerii problemelor și sarcinilor de primă importanță, care trebuie să fie soluționate de cercetători. Prezența euristicii pozitive le permite cercetătorilor să ignore temporar critica și anomaliile și să se preocupe de cercetări constructive.

Funcționarea unui astfel de model în biblioteconomie suscită o reșezare substanțială a activității unui nucleu al comunității științifice, în cazul nostru departamentul de cercetare și dezvoltare al BNRM.

4 Dialectica factorilor endogeni și exogeni

Imanența deficitară a unei paradigmatelor poate fi surmontată nu doar prin reanimarea factorilor interni, ci și prin deschiderea spre impactul transcendent și către cel al mediului. Aplicate în câmpul biblioteconomiei, ideile, concepțiile, metodele și practicile cuprinse în paradigmatelor din alte domenii, ar contribui, grație sincretismului funciar al acestui câmp, la recondiționarea paradigmatelor biblioteconomice științifice. Cele mai reprezentative posibilități de transfuzie ar fi cele din:

1. Noile paradigmatelor organizaționale generate de reingineria proceselor economice. În acest context, bibliotecile urmează să fie abordate ca actori ai pieței de servicii [11]. Conținutul acestor modele noi create prin reinginerie s-ar reduce la următoarele teze:

- forțele care modifică radical mediul economic în care acționează organizațiile și fac inoperabile vechile principii de funcționare ale acestora sunt clienții, competiția și schimbarea;

- procesele determină posturile și structura de lucru în cadrul organizațiilor;

- departamentele funcționale sunt înlocuite cu echipe de proces, echipe de caz, echipe virtuale, generaliști de procesare a tranzacțiilor ș.a.m.d.;

- se schimbă criteriile de avansare în posturi, de la performanță la abilitate;

- o nouă abordare în realizarea sistemelor informatice;

- reorientarea spre modele noi de învățare organizațională, cum ar fi învățarea în ciclul dublu;

- ș.a. [12].

2. Paradigmatelor noi în organizarea afacerilor (care pot furniza idei înnoitoare pentru

organizarea pieței de servicii din câmpul biblioteconomiei, a tranzacțiilor cu utilizatorii). Creatorii acestor modele au pornit de la faptul că în mediul serviciilor, teoria valorii orientate pe muncă este înlocuită de teoria valorii orientate pe cunoaștere, aspect surprins plastic de părintele managementului modern, Peter Drucker, astfel: *“Avem nevoie de un nou Adam Smith sau David Ricardo pentru a genera o teorie economică care pune în centru cunoștințele; doar o astfel de teorie ar putea să explice societatea de astăzi”* (13).

3. Noile paradigmatelor de programare, decisive în procesul informatizării bibliotecilor și integrării lor în câmpul informațional: imperativă, procedurală, procedurală cu tipuri de date abstracte, paradigma orientată pe obiecte (evidențindu-se aici cele trei caracteristici ale paradigmatelor OO din definiția formulată de G. Boosh: încapsularea, moștenirea și polimorfismul) (14).

5. Concluzii

În câmpul biblioteconomiei din Moldova s-a produs o schimbare de paradigmă la începutul reformei bibliotecare, instaurându-se atunci paradigma bibliologică. Tot atunci este creată o paradigmă managerială originală, modelul cibernetic al managementului Bibliotecii Naționale. În ultimul deceniu al sec. XX, paradigma bibliologică este contestată. În locul ei, începe constituirea unor paradigmatelor noi în cadrul catedrei de specialitate de la USM (inspirată din programul Procesului de la Bologna) și în cadrul comunității bibliotecare (inspirată în special de modelul american). Paradigma bibliologică, deși sistemul ei de valori rămâne să corespundă concepției kuhniene, se destramă din cauza dispersării comunității de bibliologi. Drept care, actualmente nu există în acest domeniu nicio paradigmă științifică pe deplin funcțională. Situația poate fi depășită prin punerea în aplicare a unei strategii naționale întemeiată pe două obiective magistrale: definitivarea constituirii paradigmatelor biblioteconomice universitare și aplicarea în cadrul SNB a paradigmatelor programelor de cercetare creată de I. Lakatos. De asemenea, un rol important în depășirea situației i-ar reveni armonizării impactului factorilor endogeni și exogeni.

NOTE

1. WITTGENSTEIN, L. *Tractatus logico-philosophicus*. București: Humanitas, 2001, p. 31.
2. POESCU, A. *Teoria logică a științei*. București: Garamond, 2003, p. 40.
3. GOLDSCHMIDT, V. *Le paradigme dans la dialectique platonicienne*. Paris: PUF, 1998, p. 31.
4. GREIREICH, J. *Comprendre et interpreter: le paradigme hermeneutique de la raison*. Paris, 1993, p.16.
5. KUHN, T. *Structura revoluțiilor științifice*. București: EȘE, 1976, p. 11.
6. KUHN, T. *The essential tension: selected studies in scientific tradition and change*. Chicago, 1977, p.146.
7. GUTTING, G. *Paradigms and revolutions: appraisals and applications of Tomas Kuhn's philosophy of Science*. Notre Dame, 1980, p. 53.
8. WHITLEY, R. *Social processes of scientific development*. Londra, 1974, p.112.
9. RĂU, Alexe. *Ochiul din oglinda paginii*. Chișinău: Ulysse, 2002.
10. LAKATOS, I. *The Methodology of Scientific Research Programmes*. Cambridge, 1978.
11. LUX, Claudia. *Strategiile IFLA pornesc de la realitățile economiei de piață globale*. În: *Magazin bibliologic*, 2006, nr. 2-3, p. 7-9.
12. HAMMER, M. *Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution*. New York, 1993.
13. DRUCKER, P. *The next society*. New York, 2001, p. 15.
14. BOOSH, G. *Object-Oriented Analysis with Applications*. Addison-Wesley, 1994.

BIBLIOGRAFIE

1. BOOSH, G. *Object-Oriented Analysis with Applications*. Addison-Wesley, 1994.
2. DRUCKER, P. *The next society*. New York, 2001.
3. GOLDSCHMIDT, V. *Le paradigme dans la dialectique platonicienne*. Paris: PUF, 1998.
4. GREIREICH, J. *Comprendre et interpreter: le paradigme hermeneutique de la raison*. Paris, 1993.
5. GUTTING, G. *Paradigms and revolutions: appraisals and applications of Tomas Kuhn's philosophy of Science*. Notre Dame, 1980.
6. HAMMER, M. *Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution*. New York, 1993.
7. KUHN, T. *Structura revoluțiilor științifice*. București: EȘE, 1976.
8. KUHN, T. *The essential tension: selected studies in scientific tradition and change*. Chicago, 1977.
9. LAKATOS, I. *The Methodology of Scientific Research Programmes*. Cambridge, 1978.
10. LUX, Claudia. *Strategiile IFLA pornesc de la realitățile economiei de piață globale*. În: *Magazin bibliologic*, 2006, nr. 2-3, p. 7-9.
11. POESCU, A. *Teoria logică a științei*. București: Garamond, 2003.
12. RĂU, Alexe. *Ochiul din oglinda paginii*. Chișinău: Ulysse, 2002.
13. WHITLEY, R. *Social processes of scientific development*. Londra, 1974.
14. WITTGENSTEIN, L. *Tractatus logico-philosophicus*. București: Humanitas, 2001.

About the potential play of paradigms
in the field of Besserabian library science

Alexe Rău

1. Introduction

Author

Alexe Rău, PhD, General Director, National Library of the Republic of Moldova
E-mail: alexe_rau@bnrm.md

Abstract

In the field of library science in Moldova a change of paradigm has been produced at the beginning of the library science reform, when the bibliological paradigm was established. An original management paradigm was also created in that period, meaning the cybernetic model of the National Library management. In the last decade of the 20th century, the bibliological paradigm is contested. New paradigms took its place in the specialized department of State University in Moldova (inspired by Bologna Process) and in the libraries' community (inspired especially by the American model). Although its system of values continues to correspond to the kuhnian view, the bibliological paradigm disintegrates because the librarians community is dispersed. As a consequence, in present, there is no scientific totally functional paradigm in this field. The situation can be surpassed by applying a national strategy based on two essential objectives: finalize the academic library science paradigm and the application of the research programs paradigm created de I. Lakatos in the National Library System. In the same time, the harmonization of the endogenous and exogenous factors impact would have an important role in surpassing the situation. .

Keywords: *paradigm; library science; bibliography; management; science*

Underlining in the framework of this anniversary conference of the term of paradigm, its display by including it in the session name provides a double importance. The first meaning can be the passage through a clarifying stage in the evolution of the scientific and practical knowledge content in our fie, the self-consciousness of our profession or a change in its phenomenology. Under these circumstances, the relative interrogation about the foundation, the substance and the structure of the scientific approach in library science would stand under the sign (category) of necessity. On the other side, the subjects founded on this concept could lead to the creation of a wittgensteinian image, meaning to put in light the situation of the ontological status of library science (positive, or ideal, possible). The logical image of the scientific spirit in the library science in Moldova, gained by assigning predicables corresponding to reality, the intension and extension they have in our country (observing (or not) at least the context rule), the way the statements about the situations in research are brought to light (alias the existence or non-existence of a language-object based on the national language, language being in modern times and mostly in postmodern times, one of the most essential founder conditions of the scientific spirit and action), the evaluation of the level of correspondence in library science in Moldova and the universal essential features of the scientific spirit (positive, objective, critical), of the way and degree of emancipation of the intelligence towards the ordinary affective functions of the spiritual life and the cultivation instead of them of superior feelings and morality at the specialists in information science in Moldova, could be adapted to a cleft (for example, as Rolando's), a mental mirror where there is going to be seen our essence as regarding a scientific library science presentation.

And two more introductory observations:

Primo: the title of my paper is made of some key-words that prefigure and in the same time underline the series of images („images” - because as Wittgenstein established, „to understand means to make the imagine of something; thought is always reproduction” (1)) which coagulate in a view more or less possible to become

argumentative my reflections on the subject of his communication. Thus, the word „play” in the title got the role to mean the orientation of speech to the idea that in the modern science and philosophy the truth comes from the language play. The adjective „potential” would come to prefigure the situation when the predicables assigned to the scientific approach in the library science in Moldova would underline a fault between the real object and its description, between the real status and the advertising image, in other words-if in the library science meta-language, meaning in the affirmations about the library science as a science did not emerge any hyper-realist procedure, as for example, the *trompe-l'oeil*. The word „paradigm” is used, generally, with a kuhnian meaning, but also with other of its meanings, subjects' aspects. Eventually, I assigned to the term „field” the purpose to underline specific of a modern science and how should be the library science in Moldova. This way, the strategic model would be the following: „Science is not a group of dogmas or definitive theories. It is a field where there is a continuous work. Science is an ensemble of knowledge and researches” (2);

Secundo: in fact, if we examine it from the point of view of logic, the name of the conference seems to elude library science. And, not only by the absence of this term from the session title. Or, the scientific communication and information do not suppose as necessity the exclusive presence or at least privileged of this field. By its extension, the terms of information and communication can include an area where library science cover only a part.

Though, my option for the library science does not represent a gesture of re-establishment, but it is the expression of the necessity to research if the paradigms represent a reality or a possibility in this field.

2. Diachronic view

The word „paradigm”, coming from ancient times, knew a real revival due to the famous philosopher and historian of sciences Tomas Kuhn, in whose work this term has a central place. As a consequence of this fact, the sciences' historians and philosophers, when approaching the history of the use of this term and concept,

underlines three distinct periods: 1) before Kuhn, 2) during Kuhn's life and 3) after Kuhn.

The first who used this word was Platon, in the dialogue *Timaio* and in other works. For him, Paradigm meant, according to some interpreters of his work, „model”, „example”. Victor Goldschmidt, the specialist in epistemology who elaborated a study about the meaning of the term „paradigm” at Platon, reached to the conclusion that in the work and pedagogical activity of the Greek philosopher, in the peripatetic dialogues in *Academos'* yard, where Platon's Academy functioned or during his famous geometry lessons. „Either paradigm is poetical or scholar, allusive or developed, probable or verified, mythical or dialectical, either is a research method or a fight action, its role si always to accustom the student with a method and determine him to discover a truth, to contribute to the development of the dialectical method never finalized and to the discovery of the truth which is never revealed totally to our eyes” (3). Leon Robin, Platon's translator in French and Latin, that who discovered the system of *simploca* on which Platon's works are based and thus opened the way to truly understand the real significances given by the philosopher to his philosophical concepts, write in a note the following observation: „The Greek term translated here by „example” is *paradigm*; or, the operation described stands in presenting (*digma* means „what is presented as an example”) (4).

In the Middle Ages, the concept of paradigm is used mostly in grammar, where „paradigm” is related , for example, with the way to conjugate a verb when this mode is taught based on an example. Paradigm is when the verb, which is the model for all the verbs which follow the same grammar rule during conjugation. In the same age, the notion of paradigm is used for an ensemble of forms a linguistic unity can take, as well as a word, in the same context, in as against opposition or substitution.

In the modern era, the word „paradigm” began to be used in different fields and with various meanings:

- as a world or universe representation;
- as a way to understand things;
- as a coherent visionary model upon the world set on a defined base (science matrix, theoretical model or stream of thinking);

- in a common, collective meaning: as a system of representations generally accepted in a specific field, etc.

Tomas Kuhn achieved a re-novelty in meaning and utilization of term and concept of paradigm. In the treatise „The structure of the scientific revolutions”, published in 1962, the word is introduced first with the purpose to underline the difference between the natural sciences and human sciences. „Trying to understand this difference, he wrote, I had to admit the role in the scientific research of the so-called *paradigms*, meaning the scientific discoveries generally recognized, which, for a certain time, provide to a community of researchers type-problems and solutions” (5). Also there: „Paradigm is a framework which defines the problems and the legitimate methods and which allows a increased efficiency of research”. Kuhn gave to this notion the following meaning:

The first meaning indicates an ensemble of values and techniques a scientific group has in common. In other words, paradigm establishes the right way to raise a problem and its solution. Kuhn suggested that in the context of this utilization, paradigm should be called a „multidisciplinary matrix” (the ensemble of theories and knowledge shared by a group of researchers who work on the same subject or upon the same themes). In this respect, paradigm includes different elements:

- an ensemble of practices in science;
- an ensemble of observations;
- an ensemble of interrogations;
- a common terminological repertory (a language) elaborated in the matrix of an official language;
- a common methodological settlement;
- symbolical generalizations of the type to be seen in mathematical and in physics equations ($F=ma$ etc.);
- epistemological metaphors which reflect the status of certain elements discussed in theory;
- verbal explanations regarding a certain phenomenon;
- schemes, drawings, models, etc.

In the second meaning, the term of paradigm means for Kuhn not only its integrating elements, but the way who is trained in a science learn to

recognize and distinguish them. We speak here about the practical stage of training a scientist.

Beyond, this concrete elements, the concept of paradigm means for Kuhn a new understanding of the scientific development. In his vision, the science development is not a continuous accumulation of knowledge, its evolution knows the following stages: pre-paradigm, normal (mature), acceptance, emerge of deviations, scientific revolution.

In the pre-paradigm stage, there is no agreement among researchers regarding the bases of the field, so there is no clear strategic orientation.

In the normal stage, one of the schools gains the other ones *acceptance*. The paradigm of the victorious school is taken as an example, and the other ones merge with it. In this stage, the paradigm becomes a methodological conceptual system of a group of researchers which provide the framework of accepted methods and take decisions referring to the acknowledgement and solution of the problems.

When certain problems resist to the repeated efforts of the scientific community members, there is a crisis situation, or in other words, the *deviations* emerged. There are attempts to suggest new hypotheses which challenge the paradigm in force. These attempts shadow the possibility of changes in the paradigm.

The stage of a scientific revolution means just the establishment of a new paradigm.

But Kuhn rejects the idea according to which the surpassing theory is a progress compared to the older theory, promoting the idea that the old paradigm and the new one should not to be compared: „*The immeasurable paradigms* are due to the circumstance that they work with different assumptions regarding the research object, with different problems and orient the researchers' observation to different aspects of reality. As the paradigms are immeasurable, a decision about the progress in changing a paradigm with the other cannot be taken on a rational base. One can speak justified about progressing in the framework of the same paradigm, but not at the level of successive paradigms” (6).

The term of „paradigm” knew a great success not only during Kuhn's life, but also after him. Gary Gutting, who did a real inventory of the different influences of Kuhn's work upon

posterity, noted the fact that its most fruitful impact has produced in knowledge sociology: „The sciences sociologists have been, generally, more responsive to the notion of paradigm than the historians and philosophers. They have seen in Kuhn’s work elements which allow them to make a revolution in the field” (7). Based on Kuhn’s work, some sociologists noted that he opened the possibility of a sociological study upon the very scientific contents. „Allowing to take into consideration the irrational element which contribute to the scientific development, the writers Richard Whitley and Kuhn opened the gates of a sociological analysis of the scientific development” (8).

For the social sciences, paradigm corresponds to the reading frame which allows to explain data by rallying the theoretical specific utilities, aspect referring mostly to the following:

- paradigm of the capitalism birth (Max Weber);
- paradigm of the social capital (Pierre Bourdieu);
- paradigm of class conflicts (marxism);
- paradigm of democracy (Alexis de Tocqueville) ș.a.

In the field of epistemology, there is to be remarked the theory of episteme given by Michel Foucault and Edgar Morin’s Paradigmology.

The term enters in other fields, too. At the end of the 20th century and in the first decades of the 21st century, there were published treatises and monographs where there are legitimated numerous types of paradigms: hermeneutic, information, organization, management, a new paradigm of knowledge and other models which stand in the fields connected with the transformation of the information society into the knowledge society. The central paradigm in the latter meaning is the new human modus called Homo Numericus, where are to be mentioned the changes produced in the social and information areas (including the phenomenology of the so-called web 2.0 and library 2.0).

3. The library science: synchronic view

As the concept of paradigm is generally situated in the conference in the scientific framework, its achievement should be done

necessary in a kuhnian manner. There should be also kuhnian its determinations, architecture and its teleology.

Talking about, it is the moment to note the fact that previously, in the library science used to function paradigms which met the kuhnian model. By mentioning this, I refer to the time when the Republic of Moldova declared its independence. At that moment of total revival, a change of paradigm emerged in our library science: the Soviet library science paradigm was replaced by the national library science paradigm. And, the process of changing the old paradigm with a new one is called by Kuhn, as we have seen, scientific revolution. The new paradigm which was established at that time in our library science used to have a valuable linguistic insurance, a methodology inherited from the most important Romanian bibliologists and a strategic purpose, a national guiding idea. The principle of immeasurable paradigms do not allow me to write value judgments. Otherwise, I divert from the scientific point of view and I would be close to politics and base expression.

In the same period of time, an original management paradigm emerged in our library science, paradigm resulting from the proper Bessarabian ideas, the cybernetic library management model. Applied in the National Library of the Republic of Moldova (BNRM), this paradigm produced performances both from scientific point of view (theoretical), as well as practical. More than that, it demonstrated also in the second kuhnian meaning, in a training manner: the leaders and the key-specialists of a series of important libraries are the result of this paradigm.

In the last decade of the last century, the bibliological paradigm began to be contested on two levels based on the orientation to the foreign library science. On one side, there is a change of orientations and the content of the specialized curriculum at State University in Moldova (USM), consequence of fact that this institution joined the Bologna Process, on the other side - the implementation of some elements of the American library science paradigm. În parallel, there not few specialists, especially in the older generations, who continue to think and act according to the bibliological paradigm. Recently, some elements of the European orientation (Bologna) and American can be integrated due to the presence of

some professors from libraries belonging to the second orientation.

The creation and establishment of a paradigm at USM would have an indisputable importance, especially in the second kuhnian meaning. I underlined this aspect in a paper on the occasion of a previous library education anniversary, where I described the paradigmatic mission in the librarian's life and activity. (9). Some paradigmatic kuhnian bodies, necessary to set the paradigm and create the ensemble of values are already existing. There is also advancing the human factor quality of the researchers-trainers included into the in-making paradigmatic structure. I would like to mention Mrs. Nelly N. Țurcan's work, remarkable by the model of research and the resulted works, as well as by the potential qualities of leader in the paradigm; I also like to mention Mrs. N. Cheradi, model by the heuristic spirit, by a precise and sober language, as well by the remarkable spiritual qualities she has educated to herself, following the scientists superior models.

But if we refer the performances up to now by the members of this team to the kuhnian frame, we see that some of the program elements, crucial of the latter are not covered, missing some decisive constituents: language, the legitimate linguistic insurance, based on the Romanian language principles, the methodological establishment corpus etc.

Lacks of this kind are more numerous in the case of the orientation to the American paradigm (specific to numerous libraries). The abuse of English original words is not in many situations justified and, also it is not legislated on. Some English terms and syntagmas usually in every day language, are mentioned as specialized terms, but it is not very clear to which this language belong to. More than that, the national equivalents are more appropriate and more comprehensible. The French linguists who are preoccupied by the deviations of this type have found that these English words are used as element of the behavior procedure which English language name *buzz-word*.

With the exceptions which prove the rule, the authors of papers in the environment of the second orientation prove a heuristic lack. Often, their products are not new, they do not have scientific meaning and there under, in many situations,

under the mimetic sign, other times they defy copyright.

In the framework of the third orientation, the bibliologic one, even there are elements for creating a satisfactory ensemble of values and techniques (bibliologist Ion Madan in our country, Gheorghe Buluță and Constantin Mălinaș in Romania contributed substantially to its restoration), a proper scientific community is lacking, the rest of bibliologists are rather dispersed.

As a consequence, for the moment there is no scientific paradigm in the Moldavian library science.

Under the present circumstances, I think a national strategy is necessary to contribute to surpass this crisis. Such a strategy can be based on two major objectives: 1) create the necessary conditions and elements to finalize the creation and function of the academic library science paradigm, at least in the second kuhnian meaning and 2) implement in the National System of Libraries (SNB), at least temporarily the research programs methodology, paradigm created by the philosopher epistemologist Imre Lakatos (10).

Designed a series of changing theories, the paradigm of the studies and research curriculum has the following structure: 1) the hard core, 2) the negative heuristics (or „the protection range”), 3) the positive heuristics.

The hard core includes the indisputable fundamental principles, the general representations about the reality of the field which describes the basic theories (theory), the founding methodological principles. At the level of scientific practice, the core can include the main research themes which prefigure the vectorial strategic orientations of the field.

The area of the negative heuristics („the protection range”) includes auxiliary hypothesis which protect the hard core against falsification. „This range” is destined to reject the attacks of the control tests upon the core.

The area of the positive heuristics presents the strategy of choosing the first importance problems and tasks which should be solved by researchers. The presence of the positive heuristics allow researchers to ignore temporarily the criticism and deviations and to be preoccupied by constructive studies.

About the potential play of paradigms in the field of Besserabian library science

The function of such a model in library science brings about a substantial re-establishment of the activity of a nucleus of the scientific community, in our situation the BNRM research and development department.

4. The dialectics of the endogenous and exogenous factors

The poor immanence of a paradigm can be surpassed not only by the reanimation of the internal factors, but also by the open-mindedness to the transcendent impact and of the environment impact. By applying them in the library science, the ideas, conceptions, methods and practices included into the paradigms of other fields would contribute, due to the fundamental syncretism of this field to restore the scientific library paradigms. The most representative possibilities of integration would be the following:

1. The new organization paradigms generated by the re-engineering of the economical processes. Under these circumstances, libraries would be approached as actors of the service market (11). The content of the new models created by re-engineering would be reduced to the next ideas:

- forces which change in a radical manner the economic environment where the organizations function make inoperative their old function principles as clients, competition and change;

- the processes determine the positions and the working structure in the organizations;

- the functional departments are replaced by process teams, case teams, virtual teams, generalists to process transactions, etc.;

- the criteria of promotion are changed from performance to ability;

- a new approach for the automation systems;

- reorientation to new models of organization training as the training in double cycle etc. (12).

2. The new business paradigms (which can provide innovative ideas for organizing the service market in library science as well as for the transactions with the users). The authors of these models started from the fact that in the service area, the theory of the value oriented to work is replaced by the theory of the value oriented to knowledge, aspect mentioned in a suggestive manner by the father of the modern management, Peter Drucker, as follows: "*We need a new Adam*

Smith or David Ricardo in order to generate an economical theory which puts in the centre knowledge; only such a theory can explain the present society" (13).

3. The new soft paradigms are crucial in the process of libraries' automation and their integration into the information field : imperative, procedural, procedural with three types of abstract data, paradigm oriented on objects (here are to be mentioned the three features of the paradigm OO in the definition given by G. Boosh: encapsulation, heritage and polymorphism) (14).

5. Conclusions

Library science in Moldova changed its paradigm at the beginning of the library reforms, when the bibliological paradigm was established. There were also created an original management paradigm, the cybernetic pattern of the National Library management. In the last decade of the 20th century, the bibliological paradigm is contested. New paradigms took its place in the specialized department of USM (inspired by the program of Bologna Process) and also in the libraries community (inspired by the American model). The bibliological paradigm, though its system of values still corresponds to the kuhnian view, is disintegrating because the community of bibliologists is dispersing. In consequence of this, in present, there is no entirely functional paradigm in this field. The situation can be surpassed by applying a national strategy based on two important objectives: complete the achievement of the academic library science paradigm and apply in the framework of SNB the paradigm of the research programs created by I. Lakatos. The harmonization of the impact of the endogenous and exogenous elements would also have an important role in surpassing the situation.

NOTES

1. WITTGENSTEIN, L. *Tractatus logico-philosophicus*. București: Humanitas, 2001, p. 31.
2. POESCU, A. *Teoria logică a științei*. București: Garamond, 2003, p. 40.
3. GOLDSCHMIDT, V. *Le paradigme dans la dialectique platonicienne*. Paris: PUF, 1998, p. 31.
4. GREIREICH, J. *Comprendre et interpreter: le paradigme hermeneutique de la raison*. Paris, 1993, p.16.
5. KUHN, T. *Structura revoluțiilor științifice*. București: EȘE, 1976, p. 11.
6. KUHN, T. *The essential tension: selected studies in scientific tradition and change*. Chicago, 1977, p.146.
7. GUTTING, G. *Paradigms and revolutions: appraisals and applications of Tomas Kuhn's philosophy of Science*. Notre Dame, 1980, p. 53.
8. WHITLEY, R. *Social processes of scientific development*. Londra, 1974, p.112.
9. RĂU, Alexe. *Ochiul din oglinda paginii*. Chișinău: Ulysse, 2002.
10. LAKATOS, I. *The Methodology of Scientific Research Programmes*. Cambridge, 1978.
11. LUX, Claudia. *Strategiile IFLA pornesc de la realitățile economiei de piață globale*. În: *Magazin bibliologic*, 2006, nr. 2-3, p. 7-9.
12. HAMMER, M. *Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution*. New York, 1993.
13. DRUCKER, P. *The next society*. New York, 2001, p. 15.
14. BOOSH, G. *Object-Oriented Analysis with Applications*. Addison-Wesley, 1994.

BIBLIOGRAPHY

1. BOOSH, G. *Object-Oriented Analysis with Applications*. Addison-Wesley, 1994.
2. DRUCKER, P. *The next society*. New York, 2001.
3. GOLDSCHMIDT, V. *Le paradigme dans la dialectique platonicienne*. Paris: PUF, 1998.
4. GREIREICH, J. *Comprendre et interpreter: le paradigme hermeneutique de la raison*. Paris, 1993.
5. GUTTING, G. *Paradigms and revolutions: appraisals and applications of Tomas Kuhn's philosophy of Science*. Notre Dame, 1980.
6. HAMMER, M. *Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution*. New York, 1993.
7. KUHN, T. *Structura revoluțiilor științifice*. București: EȘE, 1976.
8. KUHN, T. *The essential tension: selected studies in scientific tradition and change*. Chicago, 1977.
9. LAKATOS, I. *The Methodology of Scientific Research Programmes*. Cambridge, 1978.
10. LUX, Claudia. *Strategiile IFLA pornesc de la realitățile economiei de piață globale*. În: *Magazin bibliologic*, 2006, nr. 2-3, p. 7-9.
11. POESCU, A. *Teoria logică a științei*. București: Garamond, 2003.
12. RĂU, Alexe. *Ochiul din oglinda paginii*. Chișinău: Ulysse, 2002.
13. WHITLEY, R. *Social processes of scientific development*. Londra, 1974.
14. WITTGENSTEIN, L. *Tractatus logico-philosophicus*. București: Humanitas, 2001.

DEDIU, Liviu-Iulian.
*Managementul serviciilor
 pentru utilizatori
 în bibliotecile contemporane.*
 București: ANBPR, 2012.
 274 p.
 ISBN 978-606-92717-0-4

2012 a fost un an editorial prolific pentru literatura biblioteconomică românească, după cum o arată și enumerarea titlurilor nou-apărute pe care am făcut-o în numărul anterior al revistei noastre.

Printre evenimentele editoriale ale acestui an se numără și apariția, ca primă publicație de specialitate editată sub egida Editurii Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), în condiții grafice deosebite, a lucrării *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane*, care are la bază teza de doctorat susținută de Liviu-Iulian Dediu la sfârșitul anului 2009.

Liviu Dediu face parte din generația de bibliotecari formată în principal după 1989, care a beneficiat de un acces larg la diverse forme de pregătire și perfecționare profesională, din țară și din străinătate, și la literatura de specialitate de ultimă oră. El este unul dintre cei care au profitat de aceste oportunități pentru a-și îmbogăți cunoștințele în domeniu și pentru a le aplica atât în activitatea Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” din Galați, în care și-a desfășurat activitatea între anii 1986-2007, cât și la nivelul asociației bibliotecilor publice, în al cărei management de vârf a fost și este în continuare implicat. Titlul de doctor obținut la Facultatea de Litere a Universității din București, cu o lucrare dedicată managementului de bibliotecă, vine să încununeze această activitate teoretică și practică remarcabilă. Deunăzi, cineva remarca faptul că, pentru mulți dintre candidații la titlul de doctor în România, obținerea acestuia este echivalentă cu încetarea oricărui demers de cercetare, în loc să fie văzută drept piatra de temelie a unui demers științific cu continuitate; ne exprimăm speranța că, în cazul autorului lucrării recenzate aici, această constatare nu își va dovedi valabilitatea, chiar dacă în acest moment el nu își mai desfășoară activitatea în cadrul unei biblioteci.

În *Cuvântul de-ntâmpinare*, prof. Ion Stoica, coordonatorul tezei de doctorat a autorului, subliniază importanța temei abordate și evidențiază calitățile lucrării. Ca mai toate prefețele pe care le semnează Ion Stoica, și aceasta se constituie într-un mic studiu teoretic, dedicat în cazul de față managementului

serviciilor pentru utilizatori. Din păcate, un alt obicei al semnatarului prefeței este acela de a-și exprima ideile, de multe ori, într-un mod prolix, îngreunând și nu ușurând sarcina cititorului care se așteaptă să găsească în ea o reflectare sintetică a conținutului lucrării; iată doar un exemplu care vine în sprijinul afirmației noastre: „Serviciile pentru utilizatori și componentele lor se aglutinează sistemic, cu adiacențe deschise, realizând structuri și relații funcționale pe trepte de expectanță și de necesitate pragmatică, în cadrul cărora se detașează prin implicare distribuită și generalizată, serviciile de referințe” (p. 11).

În scurta sa *Introducere*, Liviu Dediu menționează că „managementul serviciilor pentru utilizatori este o structură complexă”, care „îmbină toate aspectele definitorii ce caracterizează bibliotecile contemporane” și își prezintă cartea drept „o pledoarie pentru supraviețuire” (p. 13-14).

Lucrarea este structurată în șapte capitole, dintre care ultimul este un studiu de caz dedicat cercetării gradului de satisfacție al utilizatorilor serviciului de împrumut la domiciliu din cadrul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”; de altfel, pe parcursul cărții, autorul își exploatează în numeroase rânduri experiența managerială dobândită de-a lungul anilor în care a ocupat funcția de director adjunct al acestei biblioteci publice românești de mare tradiție. *Managementul serviciilor...* se încheie cu o secțiune de *Concluzii* și cu un bogat aparat științific.

În primul capitol, *Considerații generale*, autorul ne spune ce se înțelege prin „servicii publice” și analizează diversele tipuri de cultură organizațională existente în instituțiile care furnizează aceste servicii, concluzionând că biblioteca trebuie să fie preocupată de crearea unei culturi organizaționale care să o ajute să devină mai performantă. El observă că managerii bibliotecilor se bazează de cele mai multe ori pe experiență și intuiție atunci când iau decizii și propune un model de planificare strategică pentru biblioteci (p. 32-33).

Capitolul al doilea, *Evoluții contemporane în managementul de bibliotecă*, ne propune exemple din diverse țări de transformare a activităților de bibliotecă, drept consecință a evoluției la serviciile moderne, bazate pe tehnologia informației. Autorul ia în discuție numeroasele bariere în calea schimbării cu care se confruntă managementul de bibliotecă și enumeră rolurile bibliotecii contemporane, dintre care insistă asupra aceluia de *centru educațional și pentru învățământ, centru social, centru cultural, centru de informare generală, centru local de tehnologia informației*. De asemenea, în finalul capitolului ni se propun câteva direcții de schimbare în managementul bibliotecilor, astfel încât acesta să răspundă necesităților contemporane (p. 76-79).

Managementul resurselor tehnologice în procesul de modernizare a bibliotecilor, cel de-al treilea capitol al cărții, vorbește despre managementul strategic al tehnologiei și planificare tehnologică, despre necesitatea „reinventării” profesiei și sarcinile care revin bibliotecarilor în noul context de lucru, dominat de tehnologie. L. Dediu subliniază, just, că automatizarea proceselor de bibliotecă nu este un scop în sine, finalitatea reală fiind utilizarea creativă a tehnologiilor, care să conducă la transformarea, la modernizarea serviciilor furnizate. Pentru aceasta, însă, este nevoie de formare profesională, de dobândirea unor abilități de exploatare adecvată a tehnologiei, de transferul în context tehnologic al interacțiunii umane cu utilizatorii, care rămâne în continuare o necesitate.

În *Managementul utilizatorilor*, autorul vorbește despre identificarea nevoilor de informare ale acestora, caracteristicile celor care caută informații și tipologia serviciilor care le sunt furnizate de bibliotecă.

Un subiect care l-a preocupat pe autor în mod deosebit de-a lungul evoluției sale profesionale, evaluarea performanței, este abordat în capitolul al cincilea, *Utilizarea măsurătorilor de performanță în managementul bibliotecii* - de altfel, capitolul cel mai întins al lucrării. La fel ca în cazul automatizării proceselor de bibliotecă, L. Dediu precizează că evaluarea nu este un scop în sine, ci urmărește să stabilească modul în care au fost îndeplinite obiectivele bibliotecii, fiind un element esențial care ar trebui să stea la baza deciziei manageriale: „managementul bibliotecilor risipește o resursă de importanță vitală prin neacordarea atenției cuvenite utilizării măsurătorilor și indicatorilor de performanță” (p. 188). Autorul descrie aici principalele servicii pentru utilizatori furnizate de bibliotecile contemporane, insistând asupra serviciilor noi (p. 140-144) și prezintă diverse modalități și instrumente de evaluare, exemplificând cu aplicații concrete, preluate din propria experiență managerială.

Din capitolul al șaselea, *Partajarea și transformarea accesului la resurse în bibliotecile contemporane*, recomandăm paginile în care sunt enumerate condițiile pe care trebuie să le îndeplinească serviciile furnizate de bibliotecile contemporane și modelul serviciilor minimal necesare propus de autor (p. 199-206).

În fine, ultimul capitol abordează din nou problematica evaluării, de data aceasta din perspectiva unui studiu de caz având drept obiect cercetarea gradului de satisfacție a utilizatorilor serviciului de împrumut la domiciliu din cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia”.

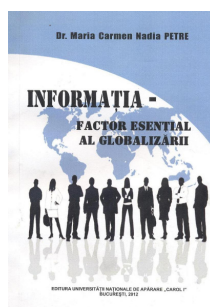
Dacă, așa cum am menționat la început, în ultimele cuvinte ale *Introducerii* autorul își prezenta lucrarea drept „o pledoarie pentru supraviețuire”, fraza finală a succintelor *Concluzii* încheie cercul acestei

pledoarii: „Bibliotecile contemporane vor exista dacă managementul serviciilor pentru utilizatori se va ridica la parametrii așteptați de comunitatea servită” (p. 240).

Ceea ce face din această carte o experiență de lectură plăcută și stimulativă este faptul că Liviu-Iulian Dediu nu se mulțumește să teoretizeze, ci furnizează exemple și oferă soluții. El nu și-a propus să vorbească în mod savant și arid despre o știință foarte puternic legată de experiență, deci adânc ancorată în realitate, cum este managementul, n-a intenționat să aplice principiul „dacă nu reușești să-i convingi, zăpăcește-i”, ci să-și transmită viziunea asupra subiectelor abordate într-un mod care facilitează transferul de cunoștințe și idei de la autor la cititorul avizat.

Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane este o lucrare care n-ar trebui să lipsească de acum înainte din instrumentarul de referință al managerilor din bibliotecile medii și mari de orice tip și, îndrăznim s-o spunem, nici din bibliografia indicată în cadrul învățământului biblioteconomic, cel puțin la nivelul studiilor masterale.

Semnal

PETRE, Maria Carmen Nadia.

Informația - factor esențial al globalizării. București: Editura Universității Naționale de Apărare “Carol I”, 2012. 218 p.
ISBN 978-973-663-979-1

“Relația informatizare-globalizare promite enorm. [...] Lucrarea doamnei Maria Carmen Nadia Petre este o încercare, prima în România, de a investiga într-o manieră multifacetată resursele acestei relații. [...] Autoarea s-a oprit la aspectele cele mai dinamice ale fenomenului contemporan de globalizare, marcând cu consecvență rolul componentei informaționale”

Ion Stoica

“Utilitatea și importanța lucrării rezidă în faptul că aceasta realizează cercetarea și aprofundarea fenomenului globalizării din perspectivă informațională, iar prin intermediul studiilor și modelului informațional propus se urmărește a se arăta că, în societatea marcată de fenomenul globalizării, informația are un rol esențial și devine un concept cheie și chiar o strategie realmente necesară pentru adaptarea și supraviețuirea oricărui tip de organizație”.

Maria Carmen Nadia Petre

DEDIU, Liviu-Iulian.
*Managementul serviciilor
 pentru utilizatori
 în bibliotecile contemporane.*
 București: ANBPR, 2012.
 274 p.
 ISBN 978-606-92717-0-4

2012 has been a prolific year for the Romanian library science literature, as shows the enumeration of the recently published titles presented in the previous issue of our journal.

Among the events of this year, we should also mention, as the first work in the field published under the care of the National Association of Libraries and Librarians in Romania (ANBPR), and in special graphical conditions, the book *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane* [The management of the services for users in the contemporary libraries], based on the PhD thesis defended by Liviu-Iulian Dediu at the end of 2009.

Liviu Dediu belongs to the generation of librarians trained mainly after 1989, who benefited from the large access to different forms of training and professional courses in the country and abroad; they also have had access to the up-to-date library science literature. He is one of the people who took advantage of this opportunity to enrich his knowledge in the field and apply it both in the activity of the County Library "V.A. Urechia" of Galați, where he worked between 1986 and 2007, and in the association of public libraries, where he occupies a high position. The title of doctor gained at the Faculty of Letters at the University in Bucharest, with a book dedicated to the library management, comes to crown this remarkable theoretical and practical activity. Recently, someone remarked that many of the candidates to the title of doctor in Romania, when gaining it, cease any research, in spite that doctorate should be seen as the ground of a continuous scientific activity; we express our hope that, for the author we present here, this observation will not prove its validity, even if for the moment, the author does not work in a library anymore.

In the *Foreword*, prof. Ion Stoica, the coordinator of the author's PhD thesis, underlines the importance of the subject and the book qualities. As in most of the forewords signed by Ion Stoica, the present one is a theoretical study, dedicated - in this situation - to the management of the services for users. Unfortunately, another custom of the *Foreword* author is that to

express his ideas in a prolix way, clogging, and not making easier the readers' task who expect to find in the *Foreword* a synthetic reflection of the book's content; this is only an example to support our statement: "The services for users and their constituents are generally agglutinated, with open adjacencies, making functional structures and relations, on stages of expectancy and pragmatical need, in the framework of which the reference services stand out by shared and generalized implication" (p. 11).

In a short *Introduction*, Liviu Dediu mentions that "the management of the services for users is a complex structure", which "combines all the specific elements which describe contemporary libraries", and presents his book as "a pleading for survival" (p. 13-14).

The book is structured in seven chapters, of which, the last one is a case study dedicated to the research of users' satisfaction degree about the lending service in the County Library "V.A. Urechia"; furthermore, in the whole book, the author exploits in many situations the managerial expertise he has gained in many years when he used to be deputy director of this Romanian public library of great tradition. *The Management of the services...* ends with a section of *Conclusions* and with a rich scientific reference material.

In the first chapter, *Considerații generale* [General considerations], the author defines „public services” and makes an analyse of different types of organizational culture existing in the institutions which provide these services, with the conclusion that library should be concerned to create an organizational culture in order to help it to be more efficient. He notices that the library managers start many times with their expertise and intuition when they take decisions, and suggests a model for a strategical plan for libraries (p. 32-33).

The second chapter, *Evoluții contemporane în managementul de bibliotecă* [Contemporary evolutions in the library management], suggests examples from different countries of library activities transformation, as a consequence of the evolution to the modern services, based on information technology. The author brings under debate the numerous barriers in the way of changing which the library management has to cope with and he enumerates the contemporary library roles, among which he insists upon: *centre for education and training, social centre, general information centre, local centre for information technology*. In the same time, at the end of the chapter, he suggests some directions of changing in the library management, thus they can answer the contemporary needs (p. 76-79).

Managementul resurselor tehnologice în procesul modernizării bibliotecilor [The management of the technological resources in the process of libraries']

Review

modernization] is the third chapter of the book, where the author describes the technological strategic management and technological planning, the need to “reinvent” the profession and the tasks for librarians under the circumstances of the new working environment, dominated by technology. In a right manner, L. Dediu underlines that the automation of the library processes is not a purpose itself, the real finality is the creative employment of technologies, in order to lead to the transformation and modernization of the services. But to achieve this, professional training is needed, as well as, to gain the abilities for a proper employment of technology, and to transfer the human interaction with users in the technological environment, which is still a need.

In *Managementul utilizatorilor [The management of users]*, the author speaks about the identification of the users’ information needs, features of the people searching for information and the typology of services provided by the library.

The evaluation of performance used to be the topic mostly studied by the author along the evolution of his professional career, and here, the subject is approached in the fifth chapter of the book, *Utilizarea măsurătorilor de performanță în managementul bibliotecii [The employment of performance measurements in the library management]*, which is the largest chapter. Similar to the situation of library processes automatization, L. Dediu mentions that evaluation is not a purpose itself, but it pursues to establish how the library’s objectives were achieved, being an essential element which should stay at the base of the managerial decision: “the libraries’ management dissipates a resource of vital importance, by not taking properly into consideration the employment of measurements and performance indicators” (p. 188). Here, the author describes the main services for users provided by the contemporary libraries, insisting on the new services (p. 140-144) and presents different evaluation instruments and modalities, bringing examples with concrete applications, taken over from his own managerial expertise.

We recommend from the sixth chapter, *Partajarea și transformarea accesului la resurse în bibliotecile contemporane [The sharing and transformation of the access to resources in the contemporary libraries]*, the pages where there are enumerated the conditions necessary for the services provided by the contemporary libraries and the minimal model of services suggested by the author (p. 199-206).

Finally, the last chapter approaches again the problem of evaluation, this time from the perspective of a case study based on the research of users’ satisfaction degree about the lending department in the County Library “V.A. Urechia”.

If, as I mentioned even from the beginning, in the last words of the *Introduction* the author presented his work as “a pleading for survival”, the final sentence of the short *Conclusions* close the circle: “Contemporary libraries will exist if the management of the services for users will raise to the parameters expected by the community” (p. 240).

With regard to this book as a pleasant and stimulative reading, we should say that Liviu-Iulian Dediu does not confine himself to bring only the theoretical part, but also provides examples and solutions. He did not intend to speak in a scholarly and arid manner about a science very strong connected with the experience, so very deep bound with reality, as management is ; he did not intend to apply the principle “if you do not manage to convince someone, just confuse him/her”, but to transmit his opinion about the subject under debate in a way which facilitates the transfer of knowledge from author to the competent reader.

Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane is a book which should not miss further on neither from managers’ reference collection in the medium and large libraries of any type and, we dare to say, nor from the bibliography indicated in the library science curriculum, at least for master studies.

Mulțumiri

Am preluat funcția de redactor-șef al *Revistei Române de Biblioteconomie și Știința Informării* (numită, pe atunci, *Buletin ABIR*) la începutul lui 2002, după ce timp de mai mulți ani mi-am făcut ucenicia ca tehnoredactor la această publicație, dar și ca redactor al newsletter-ului Asociației Bibliotecarilor din Învățământ-România, *Informații ABIR*.

A fost o investiție de încredere importantă pentru care trebuie să-i mulțumesc în primul rând profesorului Mircea Regneală, președintele Asociației Bibliotecarilor din România.

Experiența acumulată de-a lungul celor 11 ani în care am avut responsabilitatea editării uneia dintre cele mai importante publicații din biblioteconomia românească contemporană m-a ajutat să evoluez ca specialist, pentru că mi-a dat ocazia să cunosc îndeaproape mișcările de idei și preocupările din mediul nostru profesional și științific.

Împreună cu ceilalți membri ai colegiului de redacție, am căutat să promovăm literatura biblioteconomică de bună calitate. Dacă am reușit sau nu să atingem acest obiectiv, trebuie să spună cititorii noștri.

Am încercat, de asemenea, să lărgim aria de diseminare a contribuțiilor științifice din domeniul biblioteconomiei românești. Astfel, începând cu nr. 1/2010, articolele din revistă sunt publicate atât în limba română, cât și în engleză, iar în prezent *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* este indexată în baza de date EBSCO *Library and Information Science Source*, ceea ce îi asigură o circulație și o vizibilitate crescute.

De-a lungul acestor ani, editarea revistei a trebuit să facă față unor constrângeri multiple: bugetul limitat pe care ABR și-a permis să-l aloce în acest scop, în condițiile în care numărul abonamentelor a rămas unul destul de scăzut, aria restrânsă a specialiștilor preocupați de cercetarea în domeniu, cvasiabsența unei discipline a autorilor de articole în raport cu anumite cerințe formale

legate de publicare, cum ar fi respectarea modului de prezentare și a termenelor-limită de predare a articolelor... Însă toate aceste neajunsuri și altele pe care nu doresc să le enumăr aici, chiar dacă au generat deseori oboseală, îndoieli și frustrare, s-au estompat de fiecare dată în fața rezultatului final: un nou număr de revistă.

În viitorul apropiat, mi-am propus să acord mai mult timp realizării unor proiecte personale. De aceea, numărul de față al *Revistei Române de Biblioteconomie și Știința Informării* este ultimul la care colaborez în calitate de redactor-șef.

Mulțumesc tuturor celor care, în acești ani, au contribuit la apariția și difuzarea revistei: membrii colegiului de redacție, coordonatorii de număr, autorii de articole, abonații, membrii secretariatului executiv și ai conducerii ABR. Țin să menționez în mod deosebit numele celor doi secretari de redacție, Gina Enescu și Anca Râpeanu, care au îndeplinit această funcție pe bază de voluntariat.

Urez succes celor care au preluat sarcina editării acestei publicații, cu convingerea că *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* este una dintre cele mai valoroase componente ale "brandului" ABR, pentru a cărei continuitate asociația merită să facă toate eforturile.

Robert Coravu

Thanks

I took over the position of editor-en-chief at the journal *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării/Romanian Review of Library and Information Science* (named, at that time, *Buletin ABIR*) at the beginning of 2002, after many years I worked as make-up-editor at this publication, but also as editor of the newsletter of the Association of the Librarians in Education-Romania, *Informatii ABIR*.

First, I want to express my gratitude to professor Mircea Regneală, the president of the Romanian Library Association for the important trust he has given to me.

The expertise I have gained along these 11 years when I have had the responsibility to edit one of the most important journals in the Romanian contemporary library science has helped me develop as a specialist, as this publication has given me the opportunity to know closely the ideas and preoccupations in our professional and scientific environment.

Together with the other members of the editorial staff, we have tried to promote the high quality library science literature. If we have succeeded or not, our readers are able to say.

We have also tried to extend the dissemination area of the scientific contributions of the Romanian library science. Thus, beginning with no. 1/2010, the articles have been published both in Romanian and English; also, in present, *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* is indexed in the EBSCO database *Library and Information Science Source* and that ensures it an increased circulation and visibility.

Along these years, we have had to cope with a lot of restrictions in running the journal: the limited budget ABR afforded to assign for this purpose, under the circumstances the number of subscriptions maintained rather low, the small number of specialists preoccupied with the research in the field, the quasi-absence of the discipline articles' authors regarding some requests for

publication, as observing the way of presentation and the deadlines. But all these difficulties, as well as others I intend not to mention here, even if they generated many times tiredness, doubts and frustrations, faded away in front of the outcome: a new issue of the journal.

In the nearing future, I plan to put more importance on some personal projects. Thus, the present issue of the journal *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* is the last one to which I collaborate as editor-en-chief.

I express my gratitude to all those who, along these years, have brought their contribution to the publication and distribution of the journal: editorial staff members, issues' coordinators, authors, subscribers, executive board members and ABR leaders. I insist on mentioning especially the names of the two sub-editors, Gina Enescu and Anca Râpeanu, who worked as volunteers.

I wish success to all people who have taken over the responsibility to publish this journal, firmly convinced that *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* is one of the most important elements of the "brand" ABR, which deserves all the efforts from the association to continue its existence.

Robert Coravu